

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน
และการจัดการที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
A Review on The Rate of Educational Credit Fee
and Appropriate Management at Suranaree University
of Technology (SUT)

นางประวีณา หอมตา และคณะ

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

พฤษภาคม 2559

รหัสโครงการ 57-02-07

รายงานวิจัยสถาบัน

เรื่อง

การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน
และการจัดการที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
A Review on The Rate of Educational Credit Fee and
Appropriate Management at Suranaree University
of Technology (SUT)

ที่ปรึกษาโครงการ

1. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน(รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย แสงอาทิตย์)
2. ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวางแผน(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์โชค โพธิ์สอาด)
3. หัวหน้าส่วนแผนงาน(นายศราวุธ ป้อมสินทรัพย์)

คณะผู้วิจัย

หัวหน้าโครงการ

นางประวีณา หอมตา

ส่วนแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ผู้ร่วมวิจัย

1. นางสาวภฤศมน วิสัยดี	นักวิจัย
2. นางสาวจงชญา วีระชัย	นักวิจัย
3. นายวัลลพ ล้อมตะคุ	นักวิจัย

ได้รับทุนอุดหนุนวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

พฤษภาคม 2559

คำนำ

การวิจัยสถาบันมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนางานของหน่วยงาน เพื่อนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ วางแผน และปรับปรุงยุคที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพมากขึ้น ตอบสนองนโยบายของมหาวิทยาลัย ส่วนแผนงาน จึงได้จัดทำวิจัยสถาบันเรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนและการจัดการที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีขึ้น โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานวิจัยสถาบันจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และจักได้เผยแพร่ผลการวิจัยสถาบันให้กับผู้สนใจทั่วไปภายในลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณรองอธิการบดีฝ่ายวางแผน (รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย แสงอาทิตย์) ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวางแผน (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สถิตย์โชค โพธิ์สอาด) หัวหน้าส่วนแผนงาน (นายศราวุธ บ่อมสินทรัพย์) และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือให้งานวิจัยสถาบันดำเนินไปได้สำเร็จตามเป้าหมาย

คณะผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

บทคัดย่อ

การวิจัยสถาบัน เรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีวัตถุประสงค์การวิจัยคือ 1) ศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง 3) ศึกษากระบวนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง 4) ศึกษาวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาจากประชากรทั้งหมดคือ 1) กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย จำนวน 9 สถาบัน 2) กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 2 สถาบัน 3) กลุ่มมหาวิทยาลัยภาคเอกชนชั้นนำจำนวน 4 สถาบัน และ 4) มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสถิติเชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การเรียงลำดับ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและต่อมหาวิทยาลัยในสถานการณ์ปัจจุบันแบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หัวข้อ ประกอบด้วย

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีกับรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี แยกตามสำนักวิชา เมื่อเทียบข้อมูลของปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 2556 และ 2559 พบว่า ในภาพรวมมีส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นในทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีส่วนต่างเพิ่มมากที่สุด เมื่อพิจารณาส่วนต่างแยกตามสำนักวิชาและสาขาวิชา พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สาขาวิชาแพทยศาสตร์มีส่วนต่างสูงที่สุด และผลต่างที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม และสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อหัวต่อปี เมื่อเทียบกับค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุดและต่ำสุด ของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีตัวอย่าง พบว่า กรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 800 บาท เป็นอัตราใหม่ และเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุดและต่ำสุด ของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีตัวอย่าง อีก 14 สถาบัน พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังคงมีรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อหัวต่อปีต่ำกว่า 8 สถาบัน และเมื่อพิจารณาในกรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังคงมีรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อ

หัวต่อปีต่ำกว่า 6 สถาบัน และเมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันค่าหน่วยกิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ณ ปี พ.ศ. 2557 พบว่า มูลค่าปัจจุบันของค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรี หน่วยกิตละ 500 บาท เมื่อเทียบมูลค่าเงินจากปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557 เห็นได้ว่ามูลค่าเงินดังกล่าวได้ลดลงเหลือเพียง 312 บาท ซึ่งการพิจารณาปรับอัตราค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรีอัตราเป็นใหม่ เพื่อให้มีมูลค่าเงินที่ใกล้เคียงกับอัตราค่าหน่วยกิต 500 บาท จึงควรปรับเพิ่มขึ้นเป็นหน่วยกิตละ 800 บาท เป็นต้นไป

สำหรับอัตราค่าลงทะเบียน ระดับบัณฑิตศึกษาตามเกณฑ์เดิมที่มหาวิทยาลัยได้เคยประกาศใช้ มีการเก็บค่าหน่วยกิตเป็น 3 เท่าของค่าหน่วยกิตระดับปริญญาตรี ดังนั้น หากมีการปรับค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรี เป็นอัตราใหม่ กล่าวคือ หน่วยกิตละ 800 บาท หรือ 1,000 บาท การปรับอัตราค่าหน่วยกิต ในระดับบัณฑิตศึกษาจึงควรเป็น 2,400 บาท หรือ 3,000 บาท

2. ความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (เท่ากัน/ต่างกัน) พบว่า เมื่อพิจารณากรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 800 บาท หรืออัตราละ 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี แยกตามสาขาวิชา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังต่ำกว่ากรอบเงินกู้ยืมในทุกสาขาวิชา เมื่อพิจารณาลักษณะการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่า มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่เท่ากันในแต่ละสาขาวิชา รวม 13 แห่ง และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเท่ากันทุกสาขา 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ประกอบกับผลการศึกษาคำปรึกษาหารือกับกลุ่มหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบันพบว่า ทั้ง 6 สถาบัน ได้จำแนกประเภทของกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ออกจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างชัดเจน และมีการกำหนดอัตราค่าลงทะเบียน แยกออกจากกลุ่มอื่นอย่างชัดเจน โดยมีอัตราที่สูงกว่ากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตั้งแต่ 1.5 – 2 เท่า

3. ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเสนอแนะระบบที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย (ระบบเหมาจ่าย/ระบบหน่วยกิต) พบว่า มีการจัดเก็บแบบระบบเหมาจ่าย รวม 10 แห่ง และจัดเก็บแบบระบบหน่วยกิต รวม 5 แห่ง โดยการจัดเก็บแต่ละรูปแบบมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน โดยผลประชาพิจารณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีความเห็นว่า ระบบหน่วยกิต เป็นระบบที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง และมหาวิทยาลัย

4. วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเสนอแนะรูปแบบที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย (ปรับใหญ่นานที/ปรับทุกปี) พบว่า มี 6 มหาวิทยาลัยทยอยขึ้น และ 3 มหาวิทยาลัยขึ้นในครั้งเดียว

Abstract

A review on the rate of educational credit fee and appropriate management at Suranaree University of Technology (SUT)

The objectives were to study (1) the appropriate rate of educational credit fee for students and SUT in the current situation (2) the appropriate rate of collecting educational credit fee in each school at SUT by using a basic rate of student loan and comparing to other universities (equal or different) (3) collecting educational credit fee of other universities and suggesting an appropriate rate for SUT to offer flat rate or units rate (4) how to increase educational credit fee of other universities and suggest appropriate system for SUT (one long time or every year increase) by using quantitative and qualitative research for population and sampling. The research was studied by the group of (1) 9 research universities (2) 2 public universities focusing on science and technology (3) 4 leading private universities, and (4) 6 universities opening health science courses. The tools used were descriptive statistic, content analysis and quantitative statistic (number, percentage, mean and sorting).

The result was concluded as:

1. The rate of educational credit fee was appropriate for students and SUT in the current situation. The analysis was divided into 2 subjects.

1.1) Difference between cost of producing a graduate per year and income from collecting educational credit fee per year (classified by schools of SUT).

When comparing fiscal years (2010, 2013 and 2016), it was found that the difference increases every year. The difference mostly increases in 2016 fiscal year. When considering the difference of schools and institutes, it was found that medical school has the most difference, the institute of social technology and public health school has the lowest difference.

1.2) The data analysis of average tuition income per student per year.

When comparing the maximum and minimum educational credit fee of the universities used in sampling, it was found that the increase of collected educational credit fee is 800 baht (new rate). When comparing the maximum and

minimum educational credit fee of other 14 universities, it was found that the average educational credit fee income of Suranaree University of Technology per student per year was lower than 8 universities. And When considering the increase rate of educational credit fee to 1,000 baht (new rate), it was found that the average educational credit fee income of Suranaree University of Technology per student per year was lower than 6 universities. The present value of educational credit fee of Suranaree University in 1993 was 500 baht per unit in Bachelor Degree level. When comparing money value from 1993 to 2014, it was found that the present value was lower to 312 baht. If the rate of educational credit fee in Bachelor Degree level was equal to 500 baht in 2014, the new rate of educational credit fee should be 800 baht.

For the rate of education credit fee in Master Degree in old criterion, it was collected 3 times of the rate of education credit fee in Bachelor Degree. Therefore, if the increase rate of education fee in Bachelor Degree level is 800 baht or 1,000 baht (new rate) per unit, the increase rate education credit fee in Master Degree will be 2,400 baht or 3,000 baht.

2. Suitability of collecting educational credit fee in each school of SUT basing on the rate of student loan and comparing to other universities (equal/different).

When considering the increase rate of educational credit fee to 800 baht or 1000 baht (new rate), the educational credit fee income per student per year is lower than the student loan in each school. When collecting educational credit fee of other universities was considered, it was found that collecting tuition of each school was not equal in 13 universities and collecting educational credit fee of every school of 2 universities (Mahidol University and Suranaree University of Technology) was equal.

Including with the result of the study of the group of 6 universities opening health science courses, it was found that 6 universities classified the group of health science out of the group of science and technology clearly. Setting the rate of educational credit fee of the group of health science was separated from other

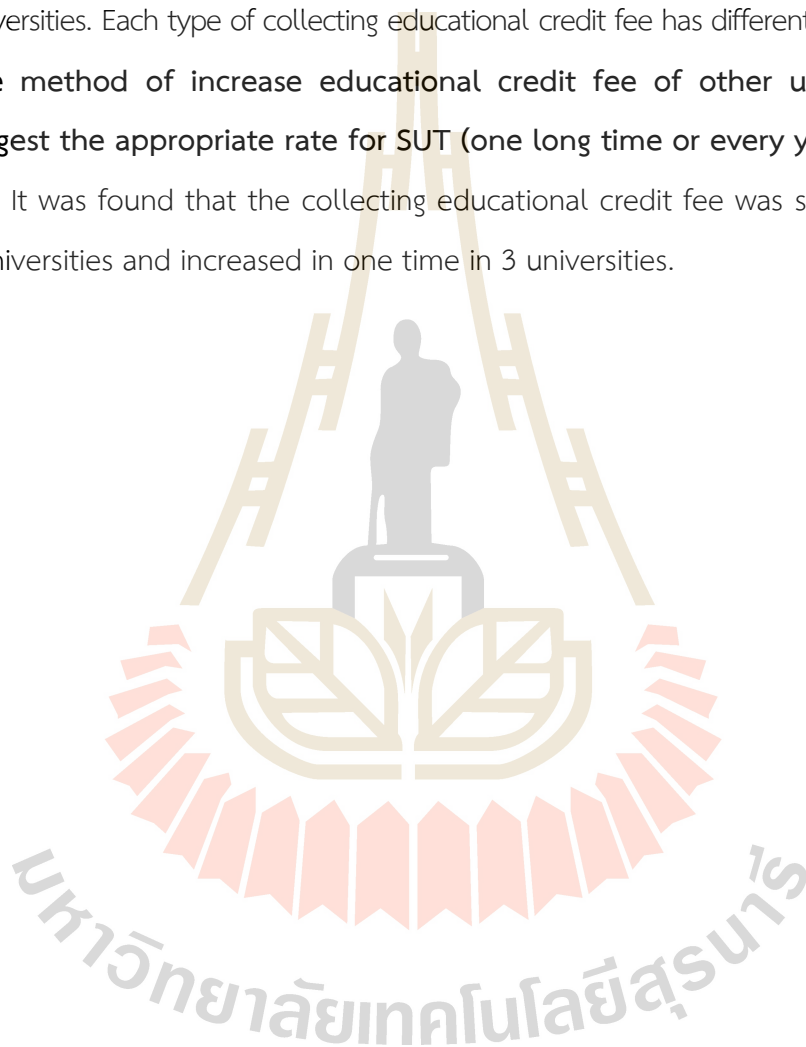
groups clearly which was 1.5 – 2.0 times higher than the group of science and technology.

3. Collecting educational credit fee of other universities and suggest appropriate system for SUT (flat rate/units rate).

It was found that the flat rate was used in 10 universities and units rate used in 5 universities. Each type of collecting educational credit fee has different pros and cons.

4. The method of increase educational credit fee of other universities and suggest the appropriate rate for SUT (one long time or every year increase).

It was found that the collecting educational credit fee was slowly increased in 6 universities and increased in one time in 3 universities.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยมาจากการให้ความร่วมมือหลายฝ่าย ตั้งแต่ระดับผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยเฉพาะ รองศาสตราจารย์ ดร.สิทธิชัย แสงอาทิตย์ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผน ที่ให้โอกาสและความไว้วางใจคณะผู้วิจัยดำเนินการวิจัยที่เป็นเรื่องที่สำคัญและก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อมหาวิทยาลัย อีกทั้งท่านผู้บริหารมหาวิทยาลัยจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่เป็นมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ ทั้ง 6 สถาบัน ที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่ายิ่งในการอนุญาตให้คณะผู้วิจัยเข้าสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการของมหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณที่ปรึกษาโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สติชัยโชค โพธิ์สอาด และ นายศรารุช ป้อมสินทรัพย์ ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่เข้าร่วมการประชาพิจารณ์ และ นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ สพญ. ดร. ศจีรา คุปพิทยานันท์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธินาถ ศุภกาญจน์ และนางสาวจิตตานันท์ ดีกุล ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

สุดท้าย ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่กรุณาสนับสนุนให้ทุนอุดหนุนการวิจัยสถาบันครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

		หน้า
	คำนำ.....	ก
	บทคัดย่อ.....	ข
	Abstract.....	ง
	กิตติกรรมประกาศ.....	ช
	สารบัญ.....	ซ
	สารบัญตาราง.....	ฅ
	สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่		
1	บทนำ.....	1
	1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
	1.3 คำถามที่ใช้ในการวิจัย.....	3
	1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	4
	1.5 ข้อจำกัดของการวิจัย.....	4
	1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	4
	1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	6
2	เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
	2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา.....	7
	2.1.1 ความหมายค่าใช้จ่าย.....	7
	2.1.2 แนวคิดความรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทางการศึกษา.....	8
	2.1.3 แนวคิดค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัว.....	10
	2.1.4 แนวคิดค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตแพทย์ต่อหัว.....	11
	2.2 ทฤษฎีต้นทุนต่อผลผลิต และแนวความคิดเกี่ยวกับต้นทุนหลักสูตร (Unit Cost).....	12
	2.2.1 ความหมายต้นทุน.....	12
	2.2.2 ทฤษฎีต้นทุนผลผลิต.....	13
	2.2.3 แนวความคิดต้นทุนต่อหลักสูตร.....	13
	2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าเล่าเรียนของสถาบันอุดมศึกษา.....	14

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเงินเพื่อ เงินฝืด มูลค่าปัจจุบัน.....	14
2.5 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)และกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพัน กับรายได้ในอนาคต (กรอ.).....	18
2.6 การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Changing Management).....	21
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	24
2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	25
3 วิธีดำเนินการศึกษา	27
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
3.2 การรวบรวมข้อมูล.....	30
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
4 ผลการวิจัย	33
4.1 ผลการวิเคราะห์อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความ เป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ ปัจจุบัน	33
4.2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียน เรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง.....	44
4.3 ผลการวิเคราะห์ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัย กรณีตัวอย่าง.....	56
4.4 ผลการวิเคราะห์วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณี ตัวอย่าง.....	61
4.5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัย กรณีตัวอย่าง.....	67
4.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียม การศึกษา มหาวิทยาลัยตัวอย่าง.....	68
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	76
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	76
5.2 อภิปรายผล.....	81
5.3 ข้อเสนอแนะ	83

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก.....	88
ภาคผนวก 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	90
ภาคผนวก 2 สรุปผลการหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา	97
ภาคผนวก 3 การนำเสนอผลงาน แบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการ วิจัยระดับชาติสำหรับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการใน สถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 7 “ปีทองวิชาการ 58 : 25 ปี มทส”	101
ประวัติผู้วิจัย.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
1.1	ข้อมูลงบประมาณรายรับ – รายจ่ายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2557.....	2
2.1	การให้กู้ยืมเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2556	19
2.2	กรอบวงเงินให้กู้ยืมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ประจำปี การศึกษา 2556.....	20
2.3	กรอบวงเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ปีการศึกษา 2556	21
3.1	ผลการหาค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC : Item Objective Congruence)	31
4.1	ส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษากับค่าธรรมเนียม ลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา แยกตามสำนักวิชา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553.....	35
4.2	ส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษากับค่าธรรมเนียม ลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา แยกตามสำนักวิชา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.....	36
4.3	ส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษากับค่าธรรมเนียม ลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา แยกตามสำนักวิชา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559.....	37
4.4	อัตราเงินเฟ้อของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2536 – 2560.....	42
4.5	มูลค่าปัจจุบันค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.....	43
4.6	จำแนกลักษณะการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง.....	45
4.7	ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ นำมาประกอบการ พิจารณาทบทุนค่าธรรมเนียมลงทะเบียน.....	48
4.8	ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ นำมาประกอบการ พิจารณาทบทุนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน คณะแพทยศาสตร์.....	49
4.9	วิธีการทบทุนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยที่ เปิดสอนกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ.....	50
4.10	วิธีการทบทุนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนหลักสูตรแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ.....	51
4.11	วิธีการทบทุนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ.....	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.12 อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารีที่ควรจะเป็น.....	53
4.13 การนำทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วย มาประกอบการทบทวนอัตราค่าลงทะเบียนเรียน.....	54
4.14 การนำภาวะการมีงานทำ และระยะเวลาการคืนทุน ในการนำมาพิจารณาทบทวน อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน.....	55
4.15 การจำแนกประเภทการจัดเก็บระบบเหมาจ่าย และระบบหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย กรณีตัวอย่าง.....	56
4.16 สรุปข้อดีและข้อเสียของการจัดเก็บระบบเหมาจ่าย และระบบหน่วยกิต.....	58
4.17 สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชาพิจารณ์.....	60
4.18 สรุปความถี่ในการปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ของมหาวิทยาลัยกลุ่ม ตัวอย่าง.....	64
4.19 นโยบายของสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับระยะเวลาในการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียม ลงทะเบียนเรียน ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ.....	65
4.20 สรุปลักษณะของการปรับค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง.....	66
4.21 วิธีการทำความเข้าใจต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อน-หลังการเปลี่ยนแปลง.....	67
4.22 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
4.23 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาสถาบันอุดมศึกษา.....	70
4.24 การรับทราบอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และแหล่งข้อมูล.....	71
4.25 ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่างต่อระบบการจัดเก็บ ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนสถาบันที่ตนกำลังศึกษา.....	72
4.26 ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ต่อค่าลงทะเบียน เรียนคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์.....	73
4.27 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลกระทบที่ได้รับจากการปรับค่าลงทะเบียนเรียน.....	74

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	ร้อยละของการจัดงบประมาณรายจ่ายในแต่ละยุทธศาสตร์.....	2
4.1	ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษา แยกตามสำนักวิชา/ สาขาวิชา เปรียบเทียบกับงบประมาณจากรัฐบาล ค่าธรรมเนียม ลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา และส่วนต่างที่มหาวิทยาลัย รับภาระ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 2556 และ 2559.....	38
4.2	การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ยต่อปีการศึกษา กรณี ปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเป็นหน่วยกิตละ 800 และ 1,000 บาท กับกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยที่เน้นวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี.....	40
4.3	การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อปีการศึกษา กรณีปรับ อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน เป็นหน่วยกิตละ 800 และ 1,000 บาท กับกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน.....	41
4.4	การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อปีการศึกษา กรณีปรับ อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเป็นหน่วยกิตละ 800 และ 1,000 บาท กับขอบเขตเงินกู้ยืม กยศ.....	44
4.5	วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง ในระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2557.....	62

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

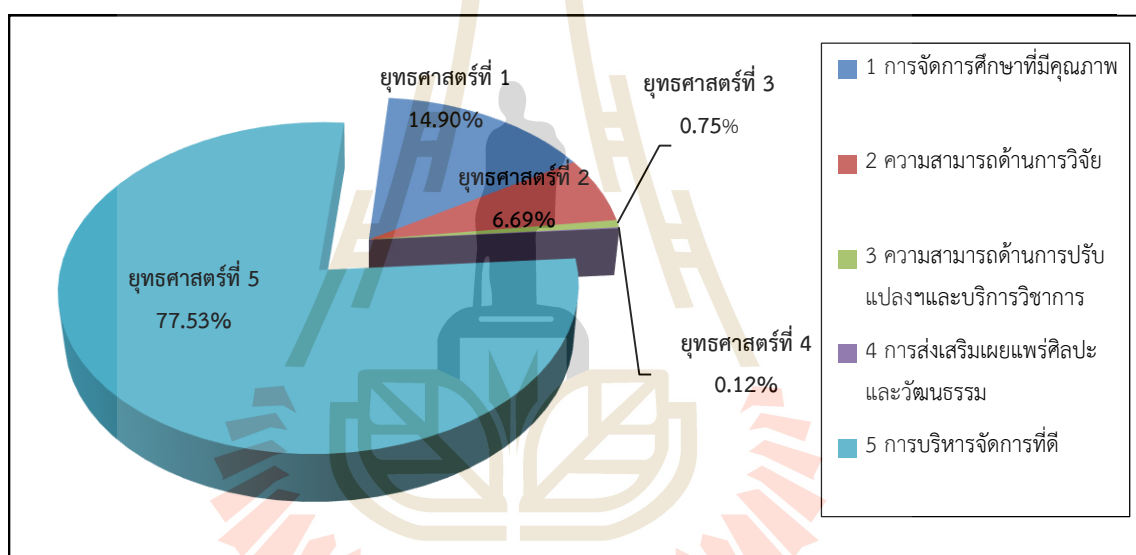
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2533 มีการจัดระบบการศึกษาเป็นระบบเรียนเก็บหน่วยกิตแบบไตรภาค (Trimester) ในหนึ่งปีการศึกษามี 3 ภาคการศึกษา มหาวิทยาลัยได้รับนักศึกษารุ่นที่ 1 ในปีงบประมาณ 2536 จวบจนถึงปัจจุบัน มหาวิทยาลัยมีอายุกว่า 20 ปี โดยมีการดำเนินการไปพร้อมกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยที่เผชิญกับภาวะเงินเฟ้อมาโดยตลอด ซึ่งระหว่างปี 2553 - 2556 ประเทศไทยมีอัตราเงินเฟ้อเฉลี่ยร้อยละ 3 มูลค่าเงินปัจจุบันมีค่าลดลง ค่าครองชีพที่สูงขึ้น สินค้าและบริการมีการปรับราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ทั้งภาครัฐภาคเอกชน รวมถึงสถาบันอุดมศึกษาไทยทุกแห่งได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อเช่นเดียวกัน

ศาสตราจารย์ ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ (2553) ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อพัฒนาระบบการเงินอุดมศึกษา คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินอุดมศึกษา มีดังนี้ 1. ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตที่เพิ่มขึ้น 2. จำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น 3. การได้รับจัดงบประมาณจากรัฐบาลมีแนวโน้มลดลง 4. ผลกระทบของระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ 5. ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ และ 6. การเปลี่ยนแปลงระบบบริหารอุดมศึกษาเน้นการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระที่มากขึ้น ซึ่งพบว่าในช่วงเวลา 10 ปีย้อนหลังไปนั้น สถาบันอุดมศึกษาไทยมีการปรับตัวด้านการเงินเพื่อให้เหมาะสมกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่สูงขึ้น เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการปรับค่าธรรมเนียมการศึกษาเพิ่มขึ้นไปแล้ว 3 ครั้ง มีอัตราการปรับขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 70 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปรับขึ้นแล้ว 2 ครั้ง อัตราการปรับขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 70 มหาวิทยาลัยขอนแก่นปรับขึ้นแล้ว 2 ครั้ง มีอัตราการปรับขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 135 เป็นต้น

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีที่มาของเงินรายได้หลัก ประกอบด้วย เงินอุดหนุนงบประมาณของรัฐ และเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาที่เก็บจากนักศึกษา โดยเฉพาะค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน (ค่าหน่วยกิต) มหาวิทยาลัยได้นำไปสมทบกับงบประมาณแผ่นดิน และนำไปใช้จ่ายสำหรับการจัดการศึกษาให้กับนักศึกษาโดยตรง ได้แก่ การซ่อมแซม ดูแลรักษาอาคารสถานที่ รวมถึงครุภัณฑ์ของมหาวิทยาลัยที่มีการใช้งานมาตั้งแต่การก่อตั้งมหาวิทยาลัย มีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามจำนวนปีของการใช้งาน ค่าวัสดุทางการศึกษา ค่าวัสดุห้องสมุด ค่าใช้จ่ายผลิตสื่อเพื่อการเรียน ที่มีการปรับราคาสูงขึ้น ทำให้มหาวิทยาลัยต้องใช้งบประมาณรายจ่ายสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้มหาวิทยาลัยต้องจัดทำงบประมาณแบบขาดดุล มาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 จนถึง

ปีงบประมาณปัจจุบัน มหาวิทยาลัยได้รับผลกระทบด้านภาวะเงินเฟ้อ มูลค่าเงินปัจจุบันที่ลดลง และการได้รับเงินอุดหนุนงบประมาณจากรัฐบาลถูกจำกัดมหาวิทยาลัยจึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ด้าน โดยเน้นการจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐานสากล 2. การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการวิจัยสู่การยอมรับในระดับชาติและนานาชาติ 3. การเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการปรับปรุง ถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และการบริการวิชาการ เพื่อเป็นที่พึ่งของสังคม 4. การส่งเสริมเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพสูง ภายใต้อัตตตาทิบาลและธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย

ภาพที่ 1.1 ร้อยละของการจัดงบประมาณรายจ่ายในแต่ละยุทธศาสตร์

โดยมหาวิทยาลัยได้นำเงินสะสมของมหาวิทยาลัยมาสมทบ เพื่อให้มีรายรับเพียงพอกับรายจ่ายของมหาวิทยาลัย เป็นจำนวนเงินหนึ่งร้อยล้านบาทในทุกปี

ตารางที่ 1.1 ข้อมูลงบประมาณรายรับ – รายจ่ายของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 – 2557

หน่วย : บาท

รายการ	ปี 2553	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557
รายรับ	1,797,760,400	1,842,290,500	2,701,074,200	1,979,364,800	2,536,274,300
รายจ่าย	1,917,760,400	1,932,290,500	2,809,074,200	2,079,364,800	2,636,274,300
ขาดดุล	(120,000,000)	(90,000,000)	(108,000,000)	(100,000,000)	(100,000,000)

ที่มา: สมุดงบประมาณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

แม้ว่ามหาวิทยาลัยจะดำเนินการตามนโยบายการพึ่งพาตนเองโดยหาแนวทางการเพิ่มรายได้จากสินทรัพย์ของมหาวิทยาลัย เช่น ลงทุนผ่านบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) การจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (IP) และการจัดตั้งสำนักพิมพ์ การบริหารจัดการอาคารสถานที่โดยเก็บค่าเช่า การปฏิรูปวิสาหกิจการใช้ประโยชน์จากเงินและสินทรัพย์จากการอุดหนุนและบริจาค การจัดตั้งส่วนบริหารสินทรัพย์เพื่อเป็นเจ้าภาพหลักในการหารายได้จากสินทรัพย์ เป็นต้น ประกอบกับมติของคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน ในคราวการประชุมครั้งที่ 8/2554 เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2554 มีข้อเสนอแนะว่า แนวโน้มค่าใช้จ่ายสำหรับให้บริการนักศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี และที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งที่ 4/2556 เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2556 ได้มีข้อเสนอแนะว่า ในอนาคตมหาวิทยาลัยต้องปรับอัตราค่าเล่าเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้นตามหลักการ “ผู้เรียนควรมีส่วนรับผิดชอบค่าใช้จ่ายระดับอุดมศึกษา” และมีมติเห็นชอบในหลักการตามนโยบายที่มหาวิทยาลัยดำเนินการ และให้มหาวิทยาลัยรับข้อเสนอแนะ เพื่อดำเนินการให้บรรลุตามนโยบายต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์ภาวะเงินเฟ้อ และมูลค่าเงินปัจจุบันที่ลดลง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่อง การทบทวนอัตราค่าหน่วยกิตและรูปแบบการจัดการที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ปัจจุบัน
- 1.2.2 เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง
- 1.2.3 เพื่อศึกษาระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง
- 1.2.4 เพื่อศึกษาวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

1.3 คำถามที่ใช้ในการวิจัย

- 1.3.1 อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีควรเป็นอย่างไร
- 1.3.2 การจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ควรจัดเก็บเหมือนกันทุกหลักสูตร หรือไม่
- 1.3.3 การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา ควรเป็นแบบระบบหน่วยกิต หรือแบบระบบเหมาจ่าย
- 1.3.4 วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษา ควรทยอยปรับ หรือปรับขึ้นครั้งเดียว

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 การศึกษาเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อปี ระดับปริญญาตรี เปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา ดังนี้

1.4.1.1 มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ จำนวน 9 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.4.1.2 มหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปิดสอนในสาขาวิชาใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.4.1.3 มหาวิทยาลัยเอกชนชั้นนำของประเทศ ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

1.4.1.4 มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

1.4.2 แหล่งที่มาของข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ มาจากรายงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ซึ่งผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และการอ้างอิง ทฤษฎีมูลค่าปัจจุบัน ตัวเลขภาวะเงินเฟ้อ เป็นตัวกำหนดในการจัดทำแบบจำลองค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปี ในปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2559

1.5 ข้อจำกัดของการวิจัย

1.5.1 การประมาณค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ ในปีการศึกษา 2559 ประมาณการเพิ่มเติมจากสิ่งก่อสร้างใหม่ที่คาดว่าจะแล้วเสร็จและมีการใช้งาน ในปีการศึกษาดังกล่าว

1.5.2 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา มิได้ดำเนินการเก็บข้อมูลของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) หมายถึง กองทุนเงินหมุนเวียนของรัฐบาลไทยที่ให้นักเรียน นักศึกษาได้กู้ยืมเงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 เป็นต้นมา

เงินเฟ้อ หมายถึง สภาวะทางเศรษฐกิจที่ระดับราคาและบริการโดยทั่วไปเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วผิดปกติหรือเป็นสภาวะที่ค่าของหน่วยเงินตราลดลงไปเรื่อย ๆ เป็นเหตุให้เงินจำนวนเดียวกันนี้ไม่สามารถจะซื้อสินค้าและบริการจำนวนเดียวกันได้เมื่อเวลาผ่านไป

ค่าใช้จ่าย หมายถึง ต้นทุนสินค้าหรือบริการที่กิจการได้จ่ายไปเพื่อก่อให้เกิดรายได้ โดยปกติแล้วจะนำไปเปรียบเทียบกับรายได้ที่เกิดขึ้นในงวดเดือนเดียว ค่าใช้จ่ายมีผลทำให้สินทรัพย์ของกิจการลดลง และส่วนของทุนลดลงด้วย

ค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการตามภารกิจหลัก 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

ค่าใช้จ่ายทางการศึกษา หรือค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น เพื่อการให้บริการด้านการเรียนการสอนแก่นักศึกษา ประกอบด้วย

1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ด้านการเรียนการสอน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในหมวดเงินเดือน ค่าตอบแทน ค่าจ้าง ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภคและเงินอุดหนุน

2) ค่าใช้จ่ายในสินทรัพย์ ด้านการเรียนการสอน หรือค่าเสื่อมราคา หมายถึง มูลค่าของสินทรัพย์ที่มีการเสื่อมสภาพตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละงวดบัญชี ตลอดอายุการใช้งานที่ประมาณไว้

ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปี หมายถึง เงินรายได้จากการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งจัดเก็บตามจำนวนหน่วยกิตที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนในแต่ละหลักสูตรเฉลี่ยต่อปีการศึกษา ตามอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น อาจจัดเก็บในรูปแบบการเหมาจ่ายหรือแจกจ่ายละเอียดยตามรายการที่เกิดขึ้นจริง

ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต ต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (FTES)

จำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (Fulltime equivalent students : FTES) หมายถึง ภาระการสอนของคณาจารย์ในสำนักวิชา เทียบเท่า ภาระการเรียนของนักศึกษาเรียนเต็มเวลา (Full Time) ซึ่งมีใช้จำนวนหัวนักศึกษาที่กำลังศึกษาในแต่ละสำนักวิชา

มูลค่าปัจจุบัน หมายถึง เงินจำนวนหนึ่งที่ได้รับในปัจจุบันย่อมมีค่ามากกว่าที่จะได้รับในอนาคต ทั้งนี้เพราะผู้รับเงินจำนวนเดียวกันนี้สามารถนำเงินไปลงทุนหาผลประโยชน์ ตัวอย่างเช่น ได้รับเงินขณะนี้ 100 บาทและนำเงินไปฝากธนาคาร ธนาคารให้อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี ดังนั้น ในปลายปีที่ 1 ก็จะได้รับเงินทั้งสิ้น 110 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่าเงินที่ได้รับในปลายปี 110 บาท แต่มีค่าปัจจุบันเท่ากับ 100 บาท ในทางทฤษฎีเรียกว่า อัตราส่วนลดการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันจะเป็นส่วนกลับของการคำนวณมูลค่าทบต้น

ต้นทุน หมายถึง สินทรัพย์ที่วัดมูลค่าเป็นจำนวนเงินได้ถูกจ่ายออกไป เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตสุดท้ายซึ่งอาจเป็นสินค้า หรือบริการให้มีลักษณะสมบูรณ์หรือใช้ประโยชน์ได้ โดยสินทรัพย์อาจมาจากเงินสด เงินฝากธนาคาร หรือการก่อหนี้

แบบจำลองข้อมูล หมายถึง โครงสร้างข้อมูลและความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลให้ผู้ใช้เห็นและเข้าใจได้

สถาบันอุดมศึกษา หมายถึง วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งของรัฐและเอกชนที่จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา และ/หรือระดับปริญญาในที่นี้ได้แก่ สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

หน่วยกิต หมายถึง หน่วยนับที่แสดงปริมาณการศึกษาในแต่ละรายวิชา ที่นักศึกษาจะพึงได้รับเมื่อได้ศึกษาตรงตามกำหนดเวลาและสอบผ่านวิชาในรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร

อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา/อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน หมายถึง เกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น เพื่อการเรียกเก็บจากนักศึกษา เพื่อเป็นค่าการบริหารจัดการศึกษา

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

เพื่อนำรายงานผลการวิจัยประกอบการพิจารณาตัดสินใจเชิงนโยบายเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมกับสถานะเงินเพื่อ

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษา เรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
 - 2.1.1 ความหมายค่าใช้จ่าย
 - 2.1.2 แนวคิดความรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทางการศึกษา
 - 2.1.3 แนวคิดค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัว
 - 2.1.4 แนวคิดค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตแพทย์ต่อหัว
- 2.2 ทฤษฎีต้นทุนต่อผลผลิต และ แนวความคิดเกี่ยวกับต้นทุนหลักสูตร (Unit Cost)
 - 2.2.1 ความหมายต้นทุน
 - 2.2.2 ทฤษฎีต้นทุนผลผลิต
 - 2.2.3 แนวความคิดต้นทุนต่อหลักสูตร
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าเล่าเรียนของสถาบันอุดมศึกษา
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเงินเพื่อ เงินฝืด มูลค่าปัจจุบัน
- 2.5 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) และกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.)
- 2.6 การบริหารการเปลี่ยนแปลง
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

2.1.1 ความหมายค่าใช้จ่าย

ดวงมณี โกมารทัต (2555) ให้ความหมายของ ค่าใช้จ่าย หมายถึง ต้นทุนที่ถูกใช้ประโยชน์ไปบางส่วนหรือทั้งหมดในระยะเวลาที่กำหนดไว้ซึ่งตามปกติก็คือ "งวดบัญชี" กล่าวอีกนัยหนึ่งคือสภาพการเป็นต้นทุนได้สิ้นสุดลง เมื่อกิจการได้ใช้ประโยชน์ในต้นทุนนั้น จึงมีการตัดจำหน่าย ต้นทุนเป็นค่าใช้จ่ายแทน

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2556) ให้ความหมายของ ค่าใช้จ่าย หมายถึง ต้นทุนที่ก่อให้เกิดรายได้ (Revenue) โดยปกติแล้วก็จะนำไปเปรียบเทียบกับรายได้ที่เกิดขึ้นในงวดเดือนเดียว เพื่อคำนวณหากำไรสุทธิ (Net profit) หรือขาดทุนสุทธิ (Net loss)

2.1.2 แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

ทฤษฎีการศึกษาของ Bruce (2546) กล่าวว่า การร่วมรับค่าใช้จ่าย (Cost sharing) หมายถึง การแบ่งภาระค่าใช้จ่ายของรัฐในการจัดการศึกษาโดยให้ผู้ปกครองและนักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในค่าใช้จ่ายของการจัดการศึกษา ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกได้ให้ความสำคัญกับแนวคิดในการแบ่งเบาภาระดังกล่าว แต่ก็มีนโยบายที่แตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละประเทศ เหตุผลที่สำคัญที่ทำให้เกิดแนวคิดในการแบ่งภาระค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้แก่

1. การขยายตัวของอุดมศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาถูกมองว่าเป็นหน่วยงานที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ ประชาชนทั่วไปต่างก็มองเห็นว่า ความสำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะทำให้ตนเอง มีชีวิตที่ดีขึ้น จึงมีประชาชนจำนวนมากที่มีความตั้งใจเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาในประเทศต่าง ๆ จึงมีการขยายตัวขึ้นมากและมีสถาบันอุดมศึกษาเปิดเพิ่มขึ้นใหม่ ๆ อีกเป็นจำนวนมาก จากการขยายตัวดังกล่าวทำให้รัฐมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ทั้งหมด เนื่องจากรัฐยังมีค่าใช้จ่ายด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญมากกว่า ที่ต้องจ่ายจากรายได้ที่มีจำกัด เช่น โครงสร้างพื้นฐานของประเทศ หรือ ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข เป็นต้น

2. ความไม่เท่าเทียมกันในการได้รับประโยชน์จากอุดมศึกษา

งบประมาณที่รัฐสนับสนุนในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามาจากภาษี (ทั้งภาษีทางตรงและภาษีทางอ้อม) ที่เก็บจากประชาชนทั่วประเทศ แต่ผู้ที่ได้รับประโยชน์จากอุดมศึกษาส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนที่เป็นชั้นกลางขึ้นไป และหากรัฐลดการสนับสนุนงบประมาณให้กับสถาบันอุดมศึกษาแล้วทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเรียกเก็บค่าเล่าเรียน (Tuition fee) เพิ่มขึ้น คนเหล่านั้นก็จะเป็นกลุ่มที่มีกำลังพอที่จะจ่ายเพื่อเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้ และเมื่อการเพิ่มค่าเล่าเรียนถึงจุด ๆ หนึ่งที่ทำให้มีคนส่วนหนึ่งไม่สามารถจ่ายเพื่อเข้าศึกษาได้ ก็อาจมีความจำเป็นที่จะต้อง จัดเงินทุนแบบให้เปล่าหรือทุนกู้ยืมเพื่อรักษาระดับโอกาสในการเข้าถึงของประชาชนในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

3. ค่าเล่าเรียนกับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐ

ตามแนวคิดของเศรษฐกิจเสรีนิยมแบบใหม่ ค่าเล่าเรียนเปรียบเหมือนราคาสินค้าและอุดมศึกษาจะกลายเป็นตลาดอุดมศึกษา ตามแนวคิดดังกล่าวสถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ความสนใจ

ในเรื่องของประสิทธิภาพและต้นทุน รวมถึงต้องสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในฐานะที่เป็นผู้จ่ายค่าเล่าเรียน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องตอบสนองต่อสังคมโดยรวมเพื่อให้สามารถได้รับเงินทุนสนับสนุนจากรัฐ ถึงแม้แนวคิดต่าง ๆ ต่างสนับสนุนให้ผู้เรียนมาร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายอุดมศึกษามากขึ้น แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่าย มีหลายคนกล่าวว่า แม้บัณฑิตและครอบครัวจะได้รับประโยชน์โดยตรงจากการได้รับการศึกษาในระดับอุดมศึกษาแต่แท้จริงแล้วสังคมย่อมจะได้รับประโยชน์ที่มากกว่า และยังไม่มียุทธศาสตร์ใด ๆ ที่บ่งบอกว่าการเรียกเก็บค่าเล่าเรียนในอัตราที่สูงจะส่งผลต่อการตอบสนองทางวิชาการต่อสังคมของสถาบันการศึกษาได้ดีกว่า หรือทำให้คุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาดีขึ้น

เมธี ครองแก้ว และคณะ (2547) กล่าวว่า ระบบการเงินอุดมศึกษาของไทยในอดีตได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐเพื่อการบริหารและการดำเนินการมหาวิทยาลัยของรัฐในอัตราที่สูงเป็นเวลานาน สัดส่วนเงินอุดหนุนของรัฐที่ให้แก่มหาวิทยาลัยของรัฐ อยู่ระหว่างร้อยละ 70 – 95 ที่เหลือระหว่าง 5 – 30 เป็นส่วนที่ผู้เรียนร่วมรับภาระรับผิดชอบ การที่รัฐบาลให้เงินอุดหนุนกับมหาวิทยาลัยของรัฐจึงเป็นการอุดหนุนผ่านด้านอุปสงค์หรือสถาบันอุดมศึกษา (Supply side financing) เป็นหลัก ซึ่งมีได้ให้การอุดหนุนผ่านด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียน (Supply side financing) ซึ่งวิธีการดังกล่าวส่งผลให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณอุดหนุนมหาวิทยาลัยของรัฐบาลเพิ่มขึ้น โดยผู้เรียนมิได้มีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ (Benefit Principle) ทำให้ผู้เรียนรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และขาดความตั้งใจเรียนหรือความกระตือรือร้นในการเรียนเนื่องจากค่าธรรมเนียมการศึกษาถูกมาก เมื่อพิจารณาผลตอบแทนที่ตัวผู้เรียนเองได้รับจากการศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ ค่าตอบแทนที่ได้รับมีอัตราที่สูงกว่าต้นทุนส่วนบุคคลของผู้เรียนเองค่อนข้างมากและเป็นระยะเวลานาน และหากผู้เรียนในระดับอุดมศึกษามาจากครอบครัวชนชั้นกลางซึ่งสามารถรับภาระต้นทุนการศึกษาได้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน เงินอุดหนุนที่รัฐบาลให้กับสถาบันอุดมศึกษาก็เปรียบเสมือนการนำเอาเงินภาษีอากรจากคนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งยากจนอยู่มาอุดหนุนกิจกรรมของคนชั้นกลาง ซึ่งอาจมองว่าไม่สู้จะเป็นธรรมนัก

เพื่อแก้ปัญหาการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรเพื่อการอุดมศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จึงจำเป็นต้องปฏิรูประบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายตามหลักประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ (Benefit Principle) และความสามารถในการจ่าย (Ability to Pay) ผ่านระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (กองทุน กรอ.) หรือมีชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า Income Contingent Loan : ICL ระบบดังกล่าวเป็นระบบที่สร้างประสิทธิภาพและความเป็นธรรมในการบริหารและการดำเนินการด้านอุดมศึกษา โดยระบบนี้ได้ถูกนำมาใช้ครั้งแรกที่ประเทศออสเตรเลียเมื่อปี ค.ศ. 1989 และได้ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งตลอดเวลา 10 ปีที่ผ่านมา และได้เป็นต้นแบบระบบการเงินอุดมศึกษาของอีกหลายประเทศที่

ดำเนินการอยู่ และกำลังจะดำเนินการ เช่นประเทศนิวซีแลนด์ สวีเดน มาเลเซีย แอฟริกาใต้ หรือบางรัฐของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2.1.3 แนวคิดค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัว

เทียนฉาย กิระนันท์ (2534) ให้กรอบความคิดการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้จำแนกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายลงทุนสำหรับบัณฑิตศึกษาเป็นตามระดับการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษาได้แก่ ประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท และปริญญาเอก โดยได้ใช้หลักการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายร่วม (Joint cost) ในการสร้างผลผลิตร่วม (Joint production) และนำเสนอในรูปของค่าใช้จ่ายต่อหน่วย กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายต่อนิสิต 1 คน ค่าใช้จ่ายต่อนิสิตเต็มเวลา และค่าใช้จ่ายต่อผู้สำเร็จการศึกษา ผลการวิเคราะห์สรุปว่า ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรค่อนข้างสูงมากเมื่อเทียบกับระดับปริญญาโทและปริญญาเอก อาจมาจากจำนวนนิสิตน้อย และส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรทางการแพทย์ และเกือบทั้งหมดเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ

ประพันธ์ ธรรมไชย (2536) ให้กรอบความคิดค่าใช้จ่ายทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ทั้งที่ได้จากเงินแผ่นดินและเงินนอกงบประมาณได้มีการวิเคราะห์เฉลี่ยต่อคนต่อปี และจำแนกตามสาขาวิชา ในการวิจัยได้วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายตามแผนงานบริการการศึกษา แผนงานปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และแผนงานกิจการนักศึกษาโดยการนำค่าใช้จ่ายรายปีหารด้วยจำนวนนักศึกษาทุกระดับทุกสาขาวิชาและค่าใช้จ่ายแผนงานการจัดการศึกษาแต่ละคณะวิชาหารด้วยจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาของสถาบัน และ 2) ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน วิเคราะห์จากการหาค่าเสื่อมราคาหารด้วยจำนวนนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ผลการวิจัยสรุปว่า การวิเคราะห์ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายทางการศึกษาต่อคนต่อปี ในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เฉลี่ยประมาณ 34,614 บาท ส่วนสาขาวิทยาศาสตร์ เฉลี่ยประมาณ 41,821 บาท

ยุวดี วัฒนานนท์ และคณะ (2543) ให้กรอบความคิดการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยคิดจากค่าเฉลี่ยต่อ 1 คนของผลรวมต้นทุนค่าใช้จ่ายทั้งหมด จากต้นทุนต่อหน่วยการผลิตบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ ที่เป็นส่วนของงบลงทุนรวมกับต้นทุนต่อหน่วยการผลิตบัณฑิตคณะพยาบาลศาสตร์ ที่เป็นส่วนของงบดำเนินการ ผลการวิจัยสรุปว่า ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตพยาบาลศาสตร์ต่อหัวต่อปี มหาวิทยาลัยมหิดล ในส่วนของงบลงทุน คิดเป็นเงินจำนวน 13,730.162 บาทและในส่วนของงบดำเนินการ คิดเป็นเงินจำนวน 96,257.465 บาท ซึ่งรวมเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนทั้งสิ้น เป็นจำนวนเงิน 109,987.627

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2547) ให้กรอบการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา โดยใช้งบดำเนินการรวม อันประกอบด้วยงบประมาณจากภาครัฐและเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยบนฐานจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (Full Time Equivalent Students : FTES) ของสถาบันการศึกษาของ

รัฐ และสถาบันในกำกับของรัฐ จำนวนทั้งหมด 24 แห่ง ผลการศึกษา ภาพรวมของค่าใช้จ่ายต่อหัวใน ภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย พบว่า มหาวิทยาลัยที่มีค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา FTES สูงสุด คือ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ 176,181บาทรองลงมา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง 146,196บาทและ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 108,211บาทโดยมีข้อสังเกตว่ามหาวิทยาลัยทั้งสองแห่งเป็นมหาวิทยาลัยที่ เพิ่งเปิดการเรียนการสอนมาไม่นาน ในขณะที่มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยนเรศวรมีค่าใช้จ่ายต่อหัวต่ำ ที่สุดที่เป็นมหาวิทยาลัยจำกัดรับของรัฐ21,435บาทนอกจากนี้พบว่าค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาของ มหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับ เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 7,312 บาท และมหาวิทยาลัย รามคำแหงมีค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ต่ำมาก 5,723 บาท

เพ็ทก๊ ซินเหวย ปัน ยี (1988, อ้างถึงใน อีรศักดิ์ อุณาภิรมณ์เลิศ, 2550) ได้ศึกษาถึง ต้นทุนในด้านการสอนกรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยเวสต์ เวอร์จิเนีย พบว่า ผลการวิเคราะห์จำนวน ชั่วโมงสอนเต็มเวลาของอาจารย์และต้นทุนในการสอน โดยใช้ตัวแปรจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียน เรียน จำนวนชั่วโมงสอนของอาจารย์ ขนาดชั้นเรียน ปรากฏว่าต้นทุนด้านการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับลักษณะวิชาและคณะ ซึ่งถ้าเป็นคณะที่ต้องสอนให้กับคณะอื่น ๆ ต้นทุนจะต่ำ เพราะมีนักศึกษา ลงทะเบียนมาก และคณะที่มีการสอนเฉพาะของตนเอง จำนวนนักศึกษาอื่นที่ลงทะเบียนเรียนก็จะ ขึ้นอยู่กับความสนใจเฉพาะตัว และการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

2.1.4 แนวคิดค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตแพทย์ต่อหัว

สมัย อัครสันติ (2539) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายในการผลิตแพทย์ต่อหลักสูตรต่อคน เพื่อใช้ เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการผลิตแพทย์เพิ่มตามนโยบายของรัฐบาล จาก การศึกษา พบว่า ต้นทุนค่าใช้จ่ายรวม แยกเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายสถาบันและต้นทุนค่าใช้จ่ายส่วนตัว นักศึกษา สถาบันการศึกษาเอกชนสูงกว่ารัฐบาล โดยที่ต้นทุนค่าใช้จ่ายสถาบันการศึกษาของรัฐบาล สูงกว่าสถาบันการศึกษาเอกชน ซึ่งต้นทุนค่าใช้จ่ายในการผลิตแพทย์ของสถาบันการศึกษาของ รัฐบาลมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับโครงสร้างของหลักสูตร ทั้งนี้ ต้นทุนค่าใช้จ่ายรวมในการผลิต บัณฑิตแพทย์ต่อหลักสูตรต่อคนเรียงจากมากไปน้อยดังนี้ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล 1,699,133 บาท คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 1,449,140 บาท คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 1,458,398 บาท คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 1,393,352 บาท และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 1,263,352 บาท ในขณะที่ต้นทุนค่าใช้จ่ายสถาบันการศึกษาเอกชน มหาวิทยาลัยรังสิต 1,077,608 บาท ต้นทุนค่าใช้จ่ายส่วนตัว 1,064,099 บาท ต้นทุนในการผลิตแพทย์มหาวิทยาลัยเอกชนต่อ หลักสูตรต่อคน 2,141,707 บาท

จิตติมา พุกกะชาติกุล และคณะ (2542) ได้ศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิต แพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนเฉลี่ยในการผลิตบัณฑิต

แพทย์ ปี 2- ปี6 เป็นเงิน 445,006.63 บาท/คน/ปี โดยสามารถแยกเป็นชั้นปี ได้ดังนี้ ชั้นปีที่ 2 เป็นเงิน 107,662.57 บาท/คน/ปี ชั้นปีที่ 3 เป็นเงิน 135,904.47 บาท/คน/ปี ชั้นปีที่ 4 เป็นเงิน 706,990.30 บาท/คน/ปี ชั้นปีที่ 5 เป็นเงิน 806,012.70 บาท/คน/ปี และชั้นปีที่ 6 เป็นเงิน 471,463.04 บาท/คน/ปี รวม 5 ปี เป็นเงิน 2,225,033.33 บาท/คน

ศรีอัมพร ดิฐสถาพรเจริญ และคณะ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา แพทยศาสตร์ ของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2546 พบว่า ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาแพทย์ 1 คน โดยแบ่งวิธีการคำนวณเป็น 2 กรณี ดังนี้ 1) กรณีของการคิด ค่าใช้จ่ายเฉพาะงบดำเนินการ ชั้นปีที่ 1 เป็นเงิน 61,573 บาท ชั้นปรีคลินิก (ปี 2-3) เป็นเงิน 349,519 บาท และชั้นคลินิก (ปี 4-6) เป็นเงิน 794,839 บาท 2) กรณีคิดค่าใช้จ่ายทั้งงบดำเนินการ และงบลงทุน ชั้นปีที่ 1 เป็นเงิน 81,278 บาท ชั้นปรีคลินิก (ปี 2-3) เป็นเงิน 460,581 บาท และชั้น คลินิก (ปี 4-6) เป็นเงิน 993,462 บาท จะเห็นว่างบประมาณที่รัฐบาลสนับสนุนในการผลิตแพทย์เพิ่ม ต่อนักศึกษาแพทย์ 1 คน ในอัตราชั้นปีที่ 1 เป็นเงิน 100,000 บาท/คน ชั้นปีที่ 2-6 เป็นเงิน 300,000 บาท/คน โดยหักไว้ที่ส่วนกลางร้อยละ 20 ในภาพรวมไม่เพียงพอต่อการผลิตแพทยศาสตร์ บัณฑิต

2.2 ทฤษฎีต้นทุนต่อผลผลิต และแนวความคิดเกี่ยวกับต้นทุนต่อหลักสูตร(Unit Cost)

2.2.1 ความหมายต้นทุน

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง (2548) ให้คำจำกัดความ ต้นทุน หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้มาซึ่งสินค้าและบริการ ซึ่งอาจจ่ายเป็นเงินสด สินทรัพย์อื่น หรือการก่อหนี้ ผู้พัน ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้าและบริการ

ดวงมณี โกมารทัต (2555) อธิบายว่า ต้นทุน หมายถึง มูลค่าที่วัดได้เป็นจำนวนเงินของ สินทรัพย์ หรือความเสียหายที่กิจการได้ลงทุนไปเพื่อให้ได้สินค้า สินทรัพย์หรือบริการต่าง ๆ ซึ่งคาดว่ากิจการจะนำไปใช้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในภายหลังวัตถุประสงค์ของการใช้ต้นทุน ถ้าจะกล่าวคำว่า “ต้นทุน” ขึ้นมาลอย ๆ ย่อมไม่มีใครทราบว่าเป็นต้นทุนอะไร จึงต้องมีคำคุณศัพท์มาต่อท้ายคำว่า “ต้นทุน” เพื่อแสดงถึงลักษณะของต้นทุนที่กำลังพิจารณา เช่น ต้นทุนผลิตภัณฑ์ ต้นทุนคงที่ ต้นทุน ทางตรง เป็นต้น ดังนั้น การพิจารณาความหมายของต้นทุนที่แตกต่างกันไปตามคำที่มาขยายจะ แสดงให้ทราบถึงความหมายที่แตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของต้นทุน

พรรณนิภา รอดวรรณะ (2556) อธิบายว่า ต้นทุน คือ รายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อให้ได้มา ซึ่งสินค้าและบริการ โดยอาจจ่ายเป็นเงินสด สินทรัพย์ ทุนหรือการให้บริการหรือการก่อหนี้ ทั้งนี้ รวมถึงผลขาดทุนที่วัดค่าเป็นตัวเงินได้ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้มาซึ่งสินค้าหรือบริการ

ภูนิษา อินทรประสงค์ และคณะ (2545) ให้คำจำกัดความ ต้นทุน หมายถึง จำนวนเงิน หรือทรัพยากรที่มีหน่วยวัดเป็นตัวเงินที่จ่ายออกไป เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตสุดท้าย หรือบริการในการดำเนินงานจัดบริการการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิต ในที่นี้หมายถึง เงินงบประมาณแผ่นดิน เงินนอกงบประมาณ(เงินรายได้) และงบบัณฑิตมหาวิทยาลัย

2.2.2 ทฤษฎีต้นทุนผลผลิต

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ กรมบัญชีกลาง (2548) ให้คำจำกัดความ ต้นทุนผลผลิต หมายถึง ข้อมูลต้นทุนของแต่ละส่วนงานอันเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารทุกระดับในการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์ของการจัดทำบัญชีต้นทุนหน่วยงานภาครัฐเพื่อวัดผลการดำเนินงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน มีหลักการกระจายต้นทุนของแต่ละส่วนงานเข้าสู่กิจกรรมและผลผลิตเพื่อให้ได้ต้นทุนต่อหน่วยผลผลิตต่อไป

2.2.3 แนวความคิดต้นทุนต่อหลักสูตร

จรัส สุวรรณมาลา (2541) ต้นทุนต่อหัวนักศึกษา หมายถึง 1) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนต่อนักศึกษาจริง 2) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนต่อ 1 หน่วยกิตนักศึกษา 3) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนต่อนักศึกษาเต็มเวลา (FTES)

เมธี ครองแก้ว (2547) ให้กรอบความคิดเรื่องค่าใช้จ่ายต่อหน่วย โดยการนำงบดำเนินการรวมต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (Full Time Equivalent Students, FTES) มาคำนวณหาค่าใช้จ่ายต่อหัว วิธีการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาเป็นตัวเลขงบดำเนินการในปีงบประมาณ 2542 ประกอบไปด้วยงบประมาณจากภาครัฐ และเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย และมีการแยกแยะค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละคณะหรือสาขาออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ค่าใช้จ่ายทางตรง คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นที่คณะและเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการเรียนการสอน และ 2) ค่าใช้จ่ายทางอ้อม คือ ค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่สนับสนุนการเรียนการสอน

วรรณณา เต็มสิริพจน์ (2551) ให้กรอบการศึกษาค่าใช้จ่ายต่อหน่วยนักศึกษาโดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษา (Unit Cost) ที่เป็นค่าใช้จ่ายเต็ม (Full Costs) ซึ่งได้มาจากการพิจารณาทั้งงบประมาณแผ่นดิน และงบรายได้ของสถาบันอุดมศึกษาต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (Full Time Equivalent Students, FTES) โดยมีข้อมูลที่สำคัญในการคำนวณ ดังนี้ 1) ข้อมูลนักศึกษา FTES หมายถึง นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนตามเกณฑ์จำนวนหน่วยกิตมาตรฐานของการลงทะเบียนเรียน คำนวณจากหน่วยกิตนักศึกษา 2) ค่าใช้จ่ายทางตรง คือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นคณะวิชาหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเรียนการสอน โดยคิดจากค่าใช้จ่ายงบดำเนินการเท่านั้น(รวมค่าเสื่อมครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างแล้ว) แต่ไม่รวมงบลงทุนและ 3) ค่าใช้จ่ายทางอ้อม หรือค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นที่ส่วนกลาง (ค่าใช้จ่ายของหน่วยงานที่สนับสนุนการเรียนการสอน)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าเล่าเรียนของสถาบันอุดมศึกษา

Bruce (2003) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าเล่าเรียนที่เหมาะสมของสถาบันอุดมศึกษาควรมีหลักเกณฑ์การพิจารณาจาก

- 1) หลายมหาวิทยาลัยเก็บค่าเล่าเรียนถูก แต่เก็บค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ในอัตราที่สูงขึ้น เช่น ค่าสมัครเรียน ค่าขึ้นทะเบียนนักศึกษา ค่าบำรุงด้านกีฬา ค่าบำรุงด้านเทคโนโลยี เป็นต้น
- 2) ต้นทุนต่อหัวนักศึกษาที่มีความแตกต่างกันในแต่ละมหาวิทยาลัย และแต่ละหลักสูตร
- 3) ผลตอบแทนหรือรายได้ในอนาคตของบัณฑิต แตกต่างกันในแต่ละหลักสูตร เช่น หลักสูตรแพทยศาสตร์ นอกจากมีรายได้สูงกว่าหลักสูตรอื่น ๆ แล้ว ยังมีสถานะทางสังคมที่ดีกว่าด้วย เป็นต้น
- 4) ค่าครองชีพของนักศึกษา โดยเฉพาะค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง
- 5) ความเต็มใจจ่ายของผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองมีความเต็มใจที่จะจ่ายค่าเล่าเรียนในอัตราสูงต่ำที่ต่างกัน
- 6) การหารายได้พิเศษในระหว่างการศึกษา
- 7) ความพอเพียงของการให้กู้ยืมของกองทุนเงินยืมเพื่อการศึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ภาวิศ ทองโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินอุดมศึกษา มีดังนี้ 1. ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตที่เพิ่มขึ้น 2. จำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้น 3. การได้รับจัดงบประมาณจากรัฐบาลมีแนวโน้มลดลง 4. ผลกระทบของระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ 5. ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ และ 6. การเปลี่ยนแปลงระบบบริหารอุดมศึกษาเน้นการกระจายอำนาจและความเป็นอิสระที่มากขึ้น ซึ่งพบว่าในช่วงเวลา 10 ปีย้อนหลังไปนั้น สถาบันอุดมศึกษาไทยมีการปรับตัวด้านการเงินเพื่อให้เหมาะสมกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษาที่สูงขึ้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเงินเฟ้อ เงินฝืด มูลค่าปัจจุบัน

ธนาคารแห่งประเทศไทยอ้างอิงในเว็บไซต์ http://www2.bot.or.th/FinancialLiteracy/ExchangeRate/01_01_contentdownload_inflation.pdf (2557) กล่าวว่า

2.4.1 เงินเฟ้อ (Inflation)

ภาวะเงินเฟ้อ หมายถึง ภาวะที่ราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง ซึ่งหากเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นมากจะกระทบต่อฐานะและความเป็นอยู่ของประชาชน

2.4.1.1 สาเหตุการเกิดเงินเฟ้อแบ่งได้เป็น 2 สาเหตุหลัก ๆ คือ

1) ประชาชนต้องการซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น (เรียกว่า Demand – Pull Inflation) ประกอบกับสินค้าและบริการนั้นๆ ในตลาดมีไม่เพียงพอ ทำให้ผู้ขายปรับราคาสินค้าและบริการสูงขึ้น

2) ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น (เรียกว่า Cost – Push Inflation) กล่าวคือ หากผู้ผลิตไม่สามารถแบกรับภาระต้นทุนที่สูงขึ้นได้จะทำให้ผู้ผลิตต้องปรับราคาสินค้าและบริการให้สูงขึ้นด้วย

2.4.1.2 ผลกระทบจากเงินเฟ้อ

1) ผลต่อประชาชนทั่วไป

- รายจ่ายหรือภาระค่าครองชีพสูงขึ้น ทำให้ประชาชนมีอำนาจซื้อน้อยลง มีความสามารถจ่ายซื้อสินค้าและบริการได้น้อยลง และอาจทำให้รายได้ที่มีหรือเงินที่หามาได้ไม่เพียงพอกับการยังชีพ

- อัตราเงินเฟ้อยิ่งสูง จะส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยที่หักเงินเฟ้อออก หรือที่เรียกว่า อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง จะมีค่าลดลงไป เนื่องจากดอกเบี้ยที่เราได้รับเอาไปใช้ซื้อของได้น้อยลง ยกตัวอย่างกรณีให้อัตราดอกเบี้ยเงินฝากอยู่ที่ร้อยละ 1.5 ต่อปี แต่อัตราเงินเฟ้อหรือราคาเพิ่มขึ้นมาร้อยละ 1 อาจกล่าวได้ว่าอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงหรือผลตอบแทนสุทธิที่ได้รับจริงๆ อยู่ที่ร้อยละ 0.5 ต่อปีเท่านั้น แต่หากปีต่อไป อัตราดอกเบี้ยเงินฝากยังเท่าเดิม แต่อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นไปอยู่ที่ร้อยละ 2 อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงจะกลายเป็นร้อยละ - 0.5 ต่อปี ซึ่งถือว่ากำลังซื้อของผู้ฝากเงินลดลง การฝากเงินทำให้ได้รับผลตอบแทนจริงๆ ติดลบ ทำให้ผู้ฝากไม่ยอมออมเงิน และอาจหันไปลงทุนในสินทรัพย์ประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น ทองคำ อสังหาริมทรัพย์และหุ้น เป็นต้น ทำให้ต้องเผชิญกับความเสี่ยงที่สูงขึ้นด้วย หากไม่มีความรู้เพียงพอในการบริหารจัดการ ก็อาจทำให้เกิดเป็นภาระหนี้สินได้

2) ผลต่อผู้ประกอบการ/นักธุรกิจ

- เมื่อสินค้ามีราคาแพงขึ้น ยอดขายก็จะลดลง ในขณะเดียวกัน ต้นทุนการผลิตก็จะสูงขึ้นด้วย ส่งผลให้เจ้าของธุรกิจบางรายอาจตัดสินใจชะลอการผลิต ลดการลงทุนและการจ้างงาน ทำให้คนตกงานมากขึ้น

- ความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจในประเทศลดลง เนื่องจากราคาสินค้าส่งออกของเราจะสูงขึ้นเมื่อเทียบกับราคาสินค้าออกของประเทศอื่นๆ

3) ผลต่อประเทศ

- ในภาวะที่ประชาชนซื้อของน้อยลง ธุรกิจไม่สามารถขายของได้ การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าก็จะชะลอออกไป ทำให้การพัฒนาศักยภาพการผลิตของประเทศในระยะยาว อาจชะลอตามไปด้วย

- ถ้าอัตราเงินเฟ้อสูงจนทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงติดลบนานๆ ประชาชนก็จะหันไปเก็บกำไรในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงสูง สะสมปัญหาฟองสบู่ในสินทรัพย์ต่างๆ (asset price bubble) และความไม่สมดุลในภาคการเงินของประเทศได้เช่น หนี้ครัวเรือน

2.4.2 เงินฝืด (Deflation)

อัมพร แสงมณี (2009) อ้างอิงใน http://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/DocLib_/article28_01_09.pdf กล่าวว่าภาวะเงินฝืด ในทางเศรษฐศาสตร์หมายถึงการลดลงอย่างกว้างขวางของระดับราคาสินค้าและบริการติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน (Persistent) แต่ความหมายอย่างเดียวยังอาจทำให้เรามองภาวะเงินฝืดไม่ชัดเจนเท่ากับการเข้าใจสาเหตุหรือการเกิดขึ้นของภาวะเงินฝืดภาวะเงินฝืดไม่ได้เกิดกันง่ายๆ การลดลงของระดับราคาอย่างรุนแรงของสินค้าบางกลุ่มเช่น น้ำมัน หรือการที่อัตราเงินเฟ้อติดลบในบางช่วงเวลายังไม่เรียกว่าภาวะเงินฝืด

เงื่อนไขที่จำเป็นคือการคาดการณ์ว่าเศรษฐกิจจะถดถอยต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ทำให้ผู้บริโภคและภาคธุรกิจเชื่อว่าราคาสินค้าต่างๆจะลดลงไปอีกในอนาคต ผู้บริโภคจึงเลื่อนการใช้จ่ายซื้อออกไปเพื่อรอให้สินค้ามีราคาถูกลง สวมนักธุรกิจก็หยุดลงทุนและปรับลดต้นทุนสินค้า รวมทั้งอาจจ้างแรงงานเพราะคาดว่าจะได้กำไรน้อยลง ซึ่งการคาดการณ์นี้จะวกกลับไปสร้างแรงกดดันทำให้เศรษฐกิจถดถอยต่อเนื่องจริงๆ

ดังนั้น วงจรของภาวะเงินฝืดจะเกิดขึ้นได้ต้องมีลักษณะสำคัญสามประการคือ

1. การลดลงของราคาสินค้าอย่างกว้างขวาง มีขึ้นเกิดขึ้นเฉพาะในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
2. มีความต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งอาจกินเวลาหลายปี
3. ประชาชนมีความเชื่อว่าราคาจะปรับลดลงต่อเนื่องจึงเลื่อนการบริโภคและการลงทุนออกไป

2.4.3 ความแตกต่างระหว่างเงินเฟ้อและเงินฝืดต่าง

ธนาคารแห่งประเทศไทย อ้างถึงในเว็บไซต์ [http://www2.bot.or.th/FinancialLiteracy/ExchangeRate/01_01_contentdownload_inflation.pdf\(2557\)](http://www2.bot.or.th/FinancialLiteracy/ExchangeRate/01_01_contentdownload_inflation.pdf(2557)) กล่าวว่าภาวะเงินฝืดเป็นภาวะตรงกันข้ามกับภาวะเงินเฟ้อ ภาวะเงินฝืดเกิดขึ้นเมื่อระดับราคาสินค้าและบริการลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุหลายประการ เช่น ความต้องการซื้อสินค้าและบริการของประชาชนลดลง หรือ ปริมาณเงินที่หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ มีไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งอาจทำให้ราคาสินค้าปรับลดลง ผู้ผลิตก็อาจไม่ต้องการผลิตสินค้าและบริการในปริมาณเท่าเดิม ทำให้ลด

กำลังการผลิต และส่งผลให้เศรษฐกิจซบเซาในที่สุดจะเห็นได้ว่า ทั้งภาวะเงินเฟ้อและเงินฝืด เกิดจากการเคลื่อนไหวขึ้นลงของเศรษฐกิจตามวัฏจักร แต่หากมีความรุนแรงและยืดเยื้อ อาจส่งผลเสียต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจและความกินดีอยู่ดีของประชาชนด้วยกันทั้งสิ้น

2.4.4 มูลค่าปัจจุบัน (Present Value)

ธำปนา ฉิมไพศาล (2556) กล่าวไว้ว่า เงินจำนวนหนึ่งที่ได้รับในปัจจุบันย่อมมีค่ามากกว่าที่จะได้รับในอนาคต ทั้งนี้เพราะผู้รับเงินจำนวนเดียวกันนี้สามารถนำเงินลงทุนหาผลประโยชน์เพิ่มขึ้น เช่น ถ้าจะให้รับเงินสดขณะนี้ 100 บาท ผู้รับนำเงินไปฝากธนาคาร ธนาคารให้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี ดังนั้น ตอนปลายปีที่ 1 จะได้รับเงินเท่ากับ 110 บาท หรืออาจกล่าวได้ว่าเงินที่ได้รับตอนปลายปี 110 บาท มีค่าปัจจุบันเท่ากับ 100 บาทโดยมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปีเป็นตัวคิดลดค่าของเงิน ซึ่งในทางทฤษฎีเรียกว่า อัตราส่วนลด (Discount Rate) การคำนวณหาค่าปัจจุบันจะเป็นส่วนกลับของการคำนวณมูลค่าทบต้น

$$\text{จากสมการ } FV_n = PV (1+i)^n$$

สามารถหามูลค่าปัจจุบันได้ดังนี้

$$PV = \frac{FV}{(1+i)^n}$$

$$PV = \frac{V_t}{(1+r)^t}$$

PV = มูลค่าปัจจุบัน (Present Value)

V_t = มูลค่าในปีที่ t

r = อัตราคิดลดแสดงการลดค่าของอนาคต

ตัวอย่างการคำนวณ

สมมติว่า นางสาวเอ ต้องการสะสมเงินให้ได้จำนวน 500,000 บาท ในอีก 5 ปีข้างหน้า โดยถ้าธนาคารให้อัตราดอกเบี้ย 10 % ต่อปี นางสาวเอต้องนำเงินไปฝากเป็นจำนวนเงินเท่าใด

$$PV = 500,000 \left[\frac{1}{(1+0.10)^5} \right]$$

$$= 500,000 (0.621)$$

$$= 310,500 \text{ บาท}$$

ดังนั้น นางสาวเอ จึงต้องนำเงินจำนวน 310,500 บาท ฝากธนาคารไว้ 5 ปี ในอัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี จึงจะได้เงิน 500,000 บาท

2.5 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)และกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.)

2.5.1 กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.)

จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2539 ในลักษณะเงินหมุนเวียน ตามนัยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 โดยเริ่มดำเนินการให้กู้ยืมครั้งแรกในปี การศึกษา 2539 ต่อมารัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2541 มีผลให้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล อยู่ในกำกับดูแลของ กระทรวงการคลัง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เงินกู้ยืมแก่นักเรียน นักศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อเป็น ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการครองชีพ ระหว่างศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา ได้รับโอกาสทางการศึกษา อย่างทั่วถึงช่วยแบ่งเบาภาระด้านการเงินของผู้ปกครอง และเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของชาติ โดยรวม โดยมุ่งหวังว่าผู้กู้ยืมจะสามารถเล่าเรียนได้จนสำเร็จตามหลักสูตรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง และสังคม รวมถึงมีจิตสำนึกในการชำระหนี้คืน และเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับรุ่นน้องต่อไป

โดยกรอบการให้กู้ยืมเงินตามประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา เรื่อง การกำหนดขอบเขตการให้กู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาประจำปีการศึกษา 2556 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2556 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.1 และประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืม เพื่อการศึกษา เรื่อง การกำหนดคุณสมบัติของผู้ขอรับทุน หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขการขอรับ ทุนการศึกษาแบบต้องใช้คืน สำหรับนิสิตหรือนักศึกษาที่เข้าร่วม โครงการเงินกู้เพื่อการศึกษาที่ ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ปีการศึกษา 2556 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.1 การให้กู้ยืมเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ระดับปริญญาตรี ประจำปีการศึกษา 2556

ประเภท	สาขาวิชา	ค่าเล่าเรียน และค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษา บาท/ราย/ปี	ค่าครองชีพ บาท/ราย/ปี	รวมบาท/ ราย/ปี
1) สังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	1.1 กลุ่มสาขาที่ขาดแคลนและ/หรือเป็น ความต้องการของตลาดแรงงาน ได้แก่ บัญชี เศรษฐศาสตร์ สารสนเทศ นิติศาสตร์ ภาษาต่างประเทศวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม โลจิสติกส์ อุตสาหกรรมบริการ ธุรกิจอุตสาหกรรม และธุรกิจการบิน	60,000	26,400	86,400
	1.2 กลุ่มสาขาอื่น ๆ			
	1.2.1 ผู้กู้เงินรายเก่าที่เคยกู้ยืม ในระดับอนุปริญญา/ปริญญาตรีในสาขา ที่อยู่ใน 1.2 มาก่อนปีการศึกษา 2554	60,000	26,400	86,400
	1.2.2 ผู้กู้ยืมเงินนอกจาก 1.2.1	50,000	26,400	76,400
2) ศิลปศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์	2.1 ศิลปศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์	70,000	26,400	96,400
3) วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	3.1 วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	70,000	26,400	96,400
4) เกษตรศาสตร์	4.1 เกษตรศาสตร์	70,000	26,400	96,400
5) สาธารณสุขศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เภสัชศาสตร์	5.1 สาธารณสุขศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เภสัชศาสตร์	90,000	26,400	116,400
6) แพทยศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์	6.1 แพทยศาสตร์ สัตวแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์	200,000	26,400	226,400

ตารางที่ 2.2 กรอบวงเงินให้กู้ยืมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ประจำปีการศึกษา 2556

ที่	กลุ่มสาขาวิชา	วงเงินให้กู้ ภาคการศึกษาที่ 1					วงเงินให้กู้ ภาคการศึกษาที่ 2			วงเงินให้กู้ ภาคการศึกษาที่ 3			รวมทั้งปี	
		จำนวน หน่วย กิต	ค่า หน่วย กิต (บาท)	ค่าบำรุง มหาวิทยาลัย (บาท)	ค่าบำรุง กิจกรรม นักศึกษา (บาท)	ค่าครองชีพ (บาท)	จำนวน หน่วย กิต	ค่า หน่วย กิต (บาท)	ค่าครอง ชีพ (บาท)	จำนวน หน่วย กิต	ค่า หน่วย กิต (บาท)	ค่าครอง ชีพ (บาท)	ค่าหน่วยกิต และ ค่าบำรุง มหาวิทยาลัย (บาท)	ค่า ครอง ชีพ (บาท)
1	วิทยาศาสตร์การกีฬา	17	8,500	10,000	200	8,800	18	9,000	8,800	18	9,000	8,800	36,700	26,400
2	เทคโนโลยีการจัดการ	17	8,500	10,000	200	8,800	18	9,000	8,800	17	8,500	8,800	36,200	26,400
3	เทคโนโลยีสารสนเทศ	16	8,000	10,000	200	8,800	15	7,500	8,800	16	8,000	8,800	33,700	26,400
4	เทคโนโลยีการผลิตพืช	17	8,500	10,000	200	8,800	15	7,500	8,800	16	8,000	8,800	34,200	26,400
5	เทคโนโลยีการผลิตสัตว์	17	8,500	10,000	200	8,800	15	7,500	8,800	19	9,500	8,800	35,700	26,400
6	เทคโนโลยีอาหาร	17	8,500	10,000	200	8,800	17	8,500	8,800	18	9,000	8,800	36,200	26,400
7	วิศวกรรมศาสตร์	18	9,000	10,000	200	8,800	19	9,500	8,800	19	9,500	8,800	38,200	26,400
8	สาธารณสุขศาสตร์	18	9,000	10,000	200	8,800	19	9,500	8,800	20	10,000	8,800	38,700	26,400
9	แพทยศาสตร์	17	8,500	10,000	200	8,800	18	9,000	8,800	16	8,000	8,800	35,700	26,400
10	พยาบาลศาสตร์	18	9,000	10,000	200	8,800	22	11,000	8,800	19	9,500	8,800	39,700	26,400

- หมายเหตุ 1) ค่าประกันของเสียหาย 3,500 บาท นักศึกษาต้องชำระเพิ่มเติมหลังจากได้รับทุนแล้ว เพราะเรียกเก็บครั้งเดียวในภาคการศึกษาที่ 1 และคืนเมื่อสำเร็จการศึกษา
- 2) ค่าบำรุงมหาวิทยาลัย 10,000 บาท นักศึกษาที่ชำระไปแล้วจะได้รับเงินคืนเมื่อมหาวิทยาลัยได้รับโอนเงินทุนกู้ยืมแล้ว โดยจะคืนเข้าบัญชีธนาคาร
ไทยพาณิชย์ของนักศึกษา
- 3) ค่าครองชีพ คือ เงินค่าครองชีพที่นักศึกษากู้ยืมจาก กยศ.เป็นรายเดือน ๆ ละ 2,200 บาท

2.5.2 กองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.)

มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2548 อ้างอิงใน <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2548-07-12.html#2> คณะรัฐมนตรีพิจารณาการจัดตั้งกองทุนกู้ยืมเงินเพื่อการศึกษาที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) และกองทุนเงินให้เปล่า ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ

กองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) คือ กองทุนที่รัฐบาลจ่ายเงินค่าเล่าเรียนไปให้ผู้เรียนก่อนตามอัตราที่กำหนด แล้วให้ผู้เรียนผ่อนใช้คืนภายหลังเมื่อสำเร็จการศึกษาหรือออกจากสถาบันการศึกษาแล้วมีงานทำและมีรายได้เพียงพอจะจ่ายเงินคืนตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ที่สถาบันอุดมศึกษารับเข้าเรียนมีโอกาสได้เรียนโดยไม่มีอุปสรรคทางการเงินการดำเนินการของกองทุนฯ มีลักษณะเป็นการปฏิรูประบบการเงินเพื่อการศึกษาในรูปแบบใหม่ที่แตกต่างจากระบบการให้กู้ยืมแบบเดิม (กองทุน กยศ.) โดยเป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการอุดหนุนการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากเดิมที่เป็นการสนองทุนผ่านด้านอุปทานหรือสถานศึกษาเป็นหลัก มาเป็นการสนองทุนผ่านด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียนที่เป็นหลัก ทำให้ระบบ วิธีการ ขั้นตอน และกระบวนการในระบบการเงินอุดมศึกษาเปลี่ยนไป ซึ่งหากนำระบบกองทุน กรอ. มาใช้ รัฐจะให้เงินอุดหนุนแก่มหาวิทยาลัยผ่านกองทุน กรอ. โดยให้สถาบันการศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ รัฐทำหน้าที่เพียงกำกับนโยบาย

แผนคุณภาพ มาตรฐาน ส่งเสริมหรือสนับสนุน และให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครองและนักศึกษาเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกเข้าเรียนในสถาบันและสาขาวิชาต่างๆ ซึ่งส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษามีทรัพยากรเพื่อใช้จัดการศึกษาได้มากขึ้น และสามารถจัดการศึกษาให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียนตามแนวทางการสนองทุนผ่านด้านอุปสงค์ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าศึกษาสำหรับผู้เรียนที่ด้อยโอกาสหรือยากจน โดยไม่ทำให้การเงินเป็นอุปสรรคในการเข้าศึกษา

กองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) เป็นกองทุนการศึกษาแบบต้องใช้นั้น เน้นการให้กู้ยืมเฉพาะสาขาวิชาที่มีความต้องการหลักและมีความชัดเจนของการผลิตกำลังคนในการพัฒนาประเทศ โดยผู้สำเร็จการศึกษามีโอกาสมีงานทำและมีรายได้อย่างยั่งยืน ให้กู้ยืมสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2551 เป็นต้นไป โดยกรอบการให้กู้ยืม รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 กรอบวงเงินกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกพันกับรายได้ในอนาคต (กรอ.) ปีการศึกษา 2556

ประเภท	เงินค่าเล่าเรียน/ค่าใช้จ่าย เกี่ยวข้องกับการศึกษา (บาท/ปี)
1) สังคมศาสตร์ ศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศึกษาศาสตร์	60,000
2) ศิลปกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์	70,000
3) วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	70,000
4) เกษตรศาสตร์	70,000
5) สาธารณสุขศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ เภสัชศาสตร์	90,000
6) แพทยศาสตร์สัตวแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์	200,000

2.6 การบริหารการเปลี่ยนแปลง(Changing Management)

2.6.1 ความหมายของการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร (2557) กล่าวว่า การบริหารการเปลี่ยนแปลง หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีและประสบความสำเร็จ ภายหลังจากเกิดการเปลี่ยนแปลง ควรคำนึงถึงปัจจัยต่อไปนี้

- 1) การที่องค์การเปลี่ยนแปลงจากปัจจุบันไปสู่สิ่งที่ดีกว่าหลังจากแผนการเปลี่ยนแปลงบรรลุผล
- 2) หน้าที่ต่าง ๆ ในองค์การหลังจากการเปลี่ยนแปลงเป็นไปตามที่คาดไว้ในแผน
- 3) การปรับไปสู่เป้าหมายตามแผน ไม่ก่อให้เกิดต้นทุนสูงขึ้นต่อองค์การเมื่อเทียบสัดส่วนรายได้

4) การปรับไปสูเป้าหมายตามแผน ไม่ทำให้พนักงานแต่ละคนต้องมียานเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสัดส่วนรายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือทำให้สูญเสียสถานภาพไป เพราะพนักงานทำงานมากขึ้น

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) กล่าวว่า การเปลี่ยนแปลงองค์การ คือ กระบวนการที่ทำให้องค์การมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น หรืออีกนัยหนึ่ง การเปลี่ยนแปลงองค์การ คือ การเปลี่ยนแปลงทำให้องค์การปรับตัวในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ความต้องการของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงไป การใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป กฎข้อบังคับทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

2.6.2 สาเหตุของการบริหารการเปลี่ยนแปลง

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) กล่าวว่าสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงมี 2 ประเภท คือ 1) แรงกดดันจากภายนอก (External Forces) เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง คู่แข่งขัน เทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กฎระเบียบนโยบายของภาครัฐ ข้อกำหนดของกฎหมาย เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น 2) แรงกดดันจากภายใน (Internal Forces) เช่น บุคลากร เครื่องจักรในการผลิต ระบบการทำงาน การเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างองค์การ เป็นต้น

2.6.3 การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงองค์การ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) กล่าวว่า การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นได้เสมอเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง เช่น บุคคลขาดความเชื่อถือว่าจะเป็นไปได้ ไม่เชื่อว่าเปลี่ยนแปลงได้ บุคคลบางคนได้รับผลประโยชน์ การมีทรัพยากรไม่เพียงพอ เป็นต้นสาเหตุที่ทำให้เกิดการต่อต้านมีดังนี้

1) ไม่ต้องการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยทั่วไปบุคคลไม่ต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานไปจากเดิมที่เคยทำแล้วสะดวกและง่ายอยู่แล้ว บุคคลไม่ยอมรับบางสิ่งบางอย่างที่แปลกเข้ามา

2) ระยะเวลาในการเปลี่ยนแปลงสั้นมาก เวลาที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงสั้นเกินไป ทำให้ผู้ที่รับการเปลี่ยนแปลงรู้สึกกดดันที่ต้องรีบร้อน ดังนั้น ควรมีการบอกกล่าวล่วงหน้าเพื่อให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้เกิดการยอมรับเสียก่อน

3) เกิดความตื่นตระหนก ที่เกิดขึ้นฉับพลันทันที โดยไม่คาดคิดและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการต่อต้าน และมีปฏิกิริยาต่อต้านทันที จึงไม่ควรอย่างยิ่งที่จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อน

4) แรงกดดันจากเพื่อนร่วมงาน บางครั้งทีมที่ต่อต้านความคิดใหม่มีความรุนแรงในการต่อต้าน จนทำให้สมาชิกในองค์กรคล้อยตาม

2.6.4 กลยุทธ์ในการบริหารการเปลี่ยนแปลง

ชนงกรณ์ กุณฑลบุตร (2557) กล่าวว่า กลยุทธ์ที่ใช้ในการเอาชนะการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

1) การให้ความรู้และสื่อสาร (Education and Communication) เพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทราบวัตถุประสงค์ที่แท้จริงการทราบวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่แท้จริง จะทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบประเมินสิ่งต่าง ๆ และเกิดความไว้วางใจในการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น แม้ว่าบางครั้งจะต้องเสียผลประโยชน์ระยะสั้นไปบ้าง

2) การให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง (Participation and Involvement) การให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบแสดงความคิดเห็นจะยิ่งช่วยให้เกิดความไว้วางใจ และลดแรงต่อต้านลงในหลาย ๆ กรณี

3) สนับสนุนและอำนวยความสะดวก (Facilitation and Support) การสนับสนุนในการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบรองรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ซึ่งจะทำให้ลดความเครียดลง

4) การเจรจาต่อรองและตกลง (Negotiation and Agreement) เป็นการตกลงในเรื่องต่าง ๆ ที่จะจูงใจและลดแรงต่อต้าน

5) การกำหนดบทลงโทษ (Coercion) เป็นวิธีการหนึ่งโดยเฉพาะในกรณีที่การต่อต้านเกิดจากคนกลุ่มน้อย

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) กล่าวว่าวิธีทำให้การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงน้อยลงวิธีการในการทำความเข้าใจหลายวิธี ดังนี้

1) การให้ความรู้และการสื่อสารที่ดีแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงก่อนที่การเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้น

2) การมีส่วนร่วมหรือเข้ามาเกี่ยวข้อง หมายถึง การให้ความสำคัญกับผู้ที่ได้ผลกระทบ ในการรับฟังความคิดเห็นในการเปลี่ยนแปลง การรับฟังการแนะนำ

3) การอำนวยความสะดวกและสนับสนุน หมายถึงการเปลี่ยนแปลงจะง่ายขึ้น ถ้ามีการสนับสนุนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น มีการฝึกอบรม การจัดหาทรัพยากรใหม่ ๆ ภายใต้สิ่งแวดล้อมใหม่

4) การเจรจาต่อรองและการให้รางวัล การเจรจาต่อรองกับผู้ที่ได้รับผลกระทบเพื่อแสวงหาความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลง เพื่อประโยชน์ที่จะได้รับ มีการให้รางวัลที่เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง

5) การใช้กลวิธีและการเอามาเป็นพวก (Mutipulation and cooptation) หมายถึง การใช้ยุทธวิธีในการโน้มน้าวให้พนักงานเห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลง การใช้วาทศิลป์หรือวิธีที่จะทำให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบเป็นพวกที่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลง การเข้าเป็นสมาชิกกับกลุ่มที่เปลี่ยนแปลงจะช่วยให้การต่อต้านลดลง

6) การบังคับ หมายถึง อาจลงโทษแก่ผู้ที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลง แต่ควรเป็นวิธีสุดท้าย เพราะไม่เกิดผลดีกับผู้ได้รับผลกระทบ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาอุดมศึกษาของรัฐเวอร์จิเนีย (2010) ได้วิจัยเรื่อง ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ของรัฐเวอร์จิเนีย ในปี ค.ศ.2010-2011 การบริหารงบประมาณของรัฐ เวอร์จิเนีย และรัฐอื่น ๆ ของประเทศอเมริกา ล้วนได้รับผลกระทบจากภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งความผันผวนทางภาวะเศรษฐกิจนั้นทำให้รัฐเวอร์จิเนียมีการบริหารงบประมาณด้วยความระมัดระวังมากขึ้น จากการลดลงของรายได้จากภาษี และการปรับสมดุลงบประมาณของรัฐ ในปี ค.ศ. 2010 อันนำไปสู่นโยบายการลดเงินสนับสนุนของรัฐเพื่อการศึกษา จำนวนเงินมูลค่า 400 ล้านดอลลาร์ ในปี 2012 หรือลดลงร้อยละ 27 เมื่อเปรียบเทียบกับปีฐาน 2010 ผลสืบเนื่องจากนโยบาย การลดเงินสนับสนุนของรัฐได้ส่งผลให้สถาบันอุดมศึกษาต้องเผชิญกับความกดดันในการดำเนินการโดย เพิ่มรายได้ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา เพื่อให้การเรียนมีคุณภาพสูงตามความคาดหวัง ของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในรัฐเวอร์จิเนีย ผลการศึกษาค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในรัฐเวอร์จิเนียสรุปว่า

1. การเปรียบเทียบแนวโน้มค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยในรัฐ เวอร์จิเนีย ในช่วงเวลา 25 ปีที่ผ่านมา พบว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ.1996 ยังเคยมีการปรับค่าหน่วยกิตและ ค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยในปี ค.ศ.1999 มีการปรับขึ้นครั้งแรก ร้อยละ 20 จนกระทั่งได้รับ ผลกระทบทางเศรษฐกิจ จึงได้ปรับขึ้นอีกในปี ค.ศ. 2002 อีกร้อยละ 5 และในปี ค.ศ. 2009 ได้ปรับขึ้น ค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา อีกร้อยละ 4

2. การกำหนดสัดส่วนของค่าใช้จ่ายการศึกษาที่รับผิดชอบร่วมกันระหว่างรัฐและนักศึกษา โดยในปี ค.ศ. 1976 มีสัดส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐต่อนักศึกษา เท่ากับ 70:30 ปี ค.ศ.1994 มีสัดส่วนเท่ากับ 62:38 และในปี ค.ศ. 2011 มีสัดส่วน 55:45

3. การเปรียบเทียบค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษากับมหาวิทยาลัย 5 สถาบันใน ประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีขนาดเท่าๆ กับมหาวิทยาลัยเวอร์จิเนีย โดยอ้างอิงการ ผลการสำรวจค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยทั้งประเทศสหรัฐอเมริกาของ คณะกรรมการอุดมศึกษารัฐวอชิงตัน พบว่า ในปี ค.ศ. 1993 ค่าเฉลี่ยของค่าหน่วยกิตและ ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยของกลุ่มมหาวิทยาลัยตัวอย่างรัฐ อยู่ในอันดับที่ 2 โดยมหาวิทยาลัย เวอร์จิเนียอยู่ในอันดับ 5 ในปี ค.ศ. 2000 ค่าเฉลี่ยมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างรัฐ อยู่ในอันดับที่ 11 มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียอยู่ในอันดับที่ 18 ปีต่อมาในปี ค.ศ. 2011 ซึ่งเป็นการประมาณการค่า มหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างรัฐ อยู่ในอันดับที่ 8 มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียอยู่ในอันดับ 9

4. มหาวิทยาลัยภายในรัฐเวอร์จิเนีย ได้รับอนุมัติให้เพิ่มค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียม การศึกษาจากคณะกรรมการ ในปี ค.ศ. 2011 โดยมีอัตราการขึ้นค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียม

การศึกษาของวิทยาลัย ในอัตราร้อยละ 11.8 สำหรับมหาวิทยาลัยมีอัตรารายละ 10.5 มีค่าเฉลี่ยอัตราที่เพิ่มขึ้นของสถาบันอุดมศึกษาในรัฐเวอร์จิเนีย คิดเป็นร้อยละ 10.6

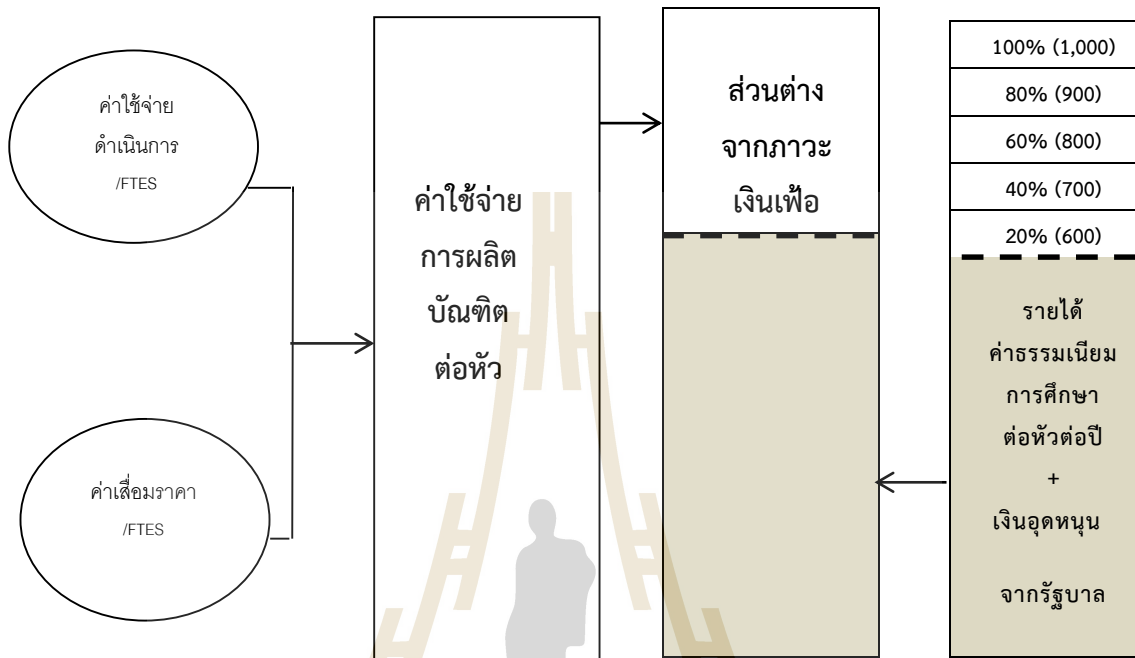
ฝ่ายแผนและพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศประกอบการปรับค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อให้ค่าธรรมเนียมการศึกษา มีความสอดคล้องกับ ภาวะเงินเฟ้อและค่าใช้จ่ายเพื่อรักษาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่เพิ่มขึ้น 2) เพื่อให้ค่าธรรมเนียม การศึกษาสะท้อนถึงการรับภาระต้นทุนค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัยและคณะวิชา เมื่อเทียบกับ มหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพ ขนาดและอายุใกล้เคียงกัน 3) เพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาให้ มีช่วงยืดหยุ่นตามกลุ่มคณะวิชา ผลการศึกษาสรุปว่า การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมการศึกษา ระดับ ปริญญาตรี ตลอดหลักสูตรแยกตามสาขาวิชาที่เปิดสอนของมหาวิทยาลัยขอนแก่น กับกลุ่ม มหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า มหาวิทยาลัย เอกชนมีค่าธรรมเนียมสูงที่สุด กลุ่มมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมีค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอด หลักสูตรสูงกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐ โดยที่มหาวิทยาลัยขอนแก่นจัดอยู่ในกลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐยัง เกือบค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอดหลักสูตรอยู่ในระดับต่ำสุดและต่ำกว่ากลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ เมื่อ พิจารณาจากต้นทุนเฉลี่ย(ประจำปีงบประมาณ 2550-2554) ต่อ FTES (Full Time Equivalent) ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ พบว่า 1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสุขภาพ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อ FTES สูงที่สุด คือ 150,307.61 บาท 2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีต้นทุนเฉลี่ยต่อ FTES รองลงมา คือ 61,289.90 3) กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีต้นทุนเฉลี่ยต่อ FTES ต่ำที่สุด คือ 46,013.75 บาท เมื่อพิจารณาจากอัตรารายละเงินเฟ้อ ในระหว่างปี 2551-2554 พบว่า ค่าเฉลี่ยอัตราเงินเฟ้อมีแนวโน้มสูงขึ้น ร้อยละ 3 ต่อปี สรุปแนวทางการปรับอัตราค่าธรรมเนียม การศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัย แบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา โดยในแต่ละกลุ่ม กำหนดค่าธรรมเนียมการศึกษาเป็น 3 Cluster ดังนี้ พบว่า 1) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสุขภาพ อัตราปัจจุบัน (บาท/ภาคการศึกษา) เท่ากับ 12,000 อัตราใหม่เป็น Cluster A เท่ากับ 15,000 Cluster B เท่ากับ 18,000 Cluster C เท่ากับ 21,000 2) กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อัตราปัจจุบัน (บาท/ภาคการศึกษา) เท่ากับ 10,000 อัตราใหม่เป็น Cluster A เท่ากับ 12,000 Cluster B เท่ากับ 15,000 Cluster C เท่ากับ 18,000 3) กลุ่มสาขาวิชามนุษย์ศาสตร์และ สังคมศาสตร์ อัตราปัจจุบัน (บาท/ภาคการศึกษา) เท่ากับ 8,000 อัตราใหม่เป็น Cluster A เท่ากับ 10,000 Cluster B เท่ากับ 12,000 Cluster C เท่ากับ 15,000

ศราวุธ ป้อมสินทรัพย์ และคณะ (2555) ได้สรุปผลการศึกษาความเหมาะสมของอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2554 ไว้ว่าสภาพปัจจุบันของอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัยที่เหมาะสมสรุปได้ 2 ประเด็น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (1) เมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันของอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พบว่า ในภาพรวมตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536–2560 อยู่ระหว่าง 2,140–4,835 บาท เมื่อเปรียบเทียบกับ 5,000 บาท ในปี พ.ศ. 2536 ซึ่งกรณีที่ต้องการให้มูลค่าของอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัยเท่ากับ 5,000 บาท ในปี พ.ศ. 2536 จะต้องปรับเพิ่มอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัยใหม่ ให้เท่ากับ 9,524 บาท และ 9,862 บาท ตามลำดับ (2) เมื่อพิจารณาประมาณการรายรับจากค่าบำรุงมหาวิทยาลัย และประมาณการค่าใช้จ่าย สามารถเปรียบเทียบผลการประมาณการรายรับจากค่าบำรุงมหาวิทยาลัยในอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี เมื่อพิจารณาประมาณการรายรับจากค่าบำรุงมหาวิทยาลัยเริ่มใกล้เคียงหรือเท่ากับประมาณการค่าใช้จ่ายที่จัดให้นักศึกษาในอัตราการจัดเก็บในระดับต่าง ๆ พบว่า มีจุดตัด 2 ช่วง ได้แก่ 1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 กรณีที่เรียกเก็บค่าบำรุงมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรี ในอัตรา 10,000 บาทต่อปีต่อคน และระดับบัณฑิตศึกษา ในอัตรา 20,000 บาทต่อปีต่อคน และ 2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 กรณีที่เรียกเก็บค่าบำรุงมหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรี ในอัตรา 9,000 บาทต่อปีต่อคน และระดับบัณฑิตศึกษา 18,000 บาทต่อปีต่อคน

อลซาเลม และคณะ (1995) ได้วิจัยเรื่อง ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา โดยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มมหาวิทยาลัย วิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนหลักสูตร 4 ปี และหลักสูตร 2 ปี ทั้งในภาครัฐ และเอกชน ในประเทศสหรัฐอเมริกา จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ศึกษาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงรายได้ทางการศึกษา และค่าใช้จ่ายของสถาบันการศึกษานั้น มีผลกระทบต่อค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา เงินช่วยเหลือนักศึกษา สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. รอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีการเพิ่มขึ้นของค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษา ในทุกระดับของสถาบันการศึกษา
2. การเพิ่มขึ้นค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษา ยังเป็นแหล่งที่มาของรายได้ ส่งผลให้รายได้ของสถาบันการศึกษาสูงขึ้นด้วย
3. เงินช่วยเหลือนักศึกษา ที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล เพื่อช่วยออกค่าใช้จ่ายบางส่วนให้กับนักศึกษา
4. สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ ได้เพิ่มค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับทุนการศึกษา
5. สถาบันการศึกษาส่วนใหญ่มีการเพิ่มขึ้นของ ค่าใช้จ่ายต่อนักศึกษาเต็มเวลา (FTES) แต่ร้อยละของการเพิ่มขึ้นนั้น จะแตกต่างกันออกไป

2.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปกรอบการวิจัย ดังนี้

1. การคำนวณค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัวมีหลักการคำนวณงบประมาณค่าใช้จ่าย 2 ประเภท ได้แก่ งบดำเนินงาน และงบลงทุน (ใช้ตัวเลขของค่าเสื่อมราคาสังก่อสร้างและครุภัณฑ์)หารด้วยจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา จากการศึกษาวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น และสำนักงานปลัดทบวง สรุปเป็นกรอบในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ได้ดังนี้

$$\text{ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัว} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}{\text{FTES}} + \frac{\text{ค่าเสื่อมราคา}}{\text{FTES}}$$

2. แนวความคิดเกี่ยวกับระบบการบริหารการเงินด้านรายได้ของมหาวิทยาลัย จากการศึกษา วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ริเริ่มแนวความคิดการ กำหนดสัดส่วนของการแบ่งภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษา (Cost Sharing) ระหว่างงบประมาณจากรัฐบาลกับค่าเล่าเรียนที่ผู้ปกครองและนักศึกษาได้เข้ามามีส่วนรับผิดชอบ โดยที่ประเทศออสเตรเลีย เป็นต้นแบบระบบการเงินอุดมศึกษาที่มีประสิทธิภาพและมีความเป็นธรรมในการบริหารและการ ดำเนินการด้านอุดมศึกษาในหลายประเทศ นั่นคือ ระบบกองทุนเงินให้กู้ยืมที่ผูกกับรายได้ในอนาคต (Income Contingent Loan : ICL) ซึ่งเป็นการอุดหนุนผ่านด้านอุปสงค์หรือตัวผู้เรียน

(Supply side financing) และวิธีการปรับอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยส่วนใหญ่มีฐานการคำนวณในการปรับอัตราเป็นร้อยละ หรือจำนวนเงิน ตามเหตุปัจจัยในพิจารณาปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของแต่ละมหาวิทยาลัย

3. แนวความคิดเกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อ สืบเนื่องจากการปรับขึ้นของค่าแรงขั้นต่ำและเงินเดือนขั้นต่ำ สินค้าอุปโภคบริโภคราคาสูงขึ้น เชื้อเพลิงและไฟฟ้ามีปรับราคาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดภาวะเงินเฟ้อกล่าวคือ ภาวะที่ราคาสินค้าและบริการโดยทั่วไปเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่อง เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัว โดยคาดการณ์ไปในอนาคตซึ่งได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้อด้วยนั้น ในขณะที่รายได้ของมหาวิทยาลัยในส่วนของรายได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี มีอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา (ค่าหน่วยกิต) ซึ่งไม่เคยปรับมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2536 จึงเกิดเป็นส่วนต่างจากภาวะเงินเฟ้อ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม และเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง 3) ศึกษากระบวนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง 4) ศึกษาวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง ซึ่งมีวิธีดำเนินการศึกษา ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ข้อมูลอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาแยกตามหลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยกรณีศึกษาประกอบด้วย

3.1.1.1 มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1.1.2 มหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปิดสอนในสาขาวิชาใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.1.1.3 มหาวิทยาลัยเอกชนชั้นนำของประเทศ ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร

3.1.1.4 มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.1.2 แหล่งที่มาของข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ มาจากรายงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ซึ่งผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และการอ้างอิง ทฤษฎีมูลค่าปัจจุบัน และตัวเลขภาวะเงินเฟ้อ เป็นตัวกำหนดในการจัดทำแบบจำลองค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปี ในปี

การศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2559 โดยมีกรอบในการคำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ดังนี้

$$\text{ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัว} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน}}{\text{FTES}} + \frac{\text{ค่าเสื่อมราคา}}{\text{FTES}}$$

สำหรับค่าเสื่อมราคาที่นำมาใช้ในการจัดทำแบบจำลองค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปี ในปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2559 มีข้อจำกัดการคำนวณในแต่ละปี ดังนี้ ค่าเสื่อมราคาในปีงบประมาณ 2556 คำนวณจากทะเบียนครุภัณฑ์ ประจำปีดังกล่าว ส่วนค่าเสื่อมราคาของปีงบประมาณ 2559 ได้คำนวณจากทะเบียนครุภัณฑ์ ในปีงบประมาณ 2556 บวกกับ ประเมินการค่าเสื่อมราคาส่งก่อสร้าง และค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์ใหม่ อาศัยเกณฑ์การปันส่วนค่าเสื่อมราคา (Allocation) แยกไปตามสาขาวิชาตามจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาของแต่ละสาขาวิชา

3.2 การรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1.1 แบบสำรวจข้อมูล ได้แก่

- ข้อมูลอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาแยกตามหลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา ปีการศึกษา 2546 - 2556 จากระเบียบการคัดเลือกนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา เว็บไซต์ของสำนักทะเบียนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ข้อมูลเกณฑ์การให้กู้ยืมประเภท กยศ. และ กรอ. ตามเกณฑ์กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา
- ข้อมูลค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในกรณีปรับอัตราค่าลงทะเบียน

3.2.2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแบบสัมภาษณ์ขึ้นจากเอกสารทางวิชาการและวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2) แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้ 1) รองศาสตราจารย์ สพญ. ดร.ศจีรา คุปพิทยานันท์ ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษา 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิธินาถ ศุภกาญจน์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ และ 3) นางสาวจิตตานันท์ ติกุลสถาบันวิจัยและพัฒนา

(3) ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตาม วัตถุประสงค์แต่ละข้อคำถาม (IOC : Item Objective Congruence) และนำผลการพิจารณามาหาค่า ดัชนีการตั้งข้อคำถามตามสูตรการหาค่า IOC ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

คำอธิบายความหมายตัวชี้วัด

- + 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่ารายข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ท่านไม่แน่ใจว่ารายข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่ารายข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

(4) ผลการหาค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ IOC ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ผลการหาค่าความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ (IOC : Item Objective Congruence)

ระบบตัวชี้วัด	จำนวนข้อคำถาม	หมายเหตุ
1	11	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เห็นชอบ
0.6	1	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์/เห็นชอบ

หมายเหตุ : ระดับตัวชี้วัดรายข้อมากกว่า 0.5 ถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3.2.2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาผลกระทบ ในกรณีที่มีการปรับอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา โดยมีข้อคำถาม ดังนี้

- 1) ในความคิดเห็นของนักศึกษา ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัคร เข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยแห่งนี้
- 2) นักศึกษาทราบอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของสถาบันมาก่อนเข้าศึกษา หรือไม่ หากทราบ ทราบจากแหล่งข้อมูลใด
- 3) ในความคิดเห็นของนักศึกษา วิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของ มหาวิทยาลัยท่าน มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร

4) เฉพาะนักศึกษาแพทย์มีความเห็นต่ออัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ซึ่งจ่ายแพงกว่าหลักสูตรอื่นอย่างไร

5) ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน นักศึกษาคิดว่ามีผลต่อตนเองหรือไม่ และจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง

3.2.2 วิธีรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) จากแหล่งข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary Data Source) และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data Source) ดังนี้

1) แหล่งข้อมูลแบบปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่เก็บโดยตรงจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตจำนวน 6 สถาบัน ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยซึ่งผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์การวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว และเพื่อให้ข้อมูลเชิงนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้เก็บข้อมูลความคิดเห็นของนักศึกษาต่อระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 สถาบัน ไม่รวมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของมหาวิทยาลัย ซึ่งใช้แบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษา

2) แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ศึกษาได้จากการรวบรวมข้อมูลค่าลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง จากระเบียบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556 ข้อมูลระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องกับอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างรวบรวมได้จากเว็บไซต์ (Website) และคู่มือนักศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา ข้อมูลค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิต ที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ มาจากรายงานประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2553 ซึ่งผ่านการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ในการอ้างอิง ทฤษฎีมูลค่าปัจจุบัน ตัวเลขภาวะเงินเฟ้อ เป็นตัวกำหนดในการจัดทำแบบจำลองค่าใช้จ่ายการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปี ในปีการศึกษา 2556 และปีการศึกษา 2559

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา หรือการอธิบายภาคบรรยาย การเรียงลำดับ มากที่สุดไปน้อยที่สุด และลำดับเหตุการณ์ เกิดก่อนหลัง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี นั้น ขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ปัจจุบัน

4.2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

4.3 ผลการวิเคราะห์ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

4.4 ผลการวิเคราะห์การปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

4.5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

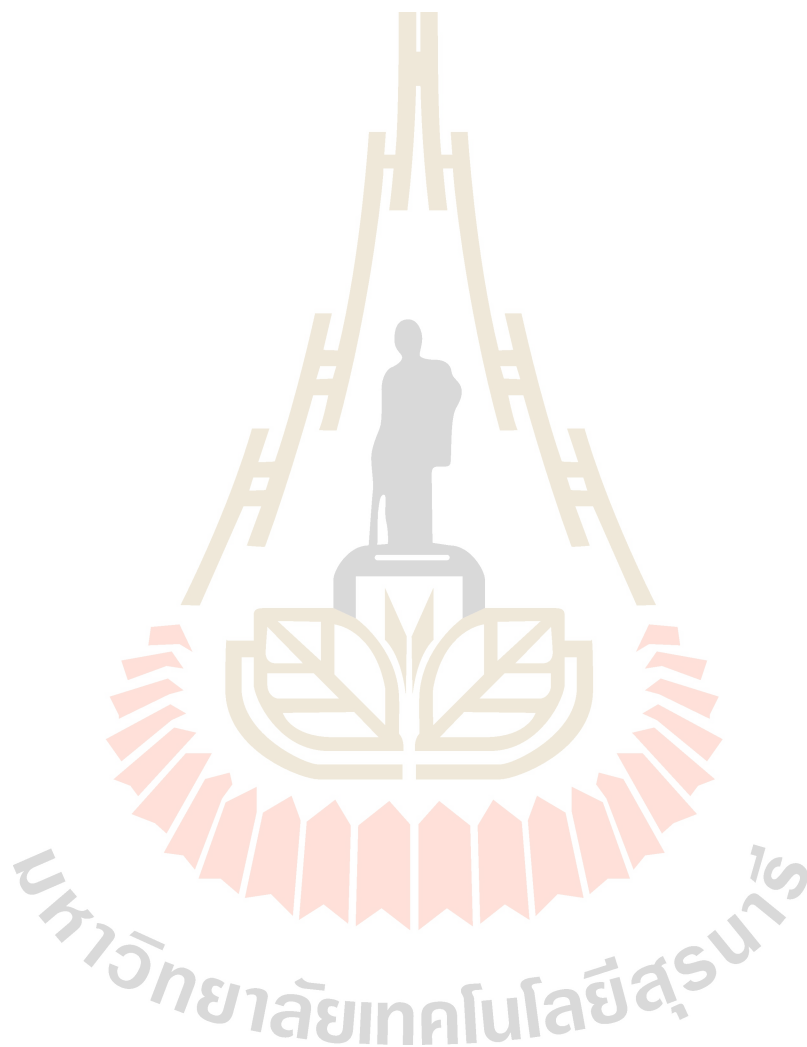
4.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยตัวอย่าง

4.1 ผลการวิเคราะห์อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ปัจจุบัน

4.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษากับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา แยกตามสำนักวิชา เมื่อเทียบข้อมูลของปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 2556 และ 2559

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษา แยกตามสำนักวิชา/สาขาวิชา เทียบกับงบประมาณจากรัฐบาล ค่าธรรมเนียมการศึกษา จำนวน 6 สำนักวิชา แต่เนื่องด้วยระยะเวลาการศึกษาของหลักสูตรแพทยศาสตร์แตกต่างจากหลักสูตรปกติ จึงได้ดำเนินการคำนวณค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษาของสำนักวิชาแพทยศาสตร์ ออกเป็น สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์และสาขาวิชาแพทยศาสตร์ รวมเป็น 5 สำนักวิชาและ 2 สาขาวิชา โดยเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลของปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 2556 และ 2559 ดังตารางที่ 4.1 4.2 และ 4.3พบว่า ในภาพรวมมีส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปีงบประมาณ 2559 มี

ส่วนต่างเพิ่มมากที่สุด และเมื่อพิจารณาส่วนต่างแยกตามสำนักวิชา พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สาขาวิชาแพทยศาสตร์มีส่วนต่างสูงที่สุด เป็นจำนวนเงิน 180,800 บาท รองลงมาได้แก่ สำนักวิชาพยาบาลศาสตร์ มีส่วนต่างเป็นจำนวนเงิน 29,500 บาท และมีส่วนต่างน้อยที่สุด ได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม และสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ โดยมีส่วนต่างเป็นจำนวนเงิน 14,900 และ 13,200 บาท ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษากับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา
แยกตามสำนักวิชา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553

รายการ	สวว.	สวทส.	สวทก.	สววศ.	สาธารณสุข	แพทย์	สวพบ.	รวม
1. ค่าใช้จ่ายทั้งหมด	260,994,487	225,111,472	64,118,872	466,135,776	33,326,290	35,836,351	28,109,516	1,113,632,764
- เงินเดือน	81,405,287	61,197,330	23,382,418	130,222,210	6,749,908	13,499,815	8,592,432	325,049,400
- ค่าจ้างชั่วคราว	2,722,833	2,327,438	531,307	5,994,132	717,971	345,690	177,193	12,816,564
- สวัสดิการ	8,750,142	6,890,044	2,358,440	14,371,069	1,355,376	652,588	894,503	35,272,162
- ค่าตอบแทน	15,986,372	9,698,367	4,287,226	29,936,241	1,641,043	790,132	706,268	63,045,649
- ค่าใช้สอย	46,928,758	44,722,756	8,129,577	88,612,965	8,579,787	4,131,008	5,439,024	206,543,875
- ค่าวัสดุ	11,700,554	11,163,028	1,851,806	21,787,743	1,592,100	766,567	1,371,146	50,232,944
- ค่าสาธารณูปโภค	13,929,691	13,289,757	2,204,603	25,938,643	1,895,420	912,610	1,632,370	59,803,094
- เงินอุดหนุน	31,364,765	29,831,266	13,744,086	59,507,644	4,235,258	2,039,199	3,647,482	144,369,700
- ค่าเสื่อมราคา	48,206,085	45,991,486	7,629,409	89,765,129	6,559,427	12,698,742	5,649,098	216,499,376
2. FTES	2,228.3	2126.0	552.7	4,149.4	303.2	146.0	261.1	9,767
3. ค่าใช้จ่ายฯ: FTES (ข้อ1/ข้อ2)	117,127	105,885	116,010	112,338	109,912	245,471	107,658	130,629
4. รัฐสนับสนุน60% (ข้อ3*0.60)	70,276	63,531	69,606	67,403	65,947	147,283	64,595	71,846
5. ค่าธรรมเนียมการศึกษา 2553	29,275	25,025	28,275	29,150	29,275	30,233	28,025	28,465
6. ส่วนต่าง (ข้อ4+ข้อ5-ข้อ3)	(17,576)	(17,329)	(18,129)	(15,785)	(14,690)	(67,956)	(15,038)	(23,786)

ตารางที่ 4.2 ส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษากับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา
แยกตามสำนักวิชา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556

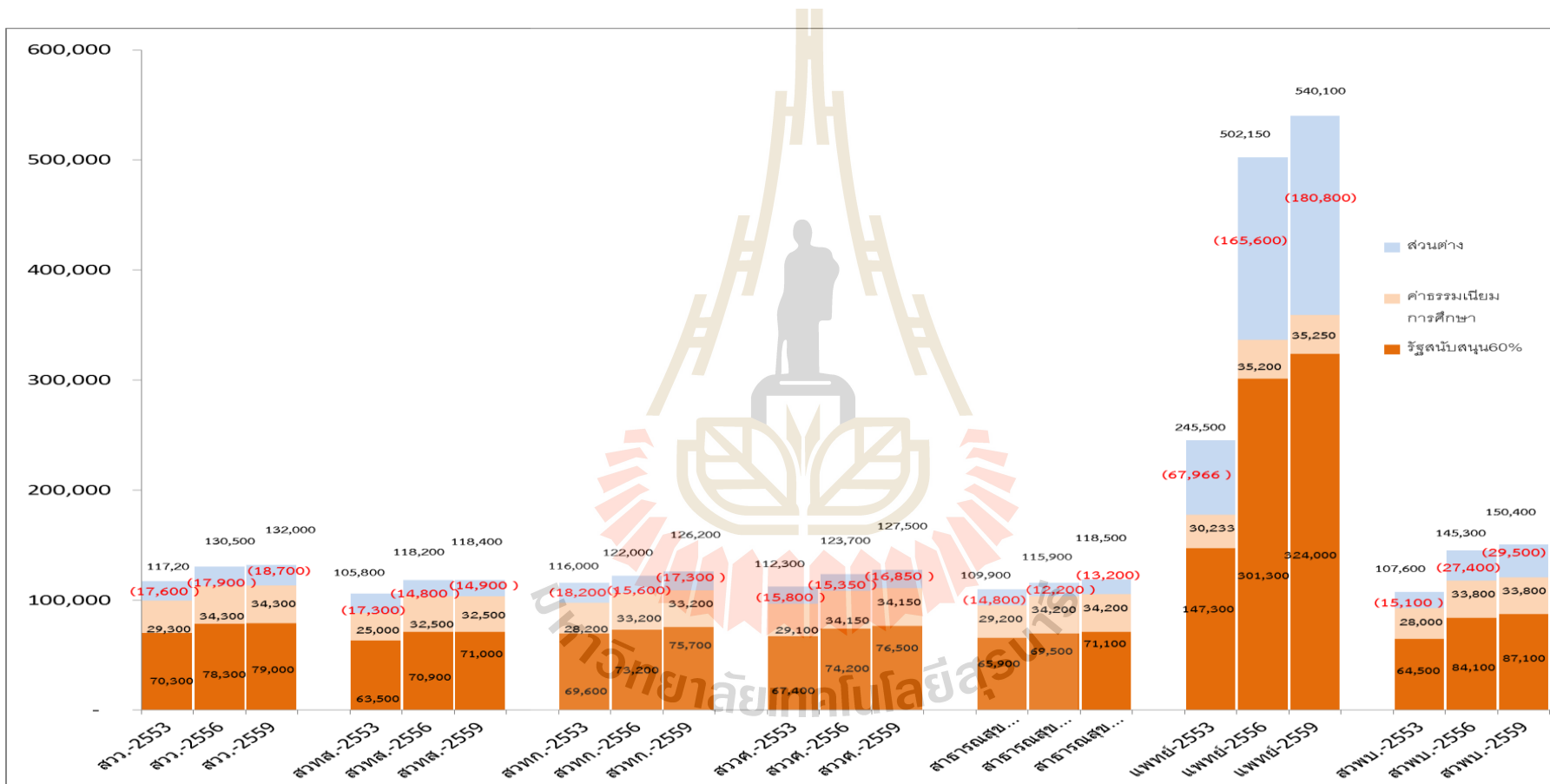
รายการ	สว.	สวทส.	สวทก.	สวทศ.	สาธารณสุข	แพทย์	สวพบ.	รวม
1. ค่าใช้จ่ายทั้งหมด	303,584,603	251,966,179	72,756,235	542,848,663	37,875,057	156,670,855	47,823,519	1,413,525,110
- เงินเดือน	99,634,257	65,578,502	6,889,781	161,416,834	7,762,394	60,546,672	18,939,152	440,767,591
- ค่าจ้างชั่วคราว	3,004,646	2,568,328	586,297	6,614,525	792,281	381,469	195,532	14,143,078
- สวัสดิการ	9,655,782	7,603,164	2,602,539	15,858,475	1,495,657	720,131	987,084	38,922,831
- ค่าตอบแทน	17,640,962	10,702,148	4,730,954	33,034,642	1,810,891	871,911	779,367	69,570,874
- ค่าใช้สอย	51,785,884	49,351,561	8,970,988	97,784,407	9,467,795	9,741,597	9,002,944	236,105,177
- ค่าวัสดุ	12,911,561	12,318,401	2,043,468	24,042,774	1,756,883	1,807,690	2,269,589	57,150,368
- ค่าสาธารณูปโภค	15,371,414	14,665,247	2,432,779	28,623,293	2,091,596	2,152,084	2,701,980	68,038,393
- เงินอุดหนุน	34,611,018	32,918,802	15,166,599	65,666,685	4,673,608	11,361,700	6,037,495	170,435,907
- ค่าเสื่อมราคา	58,969,079	56,260,025	9,332,831	109,807,029	8,023,953	69,087,601	6,910,375	318,390,892
2. FTES	2,326.3	2130.2	596.3	4,385.9	326.6	312.0	412.9	10,490
3. ค่าใช้จ่ายฯ: FTES (ข้อ1/ข้อ2)	130,499	118,281	122,019	123,771	115,971	502,150	115,811	175,500
4. รัฐสนับสนุน60% (ข้อ3*0.60)	78,299	70,969	73,212	74,263	69,583	301,290	69,487	96,525
5. ค่าธรรมเนียมการศึกษา 2556	34,275	32,525	33,275	34,150	34,275	35,233	33,025	33,823
6. ส่วนต่าง (ข้อ4+ข้อ5-ข้อ3)	(17,924)	(14,787)	(15,533)	(15,358)	(12,114)	(165,627)	(13,299)	(36,378)

ตารางที่ 4.3 ส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษากับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา
แยกตามสำนักวิชา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559

รายการ	สวว.	สวทส.	สวทก.	สวทศ.	สาธารณสุข	แพทย์	สวพบ.	รวม
1. ค่าใช้จ่ายทั้งหมด	342,782,382	284,093,432	82,034,436	612,393,452	42,583,852	259,258,872	54,022,332	1,677,168,757
- เงินเดือน	114,579,395	75,415,278	30,923,248	185,629,359	8,926,753	104,443,009	21,780,025	541,697,066
- ค่าจ้างชั่วคราว	3,315,627	2,834,150	646,979	7,299,128	874,282	420,951	215,770	15,606,887
- สวัสดิการ	10,655,155	8,390,091	2,871,901	17,499,827	1,650,458	794,665	1,089,247	42,951,344
- ค่าตอบแทน	19,466,801	11,809,820	5,220,608	36,453,727	1,998,318	962,153	860,031	76,771,459
- ค่าใช้สอย	57,145,723	54,459,448	9,899,486	107,905,093	10,447,711	16,538,234	9,934,749	266,330,444
- ค่าวัสดุ	14,247,908	13,593,356	2,254,967	26,531,202	1,938,720	3,068,902	2,504,492	64,139,546
- ค่าสาธารณูปโภค	16,962,355	16,183,100	2,684,572	31,585,803	2,308,076	3,653,576	2,981,635	76,359,119
- เงินอุดหนุน	38,193,259	36,325,898	16,736,342	72,463,187	5,157,326	17,123,845	6,662,375	192,662,232
- ค่าเสื่อมราคา	68,216,158	65,082,292	10,796,333	127,026,126	9,282,207	112,253,537	7,994,007	400,650,660
2. FTES	2,600.0	2400.0	650.0	4,800.0	359.2	480.0	460.0	11,749
3. ค่าใช้จ่ายฯ: FTES (ข้อ1/ข้อ2)	131,839	118,372	126,207	127,582	118,536	540,123	117,440	182,871
4. รัฐบาลสนับสนุน60% (ข้อ3*0.60)	79,104	71,023	75,724	76,549	71,121	324,074	70,464	100,579
5. ค่าธรรมเนียมการศึกษา 2559	34,275	32,525	33,275	34,150	34,275	35,233	33,025	33,823
6. ส่วนต่าง (ข้อ4+ข้อ5-ข้อ3)	(18,461)	(14,824)	(17,208)	(16,883)	(13,139)	(180,816)	(13,951)	(39,326)

หมายเหตุ แบบจำลองค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษา ได้ประมาณมาจาก ค่าใช้จ่ายในพื้นฐาน ปี 2556 และอัตราเงินเพื่อ
-เงินเดือน ปีงบประมาณ 2556 x อัตราการขึ้นเงินเดือน x อัตราเงินเพื่อ
-ค่าใช้จ่ายหมวดค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ x อัตราเงินเพื่อ
-ค่าสาธารณูปโภค x อัตราเงินเพื่อ
-ค่าเสื่อมราคา คำนวณจากทะเบียนครุภัณฑ์ ในปีงบประมาณ 2556
บวกกับ ประมาณการค่าเสื่อมราคาสังก่อสร้าง และค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์ใหม่

ภาพที่ 4.1 ค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปีการศึกษา แยกตามสำนักวิชา/สาขาวิชา เปรียบเทียบกับงบประมาณจากรัฐบาล ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อหัวต่อปีการศึกษา และส่วนต่างที่มหาวิทยาลัยรับภาระ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 2556 และ 2559

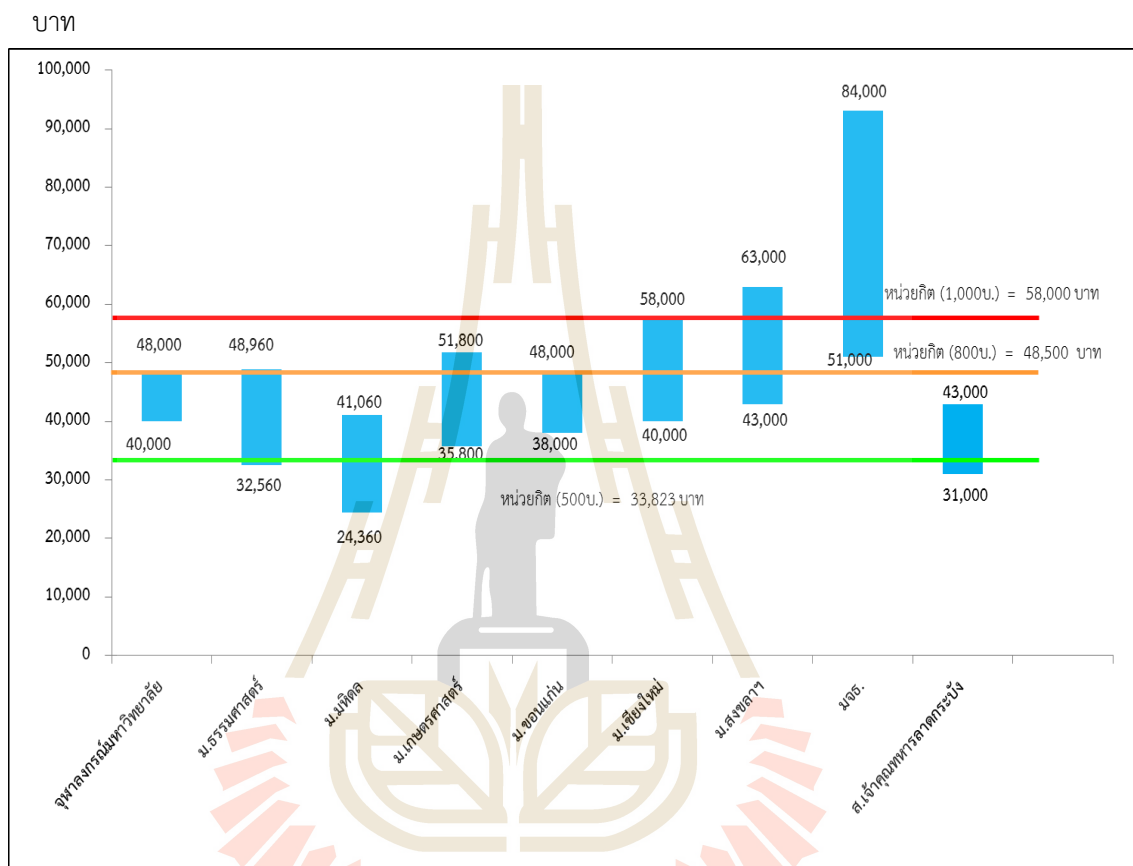

4.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ยต่อหัวต่อปี เมื่อเทียบกับ ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนสูงสุดและต่ำสุด ของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณี ตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ยต่อปีการศึกษา เมื่อเทียบกับ
ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของกลุ่มมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง จำนวน 14 สถาบัน พบว่า กรณีที่
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีอัตราค่าลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยตามปกติอัตราละ 500 บาท
จะมีค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ยต่อปีการศึกษา เป็นจำนวนเงิน 33,823 บาท กรณีที่มีการ
ปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 800 บาทเป็นอัตราใหม่ จะทำให้ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน
เฉลี่ยต่อปีการศึกษา เป็นจำนวนเงิน 48,500 บาท และกรณีที่มีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนใน
อัตราละ 1,000 บาทเป็นอัตราใหม่ จะทำให้ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ยต่อปีการศึกษา เป็น
จำนวนเงิน 58,000 บาท

จากการพิจารณากรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 800 บาท เป็นอัตรา
ใหม่ และนำมาเมื่อเทียบกับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนสูงสุดและต่ำสุด ของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็น
กรณีตัวอย่าง อีก 14 สถาบัน พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังคงมีค่าธรรมเนียมลงทะเบียน
เรียนเฉลี่ยต่อปีการศึกษา ต่ำกว่า 8 สถาบัน เทียบเท่า 3 สถาบัน และสูงกว่า 3 สถาบัน และเมื่อ
พิจารณาในกรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ พบว่า
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังคงมีค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อปีการศึกษา ต่ำกว่า 6 สถาบัน
เทียบเท่า 1 สถาบัน และสูงกว่า 7 สถาบัน ดังแสดงในภาพที่ 4.2 และภาพที่ 4.3

ภาพที่ 4.2 การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ยต่อปีการศึกษา กรณีปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียน เรียนเป็นหน่วยกิตละ 800 และ 1,000 บาท กับกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยที่เน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

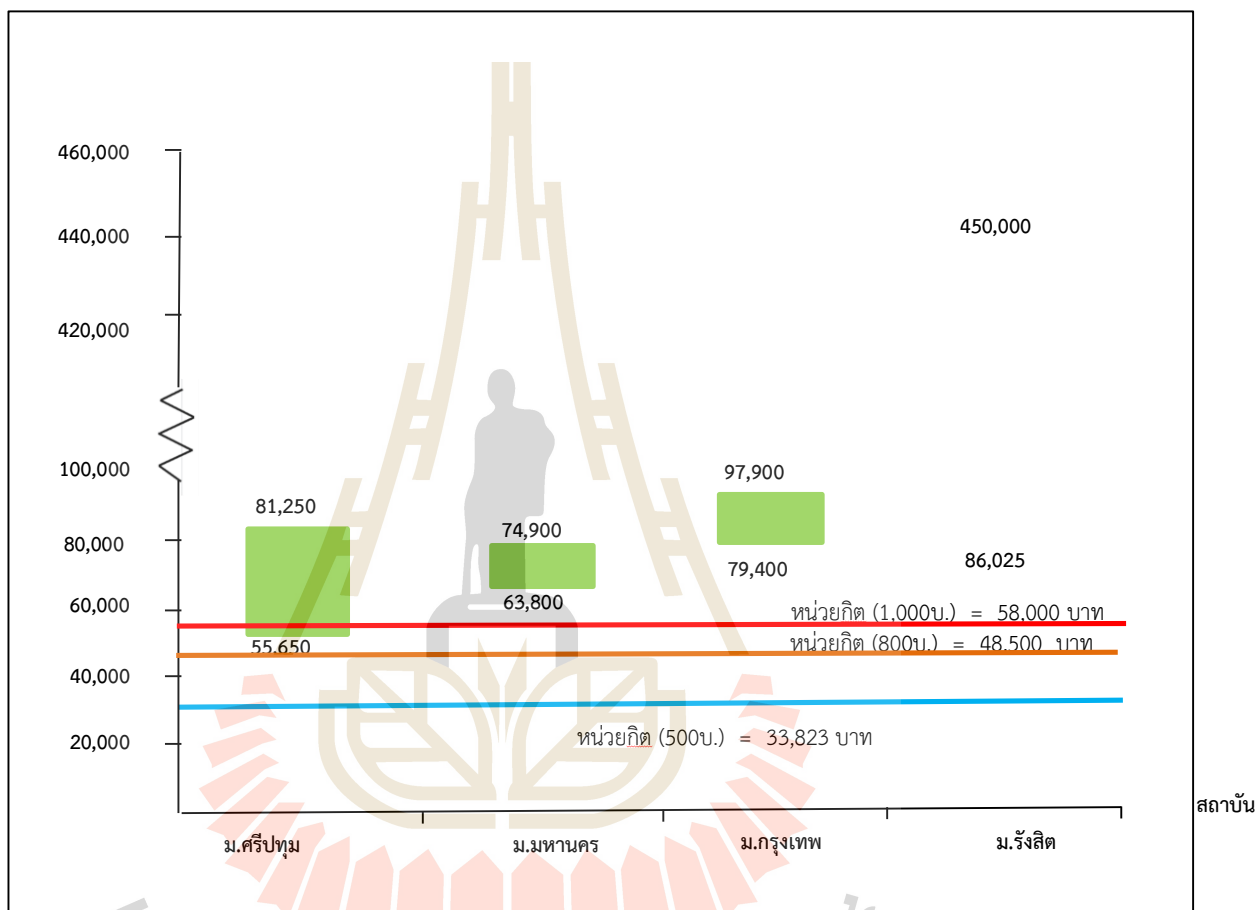

สถาบัน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ภาพที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อปีการศึกษา กรณีปรับอัตรา
ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน เป็นหน่วยกิตละ 800 และ 1,000 บาท กับกลุ่ม
มหาวิทยาลัยเอกชน

บาท

4.1.3 ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันค่าหน่วยกิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตามอัตราเงินเฟ้อของธนาคารแห่งประเทศไทย

การวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันค่าหน่วยกิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นการคำนวณตามอัตราเงินเฟ้อของธนาคารแห่งประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ซึ่งเป็นปีแรกของมหาวิทยาลัยที่เปิดรับนักศึกษา จนถึงปี พ.ศ. 2560 พบว่า อัตราเงินเฟ้อของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2536 – 2556 ดังตารางที่ 4.4 และเมื่อนำอัตราเงินเฟ้อของปี พ.ศ. 2556 ไปคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของค่าหน่วยกิต เมื่อปี พ.ศ. 2536 จากมูลค่าเงิน 500 บาท ในขณะนั้น เมื่อคิดเป็นมูลค่าเงินในปี พ.ศ. 2557 จะมีมูลค่าคงเหลือเพียง 312 บาท และเพื่อให้มูลค่าเงินในปี พ.ศ. 2557 เทียบเท่ากับมูลค่าเงิน 500 บาท ในปี พ.ศ. 2536 จึงควรพิจารณาปรับอัตราค่าหน่วยกิต เป็นจำนวนเงิน 800 บาท เป็นต้นไป ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 อัตราเงินเฟ้อของประเทศไทย ในระหว่างปี พ.ศ. 2536 – 2556

ปี พ.ศ.	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544
อัตราเงินเฟ้อ	3.40	5.01	5.79	5.90	5.60	8.07	0.31	1.60	1.60
ปี พ.ศ.	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
อัตราเงินเฟ้อ	0.70	1.80	2.70	4.50	4.70	2.30	5.50	-0.90	3.30
ปี พ.ศ.	2554	2555	2556*						
อัตราเงินเฟ้อ	3.81	3.02	2.18						

หมายเหตุ *คำนวณจากอัตราเงินเฟ้อ ปี พ.ศ.2556 ของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.5 มูลค่าปัจจุบันค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

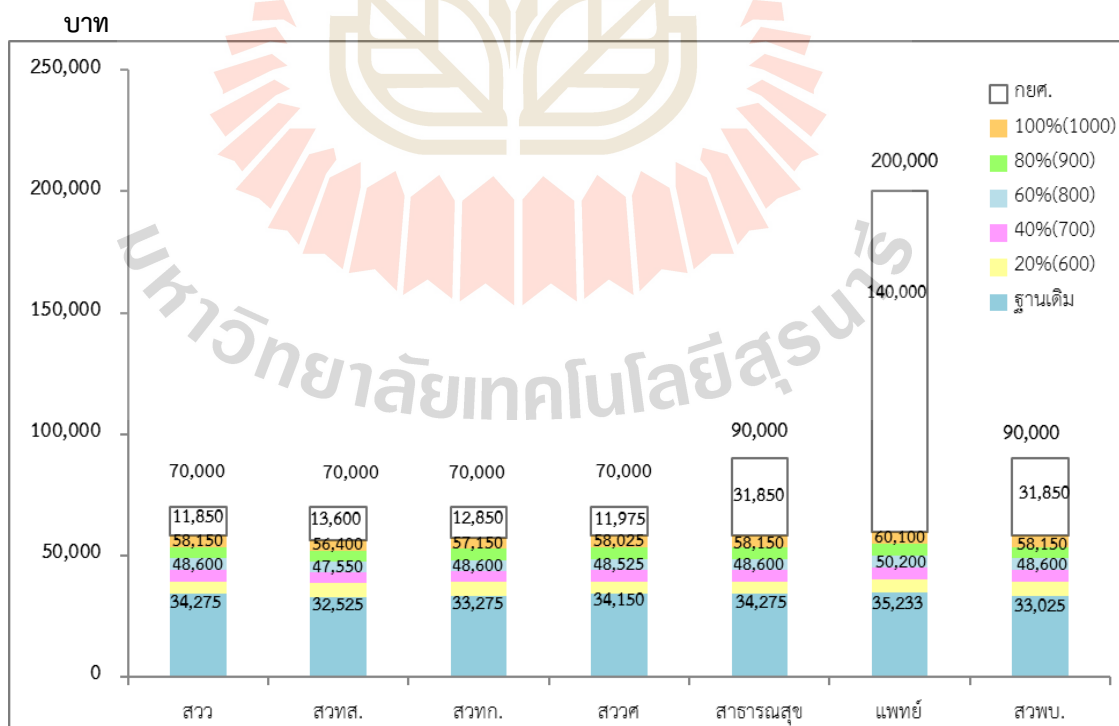
ปี พ.ศ.	ค่าหน่วยกิต ของ มทส.	DF	PV	ค่าหน่วยกิตที่มี มูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 500 บาท ในปี พ.ศ. 2536
2536	500	0.9787	489	511
2537	500	0.9579	479	522
2538	500	0.9374	469	533
2539	500	0.9174	459	545
2540	500	0.8979	449	557
2541	500	0.8789	439	569
2542	500	0.8603	430	581
2543	500	0.8420	421	594
2544	500	0.6601	330	757
2545	500	0.8060	403	620
2546	500	0.7896	395	633
2547	500	0.7728	386	647
2548	500	0.7564	378	661
2549	500	0.7405	370	675
2550	500	0.7248	362	690
2551	500	0.7095	355	705
2552	500	0.6945	347	720
2553	500	0.6799	340	735
2554	500	0.6655	333	751
2555	500	0.6515	326	767
2556	500	0.6378	319	784
2557	500	0.6243	312	801
2558	500	0.6113	306	818
2559	500	0.5983	299	836
2560	500	0.5858	293	854

4.2 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

4.2.1 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (เท่ากัน/ต่างกัน)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อปีการศึกษา แยกตามสาขาวิชา เมื่อเทียบกับการให้กู้ยืมเงินตามประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2556 พบว่า เมื่อพิจารณากรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 800 บาท และอัตราละ 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ และเมื่อนำค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อปีการศึกษา แยกตามสาขาวิชา เทียบกับประกาศคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2555 ซึ่งมีวงเงินกู้ของแต่ละสาขาไม่เท่ากัน พบว่า ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ยต่อปี แยกตามสาขาวิชา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังต่ำกว่ากรอบวงเงินกู้ยืม กยศ. ในทุกสาขาวิชา ดังแสดงในภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 การเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อปีการศึกษา กรณีปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเป็นหน่วยกิตละ 800 และ 1,000 บาท กับขอบเขตเงินกู้ยืม กยศ.

สำนัก/
สาขาวิชา

4.2.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา

เมื่อพิจารณารูปแบบการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่า มีการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่ไม่เท่ากันในแต่ละสาขาวิชา รวม 13 สถาบัน และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเท่ากันทุกสาขาวิชา 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำแนกลักษณะการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

กลุ่มมหาวิทยาลัย	เท่ากัน	ไม่เท่ากัน	จำนวนกลุ่มการเก็บ
กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย			
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	-	✓	2 กลุ่ม คือ 1) แพทยศาสตร์ พยาบาลศาสตร์ สถาปัตยกรรม
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	-	✓	5 กลุ่ม คือ 1) สังคมศาสตร์ 2) วิศวกรรมศาสตร์ 3) พยาบาลศาสตร์ 4) แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ 5) สาธารณสุขศาสตร์
3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	-	✓	4 กลุ่ม 1) มนุษย์ศาสตร์+สังคมศาสตร์ 2) เกษตรศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม
4. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	-	✓	4 กลุ่ม 1) แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ 2) วิศวกรรมศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ บริหารธุรกิจ
5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	-	✓	4 กลุ่ม 1) วิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) วิศวกรรมศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี 4) สังคมศาสตร์

ตารางที่ 4.6 (ต่อ) จำแนกลักษณะการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

กลุ่มมหาวิทยาลัย	เท่ากัน	ไม่เท่ากัน	จำนวนกลุ่มการเก็บ
6.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	-	✓	3 กลุ่ม 1) วิศวกรรมศาสตร์ 2) วิทยาศาสตร์ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ
7. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-	✓	3 กลุ่ม 1) มนุษย์ศาสตร์ 2) วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี 3) วิทยาศาสตร์สุขภาพ
8. มหาวิทยาลัยมหิดล	✓	-	
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	✓	-	
กลุ่มมหาวิทยาลัยรัฐที่เน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี			
1. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	-	✓	4 กลุ่ม 1) วิศวกรรมศาสตร์ 2) วิทยาศาสตร์ 3) อุตสาหกรรมเกษตร 4) เทคโนโลยีสารสนเทศ
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	-	✓	3 กลุ่ม 1) วิศวกรรมศาสตร์ ครุศาสตร์ อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์ประยุกต์ 2) เทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมเกษตร 3) วิทยาศาสตร์
กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน			
1. มหาวิทยาลัยรังสิต	-	✓	3 กลุ่ม 1) แพทย์ 2) วิทยาลัยท่องเที่ยว และบริการ 3) พยาบาลศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ บริหารธุรกิจ
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	-	✓	4 กลุ่ม 1) วิศวกรรมศาสตร์ 2) เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) บริหารธุรกิจ 4) สัตวแพทยศาสตร์
3. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	-	✓	2 กลุ่ม 1) วิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรม 2) บัญชี นิติศาสตร์ นิเทศศาสตร์ การจัดการและท่องเที่ยว
4. มหาวิทยาลัยศรีปทุม	-	✓	4 กลุ่ม 1) วิศวกรรมศาสตร์ 2) นิเทศศาสตร์ 3) บริหารธุรกิจ+บัญชี 4) นิติศาสตร์

สำหรับค่าธรรมเนียมคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันการศึกษาทั้ง 6 แห่ง ล้วนเป็นคณะที่มีความเก่าแก่ และมีโรงพยาบาลเป็นของสถาบัน และได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ที่มีราคาแพง สะสมเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง กล่าวว่า “ในกรณีของมหาวิทยาลัยที่เปิดคณะแพทยศาสตร์ใหม่ การนำเอาค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์มาคำนวณเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา อาจไม่คุ้มค่า”

และผู้บริหารมหาวิทยาลัยอีกแห่ง กล่าวว่า “มหาวิทยาลัยที่มีคณะแพทยศาสตร์จำเป็นต้องใช้เงินมหาศาล เนื่องจาก 1. เครื่องมือแพทย์มีราคาแพง 2. โรงพยาบาลเก็บเงินไม่ได้ตามเป้าหมาย เช่น ในรายคนไข้ประเภทอนาถา เป็นต้น ดังนั้น ต้องคิดค่าธรรมเนียมการศึกษาของคณะแพทย์ต้องคิดให้ดี”

4.2.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยเปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ นำมาประกอบการพิจารณาทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ในระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (จุฬาฯ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (มธ.) มหาวิทยาลัยมหิดล (มม.) มหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (มช.) และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (มอ.) พบว่า ปัจจัยที่ใช้ประกอบการพิจารณาการทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน โดยมีปัจจัยที่เหมือนกันมากที่สุดคือด้านภาวะเงินเฟ้อ จำนวน 5 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รองลงมาเป็นปัจจัยด้านการเปรียบเทียบอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนกับมหาวิทยาลัยที่ใกล้เคียง จำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัจจัยที่แตกต่างออกไป คือ ปัจจัยด้านมูลค่าปัจจุบัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นำไปพิจารณาด้วย และปัจจัยด้านคณะวิชาเจ้าของหลักสูตรเป็นผู้พิจารณาการเสนอปรับ มหาวิทยาลัยมหิดล

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ นำมาประกอบการพิจารณาทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

ที่	รายการ	จุฬาฯ	มธ.	म्म.	มข.	มช.	มอ.
1.	อัตราเงินเฟ้อ	✓	✓		✓	✓	✓
2.	มูลค่าปัจจุบัน						✓
3.	เปรียบเทียบอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนกับมหาวิทยาลัยที่ใกล้เคียง				✓	✓	✓
4.	ปรับตามความจำเป็นของหลักสูตร			✓			

4.2.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ นำมาประกอบการพิจารณาทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน คณะแพทยศาสตร์

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน มีวิธีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมนิยมลงทะเบียนเรียน คณะแพทยศาสตร์ ที่เหมือนกันมากที่สุด คือ วิธีการเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมหลักสูตรแพทย์ของมหาวิทยาลัยที่มีคณะแพทยศาสตร์ จำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รองลงมา มี 2 วิธีการ คือ 1) วิธีการพิจารณาจากต้นทุนต่อหลักสูตร จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 2) พิจารณาจากค่าห้องปฏิบัติการ จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมีวิธีการที่แตกต่างออกไป คือ ต้นทุนคณะที่เกิดขึ้นจริง จำนวน 1 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยที่มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ นำมาประกอบการพิจารณาทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน คณะแพทยศาสตร์

ที่	รายการ	จุฬา	มธ.	มม.	มข.	มช.
1.	พิจารณาจากต้นทุนต่อหลักสูตร		√	√		
2.	พิจารณาจากค่าห้องปฏิบัติการ		√	√		
3.	ต้นทุนคณะที่เกิดขึ้นจริง				√	
4.	เปรียบเทียบค่าธรรมเนียมหลักสูตรแพทย์ของมหาวิทยาลัยอื่นที่มีคณะแพทยศาสตร์			√	√	√

4.2.5 ผลการวิเคราะห์วิธีการทบทวนอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน พบว่า มีวิธีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียม ระดับปริญญาตรี มีวิธีการเหมือนกันมากที่สุด คือ ใช้ฐานเดิมบวกกับอัตราเงินเฟ้อ จำนวน 5 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิธีการรองลงมาคือการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยค่าธรรมเนียมหลักสูตรกับมหาวิทยาลัยที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิธีการพิจารณาจากต้นทุนต่อหลักสูตร จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดล วิธีการกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐกับผู้เรียน จำนวน 2 สถาบัน คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วิธีที่แตกต่างคือ วิธีการต้นทุนคณะที่เกิดขึ้นจริง จำนวน 1 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตาราง 4.9 วิธีการทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ที่	รายการ	จุฬา	มธ.	มหิดล	มช.	มช.	มอ.
1.	ใช้ฐานเดิมบวกกับอัตราเงินเฟ้อ	✓	✓		✓	✓	✓
2.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยธรรมเนียมหลักสูตรกับมหาวิทยาลัยที่ใกล้เคียงกัน			✓	✓	✓	✓
3.	พิจารณาจากต้นทุนต่อหลักสูตร	✓		✓			
4.	ต้นทุนคณะที่เกิดขึ้นจริง				✓		
5.	กำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐกับผู้เรียน	✓				✓	

4.2.6 ผลการวิเคราะห์วิธีการทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนหลักสูตรแพทยศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน พบว่า การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของคณะแพทยศาสตร์ มีวิธีการจัดการที่เหมือนกันมากที่สุด 2 วิธี คือ 1) วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเท่ากับคณะในกลุ่มของวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) วิธีการปรับในส่วนของค่าห้องปฏิบัติการ จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตาราง 4.10 วิธีการทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนหลักสูตรแพทยศาสตร์ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ที่	รายการ	จุฬาฯ	มธ.	มม.	มช.	มอ.
1.	ปรับขึ้นเท่ากับอัตราคณะกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ				✓	✓
2.	ปรับขึ้นเท่ากับคณะกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพและกลุ่มวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี	✓				
3.	ปรับขึ้นเฉพาะในส่วนของค่าห้องปฏิบัติการ		✓			✓
4.	ปรับขึ้นเฉพาะค่าธรรมเนียมหลักสูตร			✓		

4.2.7 ผลการวิเคราะห์วิธีการทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร วิทยาศาสตรบัณฑิต จำนวน 6 สถาบัน พบว่า วิธีการทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับ บัณฑิตศึกษาที่เหมือนกันมากที่สุด มี 3 วิธี คือ 1) การแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐกับ ผู้เรียน จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2) การ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยธรรมเนียมหลักสูตรกับมหาวิทยาลัยที่เปิดตามหลักสูตรเดียวกัน จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) ต้นทุนต่อหลักสูตร จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สำหรับวิธีการทบทวนค่าธรรมเนียม ลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษาที่แตกต่างออกไป มี 2 วิธี คือ 1) คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เรียน ได้รับ จำนวน 1 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2) ปรับค่าเครื่องมืออุปกรณ์ และค่าดูงาน ต่างประเทศ จำนวน 1 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล และยังไม่เคยปรับ อยู่ระหว่างการทบทวน จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4.11 วิธีการทบทวนค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต

ที่	รายการ	จุฬาฯ	มธ.	มม.	มช.	มข.	มอ.
1.	คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	✓					
2.	การแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบระหว่างรัฐ กับผู้เรียน	✓				✓	
3.	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยธรรมเนียม หลักสูตรกับมหาวิทยาลัยที่เปิดตาม หลักสูตรเดียวกัน			✓		✓	
4.	ต้นทุนต่อหลักสูตร			✓			✓
5.	ปรับค่าเครื่องมืออุปกรณ์ และค่าดูงาน ต่างประเทศ			✓			
6.	ยังไม่เคยปรับ อยู่ระหว่างการทบทวน		✓			✓	

4.2.8 ผลการวิเคราะห์อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ควรจะเป็น

สำหรับอัตราค่าลงทะเบียน ระดับบัณฑิตศึกษาตามเกณฑ์เดิมที่มหาวิทยาลัยได้เคยประกาศใช้ ในปี พ.ศ. 2536 มีการเก็บค่าหน่วยกิตระดับปริญญาตรี หน่วยกิตละ 500 บาท ระดับบัณฑิตศึกษา หน่วยกิตละ 1,200 บาท ดังนั้น ค่าหน่วยกิต ระดับบัณฑิตศึกษา คิดเป็น 3 เท่าของ ค่าหน่วยกิตระดับปริญญาตรี และหากมหาวิทยาลัยพิจารณาปรับค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรี เป็น หน่วยกิตละ 800 บาท หรือ 1,000 บาท การปรับอัตราค่าหน่วยกิต ในระดับบัณฑิตศึกษา ควรเป็น 2,400 บาท หรือ 3,000 บาท

ตาราง 4.12 อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีที่ควรจะเป็น

ปี พ.ศ. ที่ประกาศ ใช้	อัตราค่าหน่วยกิต ระดับ ปริญญาตรี (บาท)	อัตราค่าหน่วยกิต ระดับ บัณฑิตศึกษา (บาท)
2536	500	1,500
2558 (อัตราใหม่ 1)	800	2,400
2558 (อัตราใหม่ 2)	1,000	3,000

4.2.9 ผลการวิเคราะห์การนำทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วย มาประกอบการทบทวนอัตรา ค่าลงทะเบียนเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์ สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน พบว่า การนำทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วย มาประกอบการทบทวนอัตรา ค่าลงทะเบียนเรียนที่เหมือนกัน นำระบบ ERP มาใช้จัดทำต้นทุนหลักสูตร แต่ข้อมูลยังไม่สมบูรณ์ จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ที่แตกต่างคือ ใช้ต้นทุนต่อ หน่วย ตามเกณฑ์กรมบัญชีกลางจำนวน 1 สถาบัน มหาวิทยาลัยขอนแก่น เคยจัดทำต้นทุนต่อหัว นักศึกษา แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของคณะ จำนวน 1 สถาบัน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คำนวณต้นทุนจริง ต่อหัวนักศึกษา แต่จัดทำเฉพาะงบดำเนินการเท่านั้น จำนวน 1 สถาบัน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และไม่ได้นำทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วยมาใช้ จำนวน 1 สถาบัน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตารางที่ 4.13 การนำทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วย มาประกอบการทบทวนอัตราค่าลงทะเบียนเรียน

ที่	รายการ	จุฬาฯ	มธ.	มม.	มช.	มอ.
1.	นำระบบ ERP มาใช้จัดทำต้นทุนหลักสูตร แต่ข้อมูลยังไม่สมบูรณ์	✓		✓		
2.	ใช้ต้นทุนต่อผลผลิต ตามเกณฑ์ กรมบัญชีกลาง				✓	
4.	เคยจัดทำต้นทุนต่อหัวนักศึกษา แต่ไม่เป็นที่ยอมรับของคณะ					✓
5.	คำนวณต้นทุนจริงต่อหัวนักศึกษา แต่จัดทำเฉพาะงบดำเนินการเท่านั้น					✓
2.	ไม่ได้นำทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วยมาใช้		✓			

4.2.10 ผลการวิเคราะห์การนำภาวะการมีงานทำ และระยะเวลาการคืนทุน ในการนำมาพิจารณาทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน พบว่า ทั้ง 6 สถาบัน มีการจัดทำภาวะการมีงานทำของบัณฑิต และยอมรับว่า ควรมีการจัดทำในอนาคต โดยมีมหาวิทยาลัย 5 แห่ง ไม่ได้จัดทำระยะเวลาการคืนทุนจากการลงทุนด้านการศึกษา

ตารางที่ 4.14 การนำภาวะการมีงานทำ และระยะเวลาการคืนทุน ในการนำมาพิจารณาทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

ที่	รายการ	จุฬาฯ	มธ.	มม.	มช.	มอ.	มอ.
1.	จัดทำเฉพาะภาวะการมีงานทำของบัณฑิต แต่เป็นข้อเสนอที่ดี	√	√	√	√	√	√
2.	ไม่ได้จัดทำระยะเวลาการคืนทุนจากการลงทุนด้านการศึกษา	√	√	√		√	√
3.	จะมีการจัดทำระยะเวลาการคืนทุนจากการลงทุนด้านการศึกษา เป็นวิจัยสถาบันในอนาคต				√		

4.3 ผลการวิเคราะห์ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเสนอแนะระบบที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย (ระบบเหมาจ่าย/ระบบหน่วยกิต)

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน และผลศึกษาข้อมูลสารสนเทศ สำนักทะเบียนวัดผล มหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง พบว่ารูปแบบระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีศึกษา 15 สถาบัน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.15

1. จัดเก็บแบบระบบเหมาจ่าย รวม 9 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

2. จัดเก็บแบบระบบหน่วยกิต รวม 6 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยศรีปทุม

ตารางที่ 4.15 การจำแนกประเภทการจัดเก็บระบบเหมาจ่าย และระบบหน่วยกิตของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

ระบบเหมาจ่าย	ระบบหน่วยกิต
กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย 1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 3. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 4. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น 6. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 7. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	1. มหาวิทยาลัยมหิดล 2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตารางที่ 4.15 (ต่อ) การจำแนกประเภทการจัดเก็บระบบเหมาจ่าย และระบบหน่วยกิตของมหาวิทยาลัย กรณีตัวอย่าง

ระบบเหมาจ่าย	ระบบหน่วยกิต
<p>กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐที่เน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง 	
<p>กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน</p> <p>-</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. มหาวิทยาลัยรังสิต 2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร 3. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ 4. มหาวิทยาลัยศรีปทุม

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ของระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบหน่วยกิต และแบบเหมาจ่าย

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ ข้อดี และข้อเสียของระบบจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาแบบหน่วยกิต และแบบเหมาจ่าย พบว่า

4.3.2.1 ระบบเหมาจ่าย ข้อดีของการจัดเก็บระบบเหมาจ่าย ที่มีความเหมือนกันมากที่สุด 2 ข้อ คือ 1) นักศึกษาทราบค่าลงทะเบียนเป็นยอดรวมเป็นการล่วงหน้า จำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2) การปันส่วนงบประมาณไปยังคณะได้ง่ายขึ้น/กองแผนงานทำงานง่ายขึ้น จำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

4.3.2.2 ระบบหน่วยกิต มีมหาวิทยาลัยมหิดลสถาบันเดียวเท่านั้น ที่ใช้ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน เป็นระบบหน่วยกิต พบว่า ข้อดีของระบบหน่วยกิต ผู้ปกครองจะชอบตัวเลขกลมๆ มากกว่า และข้อเสีย คือ ความหลากหลายของหลักสูตรที่มีต้นทุนแตกต่างกันทำให้ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนแตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16 สรุปข้อดีและข้อเสียของการจัดเก็บระบบเหมาจ่าย และระบบหน่วยกิต

ข้อดี	ข้อเสีย
<p>1. ระบบหน่วยกิต</p> <p>☐ ด้านนักศึกษา/ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ได้ทราบถึงรายละเอียดการลงทะเบียนเรียน - นักศึกษาจ่ายค่าลงทะเบียนเท่าที่เรียนจริง (ลงทะเบียนเรียนน้อย จ่ายน้อย) - ผู้ปกครองจะชอบตัวเลขกลมๆ มากกว่า 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ปกครองวางแผนการเงินลำบาก - การเปิดให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนน้อย ส่งผลให้นักศึกษาไม่ตั้งใจเรียน
<p>☐ ด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีของมหาวิทยาลัยเอกชนใช้เป็นการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษา ในระยะเวลา 2-3 ปี 	<ul style="list-style-type: none"> - การประมาณการรายได้ อาจไม่แม่นยำ เนื่องจากปัจจัยหลักขึ้นอยู่กับประมาณการจำนวนนักศึกษา - การบริหารงบกระแสเงินสด มีการคำนวณที่ซับซ้อนกว่าระบบเหมาจ่าย อาจคลาดเคลื่อนกับความเป็นจริง - สามารถจำลองสถานการณ์การขึ้น ตามภาวะเศรษฐกิจได้อย่างยากกว่าแบบเหมาจ่าย - ความหลากหลายของหลักสูตรที่มีต้นทุนแตกต่างกันทำให้ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนแตกต่างกัน
<p>2. ระบบเหมาจ่าย</p> <p>☐ ด้านนักศึกษา/ผู้ปกครอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำให้นักศึกษา/ผู้ปกครองทราบค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรที่ชัดเจน แน่นนอนเป็นการล่วงหน้า เพื่อที่ผู้ปกครองสามารถจัดเตรียมแผนการเงินได้อย่างถูกต้อง - นักศึกษาที่ต้องกู้ยืม กยศ. สามารถทราบถึงจำนวนวงเงินกู้ที่แน่นอน ซึ่งเป็นหน้าที่ผูกพันกับรายได้ของตนในอนาคต 	<ul style="list-style-type: none"> - หากเป็นนิสิตชั้นปีเกิน อาจเห็นว่าการเก็บค่าเทอมแบบเหมาจ่ายเป็นการเสียเปรียบ เนื่องจากเป็นปีการศึกษาที่พวกเขาลงทะเบียนน้อยหน่วยกิต อาจแค่ 1-2 รายวิชา

ตารางที่ 4.16 (ต่อ) สรุปข้อดีและข้อเสียของการจัดเก็บระบบเหมาจ่าย และระบบหน่วยกิต

ข้อดี	ข้อเสีย
<p>☐ ด้านการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัย</p> <ul style="list-style-type: none"> - มหาวิทยาลัยสามารถประมาณการรายได้ชัดเจน - การบริหารงบกระแสเงินสด มีความคล่องตัว และมหาวิทยาลัยทราบถึงประมาณการรายรับที่ใกล้เคียง ความเป็นจริง - สามารถจำลองสถานการณ์การขึ้น ตามภาวะเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว และนำไปใช้ได้ง่ายกว่าการขึ้นแบบหน่วยกิต - นักศึกษาขยันเรียน - นักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้มาก มหาวิทยาลัยเก็บเต็มตามจำนวนเหมาจ่าย - ใบเสร็จรับเงินนักศึกษาสามารถพิมพ์เองได้ สามารถนำไปให้ผู้ปกครองตั้งเบิกได้เลย - การบริหารการจัดการงบประมาณของมหาวิทยาลัยง่ายขึ้น เช่น การปันส่วนงบประมาณไปยังคณะได้ง่ายขึ้น/กองแผนงานทำงานง่ายขึ้น เช่น การบริหารงบประมาณภายในมหาวิทยาลัย ปรับงบประมาณแบบ project base ได้ มหาวิทยาลัยประมาณรับ-จ่าย เพื่อการบริหารจัดการ - นักศึกษาทราบค่าลงทะเบียนเป็นยอดรวมเป็นการลวงหน้า - มีเงินพัฒนาคณะและมหาวิทยาลัย พัฒนาการศึกษามากขึ้น - มีเงินพัฒนากายภาพเยอะขึ้น 	<p>การปรับขึ้นแต่ละรายการต้องจัดทำประกาศอัตราใหม่</p>

4.3.3 ผลการวิเคราะห์เป็นการวิเคราะห์จากผลการประชาพิจารณ์ กลุ่มนักศึกษา นักศึกษา

เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2557 ณ ห้องเรียน B3101 จำนวนทั้งสิ้น 203 คน โดยมีผู้แสดงความคิดเห็น จำนวน 31 คน และมีสรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชาพิจารณ์ ดังแสดงในตารางที่ 4.17 ดังนี้

1) ประเด็นการปรับขึ้นค่าหน่วยกิต

มีนักศึกษาเห็นด้วย ร้อยละ 83.30 ของผู้ตอบ

2) ประเด็นการปรับอัตราหน่วยกิตละ 800 บาท

มีนักศึกษาเห็นด้วย ร้อยละ 100 ของผู้ตอบ

3) ประเด็นอัตราค่าหน่วยกิตควรเท่ากัน/แตกต่างกันตามค่าใช้จ่ายในแต่ละหลักสูตร

มีนักศึกษาเห็นด้วย ร้อยละ 100 ของผู้ตอบ โดยมีข้อเสนอแนะว่า

- ควรเก็บหลักสูตรแพทยศาสตร์ในอัตราที่สูงกว่า เนื่องจากใช้ทรัพยากรมากกว่าหลักสูตรอื่น
- ค่าหน่วยกิตภาคปฏิบัติ อาจจัดเก็บในอัตราสูงกว่าภาคบรรยาย

4) ประเด็นระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา ควรเป็นระบบหน่วยกิต/ระบบเหมาจ่าย

มีนักศึกษาเห็นด้วย ร้อยละ 91.7 ของผู้ตอบ โดยมีข้อเสนอแนะว่า เนื่องจากนักศึกษาบางส่วนลงทะเบียนเรียนไม่เป็นไปตามแผนการศึกษาปกติ โดยบางเทอมลงทะเบียนเรียนน้อย จะทำให้ไม่สอดคล้องกับระบบเหมาจ่าย

ตารางที่ 4.17 สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมการประชาพิจารณ์

ประเภท นักศึกษา (คน)	1. การขึ้นค่าหน่วยกิต		2. ขึ้นหน่วยกิตละ 800 บาท		3. เก็บค่าหน่วยกิต ที่แตกต่างกัน		4. เก็บแบบระบบ หน่วยกิต		รวมทั้งสิ้น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย
ปริญญาตรี	10	2	7	-	16	-	11	1	44	3
บัณฑิตศึกษา	1	-	-	-	1	-	-	-	2	-
รวม	11	2	7	-	17	-	11	1	46	2
คิดเป็นอัตราร้อยละ										
ปริญญาตรี	83	17	100	-	100	-	92	8	94	6
บัณฑิตศึกษา	100	-	-	-	100	-	-	-	100	-

ที่มา: จากการประชุมประชาพิจารณ์ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2557 โดยเก็บข้อมูลจากบันทึกข้อความของนักศึกษา และจากกรบันทึกเสียง

4.4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลวิธีการปรับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเสนอแนะรูปแบบที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลอัตราเฉลี่ยและจำนวนครั้งในวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์แบบสำรวจข้อมูลค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง และการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน พบว่า นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 มีมหาวิทยาลัย 10 สถาบัน ซึ่งไม่รวมมหาวิทยาลัยเอกชน ได้ปรับขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนแล้ว 9 ใน 10 สถาบัน คิดเป็นร้อยละ 90 มีความถี่ในการปรับขึ้นค่าหน่วยกิต ดังนี้ ปรับขึ้น 3 ครั้ง (3 สถาบัน) รองลงมา ปรับขึ้น 2 ครั้ง (3 สถาบัน) และปรับขึ้น จำนวน 1 ครั้ง (3 สถาบัน) โดยมหาวิทยาลัยวิจัย 7 สถาบัน ได้ปรับขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเฉลี่ย ร้อยละ 77.8

สำหรับร้อยละในการขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546-2557 ส่วนใหญ่ขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเฉลี่ยเกินกว่าร้อยละ 50 โดยร้อยละการขึ้นต่ำสุดเฉลี่ย ร้อยละ 40.8 สูงสุดเฉลี่ย ร้อยละ 509.9 ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความถี่ในการขึ้นเพียงครั้งเดียว ดังแสดงในภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง
 ในระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 - 2557

สัญลักษณ์ (A) ระบบหน่วย (B) ระบบหน่วย * ใช้วิธีการเปรียบเทียบอัตราค่าหน่วยกับระบบหน่วย หน่วย * ใช้วิธีการเปรียบเทียบอัตราค่าหน่วยกับระบบหน่วย													
มหาวิทยาลัย	2536	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	รวมอัตราการขึ้น ในระยะเวลา 10 ปี
1. กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย													
1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	(A)												
- กลุ่มวิทยาศาสตร์	12,000	16,000 (33.33%)		18,000 (25%)								21,000 (16.7%)	63%
- กลุ่มสังคมศาสตร์	8,500	12,000 (41%)		14,500 (20.8%)								17,000 (17.25%)	79%
1.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	(A)												
- กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์	12,300			16,000 (30.1%)								17,300 (8%)	38%
- กลุ่มวิทยาศาสตร์	11,200			14,900 (33%)								16,300 (9.5%)	43%
- กลุ่มสังคมศาสตร์	8,900			11,600 (30.1%)								12,900 (11%)	42%
- กลุ่มเกษตรศาสตร์	9,900			12,600 (27.3%)								14,300 (13.5%)	41%
1.3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	(B)												
อัตราค่าหน่วย	240			300 (25%)					400 (33.33%)		(A)		
- คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน									13,455			14,800 (10%)	68%
- คณะวิศวกรรมศาสตร์									17,035			18,200 (7%)	65%
- คณะสาธารณสุขศาสตร์									14,635			16,500 (12%)	70%
- คณะพยาบาลศาสตร์									17,035			21,000 (23%)	80%
- วิทยาลัยศาสตร์									14,635			15,800 (7.5%)	65%
1.4 มหาวิทยาลัยขอนแก่น	(B)												
อัตราค่าหน่วย	ทุกกลุ่ม - บรบาย 60			- ภูมิภาค 120									
- กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์				5,770								15,000 (50%)	123%
- กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ													
แพทย์				5,410								18,000 (50%)	172%
พยาบาล				5,938								18,000 (50%)	150%
- กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				4,863								12,000 (20%)	125%
- กลุ่มสังคมศาสตร์				4,570								10,000 (25%)	100%
1.5 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	(B)												
อัตราค่าหน่วย												เริ่มปี 2557 เปลี่ยนอัตรา	
1. กลุ่มแพทย์ศาสตร์	1,600			2,156								- แพทย์ 28,000 (22%)	29%
2. กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์	800			8,613								- พยาบาล 22,000 (47%)	169%
3. กลุ่มวิทยาศาสตร์	400			4,813								- วิทยาศาสตร์ 18,000 (20%)	190%
4. กลุ่มสังคม	150			3,355								- สังคม 16,000 (46%)	276%

ภาพที่ 4.5 (ต่อ) วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง
 ในระยะเวลา 10 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 – 2557

มหาวิทยาลัย	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	รวมอัตราการขึ้น ในระยะเวลา 10 ปี
1.6 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี													
อัตราค่าหน่วยกิต	บรยาย 300 ปฏิวัติ 1,000	บรยาย 400 ปฏิวัติ 1,000	(33.33%/)				บรยาย 500 ปฏิวัติ 1,200	(25%/)	(20%/)				
- วิศวกรรมศาสตร์ (สหกิจศึกษาตั้งแต่ปี 55)										42,000			
- วิศวกรรมศาสตร์							10,450			21,000 (100%)*			100%
- คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ							8,175			33,600 (267%)*			267%
1.7 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่													
- กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ	ทุกกลุ่ม	- บรยาย 40											
แพทย์											3,817	20,000 (160%/)*	420%
พยาบาล											3,443	20,000 (190%/)*	480%
- กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี											2,775	16,000 (478%/)*	476%
- กลุ่มสังคมศาสตร์											2,638	20,000 (658%/)*	658%
1.8 มหาวิทยาลัยมหิดล													
อัตราค่าหน่วยกิต	ทุกกลุ่ม	- บรยาย 200											-
													-
1.9 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี													
อัตราค่าหน่วยกิต	ทุกกลุ่ม	- บรยาย 500											-
													-
2. กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐในวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี													
2.1 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า													
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง													
อัตราค่าหน่วยกิต	ทุกกลุ่ม	- บรยาย 150											
- กลุ่มวิศวกรรมศาสตร์											4,232	17,000 (300%/)*	300%
- กลุ่มวิทยาศาสตร์											3,838	19,000 (394%/)*	394%
- กลุ่มอุตสาหกรรมเกษตร											4,239	17,000 (297%/)*	297%
- กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ											4,025	20,000 (398%/)*	395%
2.2 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ													
อัตราค่าหน่วยกิต	ทุกกลุ่ม	- บรยาย 100											
- คณะวิศวกรรมศาสตร์											7,256	15,000 (100%/)*	100%
- วิทยาศาสตร์											7,034	15,000 (108%/)*	105%
- อุตสาหกรรมเกษตร											7,031	14,000 (90%/)*	90%

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ความถี่ในการปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ของ

มหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาความถี่ในการขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ตามระยะเวลาปีการศึกษา 2546 จนถึงปีการศึกษา 2556 พบว่า มีการขึ้น 4 ปีครั้ง จำนวน 4 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รองลงมาขึ้น 5 ปีครั้ง จำนวน 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ระยะเวลามากที่สุด 10 ปีครั้ง 2 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และมีความถี่ในการปรับ 2 ปี 2 ครั้ง ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังแสดงในตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 สรุปความถี่ในการปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ของมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย	ปีการศึกษาที่ขึ้น	จำนวนครั้ง	ร้อยละการขึ้นเฉลี่ย
กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย			
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2548, 2550, 2556	3	70.8
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2550, 2554, 2555	3	70.2
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	2547, 2552, 2555	3	206.0
4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2550, 2555	2	40.8
5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2550, 2556	2	134.6
6. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2550, 2557	2	157.9
7. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	2557	1	509.9
8. มหาวิทยาลัยมหิดล	-	-	-
9. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-	-
กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ			
1. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	2549	1	348.0
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	2556	1	105.3

4.4.3 ผลการวิเคราะห์นโยบายของสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับระยะเวลาในการทบทวน อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

สภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีนโยบายกำหนดระยะเวลาให้แต่ละสถาบัน มีการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนทุก 3 ปี เหมือนกัน มีจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระยะเวลาการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนแตกต่างกัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำหนดระยะเวลา ทุก 2 ปี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ กำหนดระยะเวลาการทบทวนทุก 5 ปี และมหาวิทยาลัยมหิดลยังไม่ได้กำหนด ดังแสดงในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 นโยบายของสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับระยะเวลาในการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ที่	รายการ	จุฬาฯ	มธ.	มม.	มช.	มอ.	มอ.
1.	ควรทบทวนทุก 2 ปี	✓					
2.	ควรทบทวนทุก 3 ปี		✓		✓	✓	
3.	ควรทบทวนทุก 5 ปี						✓
4.	ยังไม่ได้กำหนด			✓			

4.4.4 ผลการวิเคราะห์ลักษณะการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณี ตัวอย่าง

ผลการศึกษาลักษณะการขึ้นของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง พบว่า สถาบันส่วนใหญ่จะทยอยขึ้น จำนวน 6 สถาบัน และขึ้นครั้งเดียว จำนวน 3 สถาบัน ดังแสดงในตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 สรุปลักษณะของการปรับค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัย	ทยอยขึ้น	ขึ้นครั้งเดียว
กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย		
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	✓	-
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	✓	-
3. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	✓	-
4. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	✓	-
5. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	✓	-
6. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	✓	-
7. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	-	✓
กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐ		
1. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	-	✓
2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	-	✓

4.5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

4.5.1 การเตรียมความพร้อมและความเป็นมาของค่าธรรมเนียมการลงทะเบียน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน พบว่า คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัยแต่ละสถาบันทั้ง 6 แห่ง จะเป็นผู้นำเสนอการปรับปรุงทั้งระบบการจัดเก็บและอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อสภามหาวิทยาลัย

4.5.2 แนวทางการทำความเข้าใจต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อน-หลังการเปลี่ยนแปลง

แนวทางการทำความเข้าใจกับนักศึกษา แนวทางที่เหมือนกันมากที่สุด คือ การประกาศอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า เช่น ประกาศในคู่มือนักศึกษา แจกกับครูแนะแนวโรงเรียน ทั้ง 6 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีแนวทางที่ต่างกันออกไป ได้แก่ การจัดทำแบบสอบถามความต้องการทุนการศึกษาจากนิสิตในวันรายงานตัว จำนวน 1 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การประกาศขึ้น website มหาวิทยาลัยและเปิด webboard สายตรงอธิการบดี จำนวน 1 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น การจัดแถลงข่าว และการจัดทำโปสเตอร์การ์ตูน โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับ ติดประกาศตามหอพัก จำนวน 1 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 วิธีการทำความเข้าใจต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อน-หลังการเปลี่ยนแปลง

ที่	รายการ	จุฬา	มธ.	มม.	มช.	มข.	มอ.
1.	การประกาศอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า เช่น ประกาศในคู่มือนักศึกษาและประชาสัมพันธ์ไปครูแนะแนวโรงเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.	การจัดทำแบบสอบถามความต้องการทุนการศึกษาจากนิสิตในวันรายงานตัว	✓					
3.	การประกาศขึ้น website มหาวิทยาลัย				✓		
4.	การเปิด webboard สายตรงอธิการบดี				✓		
5.	การจัดแถลงข่าว					✓	

ตารางที่ 4.21 (ต่อ) วิธีการทำความเข้าใจต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อน-หลังการเปลี่ยนแปลง

ที่	รายการ	จุฬา	มธ.	มม.	มช.	มข.	มอ.
6.	การจัดทำโปสเตอร์การ์ตูน โดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับ ติดประกาศตามหอพัก					√	

4.5.3 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนจากนักศึกษา ผู้ปกครอง และมหาวิทยาลัย

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน พบว่า ไม่มีแรงต่อต้าน แต่มหาวิทยาลัยจัดช่องทางรับเรื่องไว้ เช่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น จัดช่องทางสายตรงอธิการบดี เป็นต้น

4.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยตัวอย่าง

4.6.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากแบบสอบถามนักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 5 สถาบัน ได้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ซึ่งไม่รวมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีจำนวนนักศึกษาตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 282 คน นักศึกษาส่วนใหญ่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 มากที่สุด จำนวน 110 คน ร้อยละ 39.00 และชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 35.10 ศึกษาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ มากที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 26.60 รองลงมาศึกษาในคณะทางสังคมศาสตร์ จำนวน 52 คน ร้อยละ 18.40 และเป็นเพศหญิง จำนวน 183 คน ร้อยละ 64.90 เพศชาย จำนวน 99 คน ร้อยละ 35.10 ดังตาราง 4.22

ตารางที่ 4.22 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	99	35.10
2. หญิง	183	64.90
ชั้นปีที่		
1. ชั้นปีที่ 1	99	35.10
2. ชั้นปีที่ 2	110	39.00
3. ชั้นปีที่ 3	36	12.80
4. ชั้นปีที่ 4	36	12.80
5. เกินชั้นปี 4	1	0.40
มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่		
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	34	12.10
2. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	45	16.00
3. มหาวิทยาลัยมหิดล	57	20.20
4. มหาวิทยาลัยขอนแก่น	88	31.20
5. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	58	20.60
คณะที่กำลังศึกษา		
1. คณะวิทยาศาสตร์	32	11.30
2. คณะวิศวกรรมศาสตร์	75	26.60
3. คณะสังคมศาสตร์/การจัดการ/นิเทศศาสตร์/ วารสารศาสตร์	52	18.40
4. คณะเกษตร	2	0.70
5. คณะแพทยศาสตร์	37	13.12
6. คณะพยาบาลศาสตร์	45	12.10
7. คณะทันตแพทยศาสตร์	14	5.00
8. คณะเภสัชศาสตร์	1	0.40
9. คณะสหเวชศาสตร์	2	0.70
10. คณะสิ่งแวดล้อม	10	3.50
11. คณะสาธารณสุขศาสตร์	12	4.30

4.6.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

จากจำนวนนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 282 คน เลือกปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจเข้าศึกษาสถาบันอุดมศึกษา โดยมีการตอบได้มากกว่า 1 ปัจจัยเรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ปัจจัยที่นักศึกษาเลือกเข้าศึกษา อันดับแรก คือ มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง จำนวน 155 คน ร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ อยู่ใกล้บ้าน จำนวน 33 คน ร้อยละ 11.70

ปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับสอง คือ มีมาตรฐานการเรียนการสอน จำนวน 50 คน ร้อย ละ 17.70 รองลงมา คือ เป็นมหาวิทยาลัยในฝัน/ชื่นชอบ/ประทับใจ จำนวน 37 คน ร้อยละ 13.10 และอยู่ใกล้บ้าน จำนวน 37 คน ร้อยละ 13.10

ปัจจัยที่มีความสำคัญอันดับสาม คือ อยู่ใกล้บ้าน จำนวน 11 คน ร้อยละ 3.90 รองลงมา คือมีมาตรฐานการเรียนการสอน สังคมยอมรับ จำนวน 8 คน ร้อยละ 2.80 ข้อมูลดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัจจัยที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา อันดับ 1		
1. มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง	155	55.00
2. อยู่ใกล้บ้าน	33	11.70
3. มหาวิทยาลัยในฝัน/ชื่นชอบ/ประทับใจ	28	9.90
4. มีมาตรฐานการเรียนการสอน สังคมยอมรับ	20	7.10
5. รุ่นพี่แนะนำ	19	6.70
6. สอบติด/สอบได้	16	5.70
7. ได้ทุนการศึกษา	3	1.10
8. เดินทางสะดวก	2	0.70
9. ไม่ระบุ	3	1.10
ปัจจัยที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา อันดับ 2		
1. มีมาตรฐานการเรียนการสอน สังคมยอมรับ	50	17.70
2. มหาวิทยาลัยในฝัน/ชื่นชอบ/ประทับใจ	37	13.10
3. อยู่ใกล้บ้าน	37	13.10
3. มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียง	29	10.30
4. รุ่นพี่แนะนำ	13	4.60
5. สอบติด/สอบได้	13	4.60
6. เดินทางสะดวก	8	2.80
7. ไม่ระบุ	92	32.60

ตารางที่ 4.23 (ต่อ) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาสถาบันอุดมศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปัจจัยที่ตัดสินใจเลือกเข้าศึกษา อันดับ 3		
1. อยู่ใกล้บ้าน	11	3.90
2. มีมาตรการเรียนการสอน สักมยอมรับ	8	2.80
3. รุ่นพี่แนะนำ	6	2.10
4. มหาวิทยาลัยในฝัน/ชื่นชอบ/ประทับใจ	5	1.80
5. สอบติด/สอบได้	3	1.10
6. ได้ทุนการศึกษา	2	0.70
7. ไม่ระบุ	235	83.30

**4.6.3 ผลการวิเคราะห์การรับทราบอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และแหล่งข้อมูล
ของนักศึกษา ก่อนเข้ารับการศึกษา**

จากจำนวนนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 282 คน มีนักศึกษาทราบอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนก่อนเข้ารับการศึกษา จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 57.10 และไม่ทราบมาก่อน จำนวน 121 คน ร้อยละ 42.90

โดยทราบจากแหล่งข้อมูลสามลำดับแรก คือ จากเว็บไซต์มหาวิทยาลัย จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 รองลงมา คือ คู่มือการรับนักศึกษา 50 คน ร้อยละ 17.70 และจากรุ่นพี่ จำนวน 13 คน ร้อยละ 4.60 ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 การรับทราบอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และแหล่งข้อมูล

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักศึกษาทราบ/ไม่ทราบอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยตนเอง		
1. ทราบ	161	57.10
2. ไม่ทราบ	121	42.90
แหล่งข้อมูล		
1. เว็บไซต์มหาวิทยาลัย	89	31.60
2. คู่มือรับนักศึกษา	50	17.70
3. รุ่นพี่	13	4.60
4. ประกาศมหาวิทยาลัย	8	2.80
5. การแนะนำ	1	0.40
6. ผู้ปกครอง	1	0.40
7. ไม่ระบุ	112	39.7

4.6.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่างต่อระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนสถาบันที่ตนกำลังศึกษา

จากจำนวนนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 282 คน นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นว่าระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนสถาบันที่ตนกำลังศึกษาอยู่มีความเหมาะสมแล้ว จำนวน 232 คน ร้อยละ 82.30 และมีความเห็นวาระบบการจัดเก็บไม่เหมาะสม จำนวน 46 คน ร้อยละ 16.30 และไม่ระบุเหตุผล จำนวน 4 คน ร้อยละ 1.40

โดยให้เหตุผลความเหมาะสมของระบบการจัดเก็บสามอันดับแรก คือ มีความสะดวกสบายในการจ่าย/สามารถจ่ายผ่านธนาคารได้ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 36.20 คຸ້ມคຳລຳທະເບີຍນ/คຳວັສຕຸທ້ອງປູພິຕິກຳ จำนวน 33 คน ร้อยละ 15.30 และมีเห็นว่า คຳລຳທະເບີຍນไม่แพงเกินไป จำนวน 21 คน ร้อยละ 7.40 ดังแสดงในตารางที่ 4.25

ตารางที่ 4.25 ความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่างต่อระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนสถาบันที่ตนกำลังศึกษา

ความคิดเห็นต่อระบบการจัดเก็บค่าลงทะเบียนเรียน		
1. เหมาะสม	232	82.30
2. ไม่เหมาะสม	46	16.30
3. ไม่ระบุ	4	1.40
เหตุผลความเหมาะสมของระบบการจัดเก็บค่าลงทะเบียน		
1. ความสะดวกสบายในการจ่าย/สามารถจ่ายผ่านธนาคารได้	105	36.2
2. ค่าลงทะเบียนไม่แพงเกินไป	21	7.4
3. คຸ້ມคຳລຳທະເບີຍນ/คຳວັສຕຸທ້ອງປູພິຕິກຳ	33	15.3
4. มหาวิทยาลัยนำไปจ้างอาจารย์พิเศษได้	5	1.8
5. ไม่ระบุ	108	34.8
เหตุผลความไม่เหมาะสมของระบบการจัดเก็บค่าลงทะเบียน		
1. ไม่นำมาพัฒนาซ่อมแซม	2	.7
2. ลงทะเบียนได้น้อยจ่ายเท่ากัน	8	2.8
3. แพงเกินไป	15	5.3
4. บางรายวิชาเป็นวิชาพื้นฐาน	8	2.8
5. ควรปรับลดลง เพราะรัฐบาลสนับสนุน	2	.7
6. ให้ลงทะเบียนเร็วเกินไป โดยที่เกรดยังไม่ออก	2	.7
7. ระบบหน่วยกิตน่าจะเหมาะสมกว่า	1	.4
8. ไม่ระบุ	244	85.8

4.6.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ต่อ ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ จำนวน 51 คน ได้ตอบแบบสอบถามในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของคณะแพทยศาสตร์ และคณะทันตแพทยศาสตร์นั้น มีอัตราที่สูงกว่าคณะอื่น พบว่า เห็นด้วย จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 88.24 ไม่เห็นด้วย จำนวน 4 คน ร้อยละ 1.42 และไม่แสดงความคิดเห็น 2 คน ร้อยละ 0.71

โดยมีเหตุผลของความเหมาะสมที่อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนคณะแพทยศาสตร์ และคณะทันตแพทยศาสตร์สูงกว่า เนื่องจากทั้งสองคณะ มีค่าวัสดุห้องปฏิบัติการ ค่าอุปกรณ์ที่ต้นทุนแพง จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 50.98 และมีกิจกรรมมากกว่าคณะอื่น จำนวน 3 คน ร้อยละ 5.88 และเหตุผลที่เห็นว่า ไม่เหมาะสม เนื่องจากไม่คุ้มค่าเรียน หนังสือในห้องสมุดไม่เพียงพอ จำนวน 1 คน ร้อยละ 1.96 ดังแสดงในตารางที่ 4.26

ตาราง 4.26 ความคิดเห็นของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ต่อค่าลงทะเบียนเรียนคณะแพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความคิดเห็นของนักศึกษาแพทย์ สำหรับค่าลงทะเบียนคณะแพทย์ แพงกว่าคณะอื่น		
1. เห็นด้วย	45	88.24
2. ไม่เห็นด้วย	4	1.42
3. ไม่ระบุ	2	0.71
เหตุผลความเหมาะสมของค่าลงทะเบียนคณะแพทย์ แพงกว่าคณะอื่น		
1. คณะแพทย์ คณะทันตแพทย์ มีค่าวัสดุห้องปฏิบัติการ ค่าอุปกรณ์ที่ต้นทุนแพง	26	50.98
2. มีการเรียนการสอนที่ต่างแตกต่างจากคณะอื่น	1	1.96
3. มีกิจกรรมมากกว่าคณะอื่น	3	5.88
4. ไม่ระบุ	15	29.41
เหตุผลความไม่เหมาะสมของค่าลงทะเบียนคณะแพทย์ แพงกว่าคณะอื่น		
1. ไม่คุ้มค่าเรียน หนังสือในห้องสมุดไม่เพียงพอ	1	1.96
2. ไม่ระบุ	3	5.88

4.6.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลกระทบที่ได้รับจากการปรับ ค่าลงทะเบียนเรียน

จากจำนวนนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 282 คน มีนักศึกษาที่มีความ
คิดเห็นว่าได้รับผลกระทบจากการปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน จำนวน 174 คน คิดเป็น
ร้อยละ 61.70 มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับผลกระทบ จำนวน 102 คน ร้อยละ 36.20 และไม่แสดงความ
คิดเห็น จำนวน 6 คน ร้อยละ 2.10

นักศึกษาให้เหตุผลจากการได้รับผลกระทบหลักว่า ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น/
ภาระครอบครัวเพิ่มขึ้น/ค่าใช้จ่ายในครอบครัวเพิ่มขึ้น จำนวน 110 คน ร้อยละ 39.00 รองลงมา คือ
ไม่ตัดสินใจเรียนเพราะค่าลงทะเบียนแพง ร้อยละ 9.20

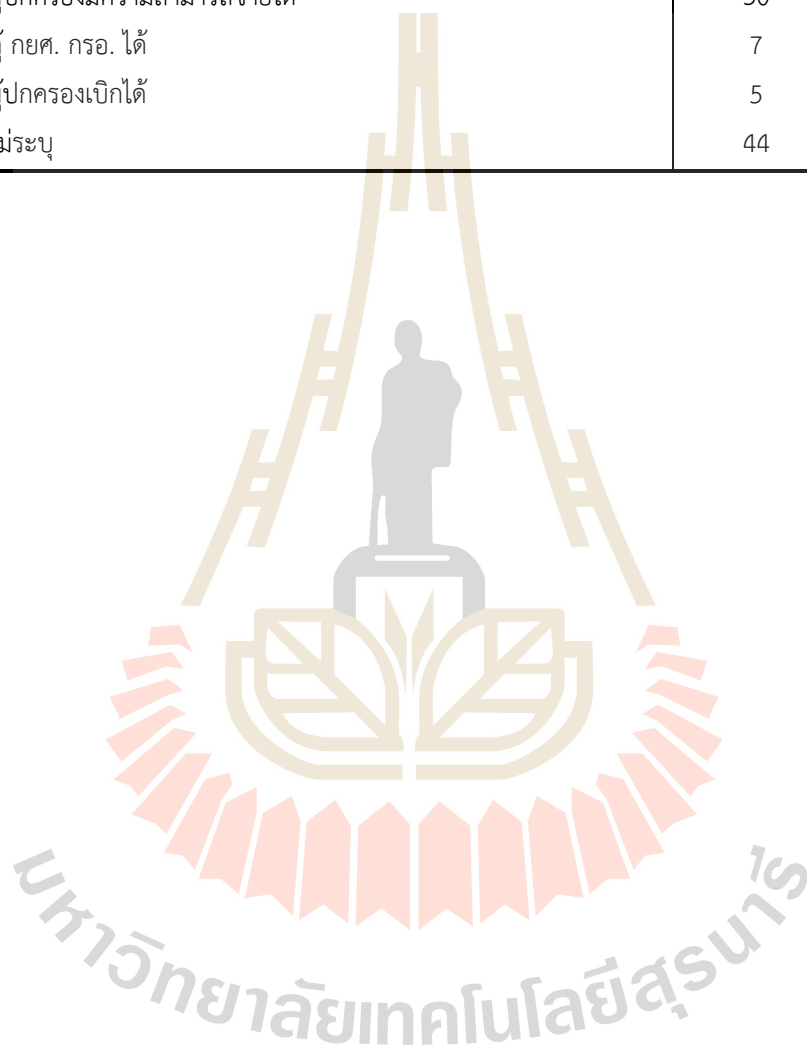
สำหรับเหตุผลของนักศึกษาที่มีความเห็นว่าจะไม่ได้รับผลกระทบจากการปรับ
ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน มีเหตุผลหลักคือ ผู้ปกครองมีความสามารถจ่ายได้ จำนวน 30 คน คิด
เป็นร้อยละ 10.60 และอัตราปรับใหม่ไปปรับกับรุ่นน้อง จำนวน 9 คน ร้อยละ 3.20 รายละเอียด
ดังตารางที่ 4.27

ตารางที่ 4.27 ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลกระทบที่ได้รับจากการปรับค่าลงทะเบียนเรียน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความเห็นนักศึกษาต่อผลกระทบที่ได้รับ		
1. ได้รับผลกระทบ	174	61.7
2. ไม่กระทบ	102	36.20
3. ไม่ระบุ	6	2.10
เหตุผลที่นักศึกษามีความเห็นว่า ได้รับผลกระทบ		
1. ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น/ภาระครอบครัวเพิ่มขึ้น/ค่าใช้จ่ายใน ครอบครัวเพิ่มขึ้น	110	39.00
2. ค่าใช้จ่ายประจำวันลดลง	5	1.80
3. ไม่ตัดสินใจเรียนเพราะค่าลงทะเบียนแพง	26	9.20
4. เศรษฐกิจตกต่ำ รายได้มีน้อย	7	2.50
5. ขึ้นอยู่กับฐานะครอบครัว ถ้าฐานะดีไม่กระทบ ฐานะไม่ดีจะกระทบ ☐ าก	7	2.50
6. ค่าครองชีพสูงขึ้น	3	1.10
7. อาจต้องกู้เรียน	3	1.10
8. ไม่ระบุ	20	7.10

ตารางที่ 4.27 (ต่อ) ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อผลกระทบที่ได้รับจากการปรับค่าลงทะเบียนเรียน

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ปรับค่าลงทะเบียนใหม่กับรุ่นน้อง	9	3.20
2. ได้รับทุนยกเว้น ODOD	5	1.80
3. ผู้ปกครองมีความสามารถจ่ายได้	30	10.60
4. กู้ กยศ. กรอ. ได้	7	2.50
5. ผู้ปกครองเบิกได้	5	1.80
6. ไม่ระบุ	44	15.60

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม และเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ปัจจุบัน 2) ศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง 3) ศึกษากระบวนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง 4) ศึกษาวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ศึกษาจากประชากรทั้งหมดคือ 1) กลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย จำนวน 9 สถาบัน 2) กลุ่มมหาวิทยาลัยของรัฐที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 2 สถาบัน 3) กลุ่มมหาวิทยาลัยภาคเอกชนชั้นนำจำนวน 4 สถาบัน 4) มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และสถิติเชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การเรียงลำดับ ผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ มีดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.1.1 อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษา และต่อมหาวิทยาลัยในสถานการณ์ปัจจุบัน

5.1.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการผลิตบัณฑิตต่อหัวต่อปี กับรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี แยกตามสำนักวิชา เมื่อเทียบข้อมูลของปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 2556 และ 2559 พบว่า ในภาพรวมมีส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นในทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 มีส่วนต่างเพิ่มมากที่สุด เมื่อพิจารณาส่วนต่างแยกตามสำนักวิชาและสาขาวิชา พบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 สาขาวิชาแพทยศาสตร์มีส่วนต่างสูงที่สุด และผลต่างที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม และสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์

5.1.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อหัวต่อปี เมื่อเทียบกับค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุดและต่ำสุด ของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีตัวอย่าง พบว่า กรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 800 บาท เป็นอัตราใหม่ และนำเมื่อเทียบกับค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุดและต่ำสุด ของแต่ละมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีตัวอย่าง

อีก 14 สถาบัน พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังคงมีรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อหัวต่อปีต่ำกว่า 8 สถาบัน และเมื่อพิจารณาในกรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังคงมีรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาเฉลี่ยต่อหัวต่อปีต่ำกว่า 6 สถาบัน

5.1.1.3 เมื่อพิจารณามูลค่าปัจจุบันค่าหน่วยกิตของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ณ ปี พ.ศ. 2557 พบว่า มูลค่าปัจจุบันของค่าหน่วยกิต ระดับปริญญา หน่วยกิตละ 500 บาท เมื่อเทียบมูลค่าเงินจากปี พ.ศ. 2536 จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2557 เห็นได้ว่ามูลค่าเงินดังกล่าวได้ลดลงเหลือเพียง 312 บาท ซึ่งการพิจารณาปรับอัตราค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาใหม่ เพื่อให้มีมูลค่าเงินที่ใกล้เคียงกับอัตราค่าหน่วยกิต 500 บาท จึงควรปรับอัตราค่าหน่วยกิตใหม่ 800 บาท เป็นต้นไป

5.1.1.4 การกำหนดอัตราค่าลงทะเบียนเรียน ในระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยที่มีการปรับแล้ว มีหลักพิจารณาต่างจากระดับปริญญาตรี เนื่องจากระดับปริญญาตรีรัฐบาลให้งบประมาณอุดหนุน และบางมหาวิทยาลัยยังมีเคยปรับค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนระดับบัณฑิตศึกษามีแผนที่จะดำเนินการปรับ

สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตามเกณฑ์เดิมที่มหาวิทยาลัยได้เคยประกาศใช้ มีการเก็บค่าหน่วยกิตเป็น 3 เท่าของค่าหน่วยกิตระดับปริญญาตรี ดังนั้น หากมีการปรับค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรี เป็นอัตราใหม่ กล่าวคือ หน่วยกิตละ 800 บาท หรือ 1,000 บาท การปรับอัตราค่าหน่วยกิต ในระดับบัณฑิตศึกษาควรเป็น 3 เท่า ซึ่งจะเท่ากับ 2,400 บาท หรือ 3,000 บาท

5.1.2 ความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่สาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

5.1.2.1 เมื่อพิจารณากรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตราละ 800 บาท หรืออัตราละ 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี แยกตามสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังต่ำกว่ากรอบเงินกู้ยืมในทุกสาขาเมื่อพิจารณาลักษณะการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ พบว่า มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่เท่ากันในแต่ละสาขา รวม 13 แห่ง และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเท่ากันทุกสาขา 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

5.1.2.2 ในการกำหนดอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จะกำหนดอัตราค่าลงทะเบียนเรียนลงทะเบียนเรียน ในระดับปริญญาตรี โดยพิจารณาจากต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง อัตราเงินเพื่อ รูปแบบและลักษณะของแต่ละหลักสูตร ต้นทุนต่อหน่วย และการเทียบเคียงกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่มีลักษณะการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน

5.1.2.3 สำหรับการแบ่งกลุ่มจัดเก็บอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนนั้น บางแห่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นิเทศศาสตร์ และกลุ่มสังคมศาสตร์ ซึ่งมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มีการแบ่งเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสังคมศาสตร์ เป็นต้น

5.1.2.4 ผลการศึกษาการจัดกลุ่มหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร วิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 6 สถาบัน ซึ่งมีคณะแพทยศาสตร์จะเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียน บางแห่งกำหนดอัตราเดียวกันกับกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ บางแห่งแบ่งตามประเภทของรายวิชา คือ มีการเก็บค่าหน่วยกิต ในรายวิชาบรรยายเท่ากัน และแตกต่างกันในรายวิชาเชิงปฏิบัติการ (lab) สำหรับค่าธรรมเนียมคณะแพทยศาสตร์ของสถาบันกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง ล้วนเป็นคณะที่มีความเก่าแก่ และมีโรงพยาบาลเป็นของสถาบันเดิม ได้รับงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ เครื่องมือแพทย์ที่มีราคาแพง สะสมเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ผู้บริหารมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง กล่าวว่า ในกรณีของมหาวิทยาลัยที่เปิดคณะแพทยศาสตร์ใหม่ การนำเอาค่าเสื่อมราคาครุภัณฑ์มาคำนวณเป็น ค่าธรรมเนียมการศึกษา อาจไม่คุ้มค่า และผู้บริหารมหาวิทยาลัยอีกแห่ง กล่าวว่า มหาวิทยาลัยที่มี คณะแพทยศาสตร์ จำเป็นต้องใช้เงินมหาศาล เนื่องจาก 1. เครื่องมือแพทย์มีราคาแพง 2. โรงพยาบาล เก็บเงินไม่ได้ตามเป้าหมาย เช่น ในรายคนไข้ประเภทอนาถา เป็นต้น ดังนั้น ต้องคิดค่าธรรมเนียม การศึกษาของคณะแพทย์ต้องคิดให้ดี

สรุปได้ว่า ทั้ง 6 สถาบันที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้จำแนกประเภท ของกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ออกจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างชัดเจน และมีการกำหนด อัตราค่าลงทะเบียนเรียนแยกออกจากกลุ่มอื่นอย่างชัดเจน โดยมีอัตราที่สูงกว่ากลุ่มวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีตั้งแต่ 1.5 – 2 เท่า

การเตรียมความพร้อมด้านทุนการศึกษา มี 2 ลักษณะ กล่าวคือ กำหนดเป็นร้อยละ จากค่าธรรมเนียมที่นักศึกษาจ่าย หรือบางแห่งกำหนดเป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เช่น 700 – 950 บาท/หัวนักศึกษา นอกจากนี้ ยังมีเงินการศึกษาจากภายนอก อาทิเช่น เงินบริจาคจากบริษัท ภาคเอกชน ศิษย์เก่า เป็นต้น

5.1.3 ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเสนอแนะ ระบบที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาจัดเก็บแบบระบบเหมาจ่าย รวม 10 แห่ง และจัดเก็บแบบระบบหน่วยกิต รวม 5 แห่ง โดยการจัดเก็บแต่ละรูปแบบมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน ส่วนมหาวิทยาลัยที่เปิด สอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนในลักษณะเหมาจ่าย และ เห็นว่า การเก็บค่าลงทะเบียนในลักษณะเหมาจ่าย มีความสะดวกในการบริหารจัดการทั้งในส่วนของ

มหาวิทยาลัยเอง และในส่วนของนักศึกษา โดยหากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมย่อยในบางรายการ มหาวิทยาลัยจะจัดทำประกาศแจ้งให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้าเสมอ

โดยผลประชาพิจารณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มีความเห็นว่า ระบบหน่วยกิต เป็นระบบที่มีความยุติธรรมต่อตนเอง และมหาวิทยาลัย

5.1.4 วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเสนอแนะรูปแบบที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 – 2557 มีมหาวิทยาลัย 10 สถาบัน ซึ่งไม่รวมมหาวิทยาลัยเอกชน ได้ปรับขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนแล้ว 9 ใน 10 สถาบัน คิดเป็นร้อยละ 90 มีความถี่ในการปรับขึ้นค่าหน่วยกิต ดังนี้ ปรับขึ้น 3 ครั้ง (3 สถาบัน) รองลงมา ปรับขึ้น 2 ครั้ง (3 สถาบัน) และปรับขึ้น จำนวน 1 ครั้ง (3 สถาบัน) โดยมหาวิทยาลัยวิจัย 7 สถาบัน ได้ปรับขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนเฉลี่ย ร้อยละ 77.80

สำหรับร้อยละในการขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ตั้งแต่ปีการศึกษา 2546-2557 ส่วนใหญ่ขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน เฉลี่ยเกินกว่าร้อยละ 50 โดยร้อยละการขึ้นต่ำสุดเฉลี่ย ร้อยละ 40.80 สูงสุดเฉลี่ย ร้อยละ 509.90 ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีความถี่ในการขึ้นเพียงครั้ง

สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยกรณีศึกษา 6 มหาวิทยาลัย ทอยยขึ้น และ 3 มหาวิทยาลัย ขึ้นในครั้งเดียว

5.1.5 แนวทางทางการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ

การเตรียมความพร้อมและความเป็นมาของค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนของมหาวิทยาลัย โดยในบางมหาวิทยาลัย คณะกรรมการอาจจะมือธิการบดีเป็นประธาน และมีตัวแทนจากผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมเป็นกรรมการ เช่น รองอธิการบดี คณบดี ตัวแทนจากกองแผนงาน กองคลัง เป็นต้น มหาวิทยาลัยบางแห่งแต่งตั้งคณะกรรมการทบทวนอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนให้มีความเหมาะสม และนำเสนออัตราใหม่ต่อสภามหาวิทยาลัย

มีระยะเวลาในการทบทวนอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเฉลี่ยไม่เกิน 5 ปีต่อครั้ง ซึ่งเกณฑ์ที่นำมาใช้ ได้แก่ อัตราเงินเฟ้อ สัดส่วนเงินอุดหนุนจากรัฐที่ลดลง รูปแบบและลักษณะการเรียนการสอนของแต่ละหลักสูตร ต้นทุนต่อหัวนักศึกษา และการเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ แต่หากมีการเปิดหลักสูตรใหม่ก็จะมีการคำนวณและปรับอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนใหม่ได้เลย โดยพิจารณาจากต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และมีการเทียบกับหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัยอื่นๆ

ในกรณีของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ มีการเก็บอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนไม่แตกต่างจากคณะอื่นๆ มากนัก โดยบางมหาวิทยาลัยจะจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนรวมอยู่ในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งจะมีอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนที่สูงกว่ากลุ่มสาขาวิชาอื่นๆ และบางมหาวิทยาลัยจะมีอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ในส่วนของรายวิชาบรรยายเท่ากัน แต่เก็บรายวิชาปฏิบัติการ (Lab) สูงกว่าสาขาวิชาและหลักสูตรอื่น

ในส่วนของแนวคิดการนำต้นทุนต่อหน่วยมาใช้ในการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนนั้น มหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้มีการนำต้นทุนต่อหน่วยมาใช้บ้างแล้ว แต่ยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องนี้มากนัก เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลเรื่องเกณฑ์ในการคำนวณที่ถูกต้องและเหมาะสมมากนัก

สภามหาวิทยาลัยของแต่ละสถาบันส่วนใหญ่ กำหนดเป็นนโยบายเพื่อให้นักศึกษามีระยะเวลาการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ภายในระยะเวลา 2 – 5 ปี และให้ความสำคัญของนักศึกษาที่มีฐานะยากจนมากที่สุดทุกสถาบัน โดยการขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษาต้องไม่กระทบนิสิตนักศึกษา เมื่อนักศึกษามีความสามารถสอบเข้าศึกษาในสถาบันได้แล้วเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยต้องหาทุนการศึกษาให้นักศึกษาได้เรียนจนจบการศึกษา

5.1.6 การวิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนจากนักศึกษา ผู้ปกครอง และมหาวิทยาลัย

ในส่วนของผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน พบว่ามหาวิทยาลัยต่างๆ ไม่มีการร้องเรียน หรือมีเสียงสะท้อนในด้านลบจากนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องมากนัก โดยอาจเป็นผลมาจากการที่มหาวิทยาลัยมีการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนมาแล้วอย่างดี โดยผ่านคณะกรรมการชุดต่างๆ ของมหาวิทยาลัย อีกทั้งมหาวิทยาลัยได้มีการชี้แจงให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้าอย่างครอบคลุมและทั่วถึงผ่านช่องทางต่างๆ ก่อนดำเนินการปรับอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียน และมหาวิทยาลัยต่างๆ ได้มีการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ภาวะการณ์มีงานทำของบัณฑิตหลังจบการศึกษา ซึ่งพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำหลังจบการศึกษาในสัดส่วนที่สูง แต่มหาวิทยาลัยต่างๆ ไม่ได้ให้ข้อมูลในส่วนของระยะเวลาการคืนทุนจากการลงทุนด้านการศึกษาของนักศึกษา

แนวทางการทำความเข้าใจต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ก่อน-หลังการเปลี่ยนแปลง ของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์ ได้มีการดำเนินการชี้แจงอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนอัตราใหม่ พร้อมทั้งให้ข้อมูลกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก่อนประกาศขึ้นค่าธรรมเนียมลงทะเบียนอย่างเป็นทางการ โดยมีแนวทางในการชี้แจง เช่น การระบุอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียน ในเอกสารคู่มือการสมัครสอบ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียน นักศึกษาทราบล่วงหน้าว่าหลักสูตรที่ตนเองสมัคร อีกทั้งมี

การชี้แจงทำความเข้าใจกับนักศึกษาปัจจุบัน ผ่านทางคณะ หรือองค์การนักศึกษา บางมหาวิทยาลัย ได้จัดให้มีกิจกรรม road show หรือการแถลงข่าว เรื่องการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียน เพื่อชี้แจงให้นักศึกษาและผู้ปกครองทราบโดยทั่วถึงกัน โดยสารสนเทศที่สื่อสารออกไปนั้นจะอยู่ในรูปของที่มา และความจำเป็นในการขึ้นอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียน ประโยชน์ที่นักศึกษาจะได้รับ หลักเกณฑ์ในการขึ้น เป็นต้น โดยบางมหาวิทยาลัยได้เน้นให้นักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบว่าอัตรา การเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนที่เพิ่มขึ้นนี้จะมีการปันสัดส่วนไปเป็นทุนการศึกษาให้กับนักศึกษา ด้วย และมหาวิทยาลัยยังรับประกันว่านักศึกษาที่สอบเข้ามาเรียนได้ ทุกคนต้องสามารถเรียนจบได้ โดยไม่มีปัญหาเรื่องค่าเล่าเรียน อีกทั้ง มหาวิทยาลัยได้เปิดช่องทางให้นักศึกษาได้มีโอกาสในการ ร้องเรียน เรื่อง อัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียน ไว้ด้วย โดยผ่านคณะหรือสาขาวิชา หรือ เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย ซึ่งหลังจากการขึ้นอัตราการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนของมหาวิทยาลัย ต่างๆ พบว่าไม่มีเสียงสะท้อนหรือข้อร้องเรียนจากนักศึกษาเลย

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี แบ่งตามวัตถุประสงค์ 3 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม และเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

จากผลการวิจัย พบว่า หากมีการปรับค่าหน่วยกิต ระดับปริญญาตรี เป็นอัตราใหม่ กล่าวคือ หน่วยกิตละ 800 บาท คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 60 หรือ 1,000 บาท อัตราเพิ่มร้อยละ 100 และอัตราการปรับอัตราค่าหน่วยกิต ในระดับบัณฑิตศึกษา ควรเป็น 3 เท่า ซึ่งจะเท่ากับ 2,400 บาท หรือ 3,000 บาท โดยการอ้างอิงจากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร วิทยาศาสตร์สุขภาพ ของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง จำนวน 6 สถาบันในการวิจัยครั้งนี้ มี 5 สถาบัน ในระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา มีความสอดคล้องกับอัตราการปรับเพิ่มขึ้นของ 2 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีอัตราการปรับเพิ่มขึ้นเกิน ร้อยละ 100 ทั้งสองสถาบัน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากฐาน ค่าธรรมเนียมการศึกษา ก่อนการปรับขึ้นมีมูลค่าเงินค่อนข้างต่ำ จึงต้องปรับอัตราเพิ่มขึ้นสูงมาก และ อีกหนึ่งสถาบัน ยังมีเคยทบทวนการปรับค่าธรรมเนียมการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยครั้งนี้กับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น (มข.) พบว่า มีแนวทางการเพิ่มอัตราการปรับค่าธรรมเนียมทั้งของ มทส. และ มข. มีความสอดคล้องเรื่อง ระยะเวลาการปรับในปีการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน แต่มีความแตกต่างกันเรื่องช่วงร้อยละอัตราการเพิ่ม การจัดกลุ่มของสาขาวิชาที่ปรับ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับงานวิจัยของสภาอุดมศึกษาของรัฐ

เวอร์จิเนีย งานวิจัยของออลซาเลม และคณะ พบว่า มหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกา ในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา มีการปรับเพิ่มของค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษาในทุกระดับของสถาบันการศึกษา แต่มีอัตราร้อยละการปรับมีความแตกต่างกัน

ประเด็นที่ 2 ศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

พบว่า ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี แยกตามสาขาวิชา ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กรณีที่ปรับค่าหน่วยกิตเป็นอัตราใหม่ เป็นหน่วยกิตละ 800 บาท ยังต่ำกว่ากรอบเงินกู้ยืมในทุกสาขา ทั้งนี้ การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของ 6 สถาบันมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่างที่เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้จำแนกประเภทของกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ออกจากวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างชัดเจน ประกอบกับผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้ให้ความคิดเห็นว่ามีค่าวัสดุห้องปฏิบัติการค่าอุปกรณ์ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพมีต้นทุนแพงกว่ากลุ่มทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสังคมศาสตร์ จึงควรมีการกำหนดอัตราค่าลงทะเบียนเรียนกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพแยกออกจากกลุ่มอื่นอย่างชัดเจน โดยมีอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพสูงกว่ากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตั้งแต่ 1.5 – 2 เท่า โดยมีความสอดคล้องในเรื่องของอัตราการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่ต่ำกว่ากรอบวงเงินกู้ กยศ./กรอ. การแบ่งกลุ่มการจัดประเภทการปรับอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยมหิดล

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความสอดคล้องกันในเรื่องการเลือกมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ภายในประเทศมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการเปรียบเทียบค่าธรรมเนียมการศึกษาของแต่ละสถาบัน (Benchmarking) เพื่อจ้กได้ทราบถึงสถานะของมหาวิทยาลัยตนเองว่า อยู่ในระดับสูงหรือต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งกรณีที่มีการปรับอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาแล้ว ยังอยู่ในระดับใด ซึ่งปรากฏอยู่ในงานวิจัยสภาอุดมศึกษารัฐเวอร์จิเนีย และงานวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประเด็นที่ 3 ศึกษากระบวนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

พบว่า มหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง 15 สถาบัน จัดเก็บแบบระบบเหมาจ่ายรวม 10 สถาบัน และจัดเก็บแบบระบบหน่วยกิต รวม 5 สถาบัน อย่างไรก็ตาม รูปแบบลักษณะการจัดเก็บจะขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการที่เหมาะสมของแต่ละสถาบัน ซึ่งมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

ส่วนใหญ่จัดเก็บแบบเหมาจ่าย โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีและมหาวิทยาลัยเอกชนทั้ง 4 สถาบัน ยังคงระบบการจัดเก็บรูปแบบหน่วยกิต

ประเด็นที่ 4 ศึกษาวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

พบว่า มหาวิทยาลัยกรณีศึกษา 6 สถาบัน ทอยยขึ้น และอีก 3 สถาบันขึ้นในครั้งเดียว ทั้งนี้ วิธีการปรับขึ้นของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่างส่วนใหญ่จะขึ้น 3 – 5 ปีต่อครั้ง ตามนโยบายของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้กำหนด ระยะเวลาการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนทุก 5 ปี ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาการขึ้นของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง ทั้งนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น งานวิจัยของสภาอุดมศึกษาของรัฐเวอร์จิเนีย ซึ่งได้เสนอวิธีการปรับค่าธรรมเนียมการศึกษากายในครั้งเดียว

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย

จากผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อให้มูลค่าเงินปัจจุบัน มีมูลค่าเท่ากับ 500 บาท เช่นเดียวกับมูลค่าเงินในปีพ.ศ. 2536 มหาวิทยาลัยควรปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนในปี พ.ศ. 2558 โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1	ระดับปริญญาตรี กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ปรับเป็นหน่วยกิตละ 800 บาท หรือ 1,000 บาท
กลุ่มที่ 2	ระดับปริญญาตรี กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ปรับขึ้นเป็น 1.5 – 2 เท่าของค่าหน่วยกิตกลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กลุ่มที่ 3	ระดับบัณฑิตศึกษา ปรับขึ้นเป็น 3 เท่าของค่าหน่วยกิต ปริญญาตรี ซึ่งจะเท่ากับ 2,400 บาท หรือ 3,000 บาท

จากผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อให้มหาวิทยาลัยแนวทางในการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนให้มีความเหมาะสม สะท้อนภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนการสอนของแต่ละสาขาวิชา มหาวิทยาลัยควรพิจารณาให้มีเกณฑ์กลุ่มสาขาวิชาที่ชัดเจน ในการอ้างอิงอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนแยกตามสาขาวิชาให้มีความชัดเจน และถือใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

จากผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีนั้น อาจเป็นมหาวิทยาลัยเดียวในประเทศไทยที่รับฟังความคิดเห็นจากนักศึกษาโดยตรง ในการมีส่วนร่วมการตัดสินใจเชิงนโยบายของมหาวิทยาลัย

ซึ่งนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ระบบการจัดเก็บแบบหน่วยกิต เป็นระบบที่มีความเป็นธรรมกับนักศึกษามากที่สุด

จากผลการศึกษาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4 วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัย เนื่องจากมหาวิทยาลัยยังมีเคยปรับค่าธรรมเนียมลงทะเบียน จึงขอเสนอแนวทางการทยอยการปรับขึ้น ทั้งนี้ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อผู้ปกครอง/นักศึกษามากจนเกินไป และควรมีระยะเวลากำหนดในการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียม เช่น ทุก 3 ปี หรือ 5 ปี เป็นต้น

5.3.2 แนวทางในการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ครั้งต่อไป

1) ในการทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในครั้งต่อไป ควรพิจารณานำเอาบัญชีต้นทุนต่อผลผลิต หรือต้นทุนหลักสูตร (Unit Cost) เพื่อสะท้อนสภาพความเป็นจริงของแต่ละหลักสูตร

2) ควรศึกษาสัดส่วนการแบ่งความรับผิดชอบต่อภาระค่าใช้จ่ายการเรียนการสอนระหว่างรัฐและผู้ปกครอง/นักศึกษาที่เหมาะสม

3) ควรศึกษาผลกระทบและแนวทางการช่วยเหลือ สำหรับกลุ่มนักศึกษาที่มีฐานะยากจน

รายการอ้างอิง

- กองคลัง มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. **ค่าธรรมเนียมการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ.2556** [ออนไลน์]. ได้จาก: http://finance.oop.cmu.ac.th/sites/default/files/tuition_fee_announcement/cmu-1-05-11-56.pdf
- กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. **ค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับนักศึกษาชั้นปริญญาตรี ภาคปกติ พ.ศ. 2556** [ออนไลน์]. ได้จาก: http://reg.psu.ac.th/download/fee/fee_free_57-59.pdf
- กองบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล. **อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาหลักสูตรปกติ (ไทย) และหลักสูตรต่อเนื่อง ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2556** [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.student.mahidol.ac.th/newstudent56/LinkDownload/FeeB56.pdf>
- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. **ค่าธรรมเนียมการศึกษาสำหรับนักศึกษาชั้นปริญญาตรี ภาคปกติ พ.ศ. 2555** [ออนไลน์]. ได้จาก: http://plan.kku.ac.th/pln2012/news_dsp.php?cid=277
- งานทะเบียนและสถิตินักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. **อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา ระดับปริญญาตรี** [ออนไลน์]. ได้จาก : http://regis.kmutnb.ac.th/data_doc/rate/rate_bach1.html
- เชาวลีย์ พงศ์ผาติโรจน์. (2539). **หลักการบัญชีเบื้องต้น 1**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- ชนงกรณ์ กุณทลบุตร. (2557). **หลักการจัดการ (Principle of Management)**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- ดวงมณี โกมารทัต. (2555). **การบัญชีต้นทุน**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- ฐาปนา ฉิ่งไพศาล. (2556). **การเงินธุรกิจ**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพมหานคร.
- เทียนฉาย กีระนันทน์. (2534). **การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของบัณฑิตศึกษา** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://tdc.thailis.or.th/tdc>.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). **การจัดการสมัยใหม่ (Modern Mangement)**. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. ปทุมธานี.
- ประพันธ์ ธรรมไชย. (2536). **การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนในการผลิตบัณฑิตสาขาศิลปศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ของวิทยาลัยครูในสหวิทยาลัยล้านนา**. การศึกษาชุมชนบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- เพ็ญกวี ชินเหยย ปัน ยี่ (2531). อ้างถึงใน ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณ์เลิศ. การวิเคราะห์ต้นทุน-ผลตอบแทนของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2550).
- ภาวิช ทองโรจน์ (2553). การพัฒนาระบบการเงินเพื่อการอุดมศึกษา [ออนไลน์]. ได้จาก: www.mua.go.th/~budget/doc/HE%20Finance.ppt
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. อัตราค่าเล่าเรียนและค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://admission.bu.ac.th/tuition/estfees/item/est-feeall-2>
- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร. ค่าใช้จ่าย [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.mut.ac.th/faculty.php>
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ประมาณการค่าเล่าเรียน [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.spu.ac.th/campaign/bachelor55/fee.html>
- ยุวดี วัฒนานนท์, ทศนา บุญทอง และสุปราณี อัทธเสรี. (2543). การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตบัณฑิตสาขาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://www.tci-thaijo.org/index.php/TJONC/article/view/2226/1865>.
- วรรณรพี บานชื่นวิจิตร, อรทัย วานิชดี, กิตติพันธ์ คงสวัสดิ์เกียรติ, มัทธนา พิพิธเนาวรัตน์ และนเรศ สติตพงษ์. (2557). การจัดการการเงินธุรกิจ. สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล. กรุงเทพมหานคร.
- ฝ่ายแผนและพัฒนาบุคลากร มหาวิทยาลัยขอนแก่น (2555). การวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศประกอบการปรับค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.
- ศูนย์บริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ตารางสรุปอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. [ออนไลน์]. ได้จาก: http://web.sut.ac.th/ces/fees/table58_all.pdf
- ศราวุธ ป้อมสินทรัพย์, เพ็ญพรรณ ปิยารมย์, ฐินิดา ประมวลทรัพย์, จุไรรัตน์ วิสัยดี และจงชญา วีระชัย. (2555). ความเหมาะสมของอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2554. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. นครราชสีมา.
- สำนักงานการทะเบียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัตราค่าเล่าเรียนสำหรับนิสิตชาวไทย จัดเก็บตามกลุ่มคณะ [ออนไลน์]. ได้จาก: <https://www.reg.chula.ac.th/fee1.html>
- สำนักงานทะเบียน มหาวิทยาลัยรังสิต. ค่าเล่าเรียน ป.ตรี-โท-เอก [ออนไลน์]. ได้จาก: www2.rsu.ac.th/info/admissions-fee

สำนักงานทะเบียนนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา สำหรับนักศึกษาชั้นปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา (หลักสูตรปกติ) ปีการศึกษา 2554 [ออนไลน์]. ได้จาก: http://regis.kmutt.ac.th/order/std_handbook/อัตราค่าบำรุง%20และค่าธรรมเนียมการศึกษา%20ปีการศึกษา%202556.pdf

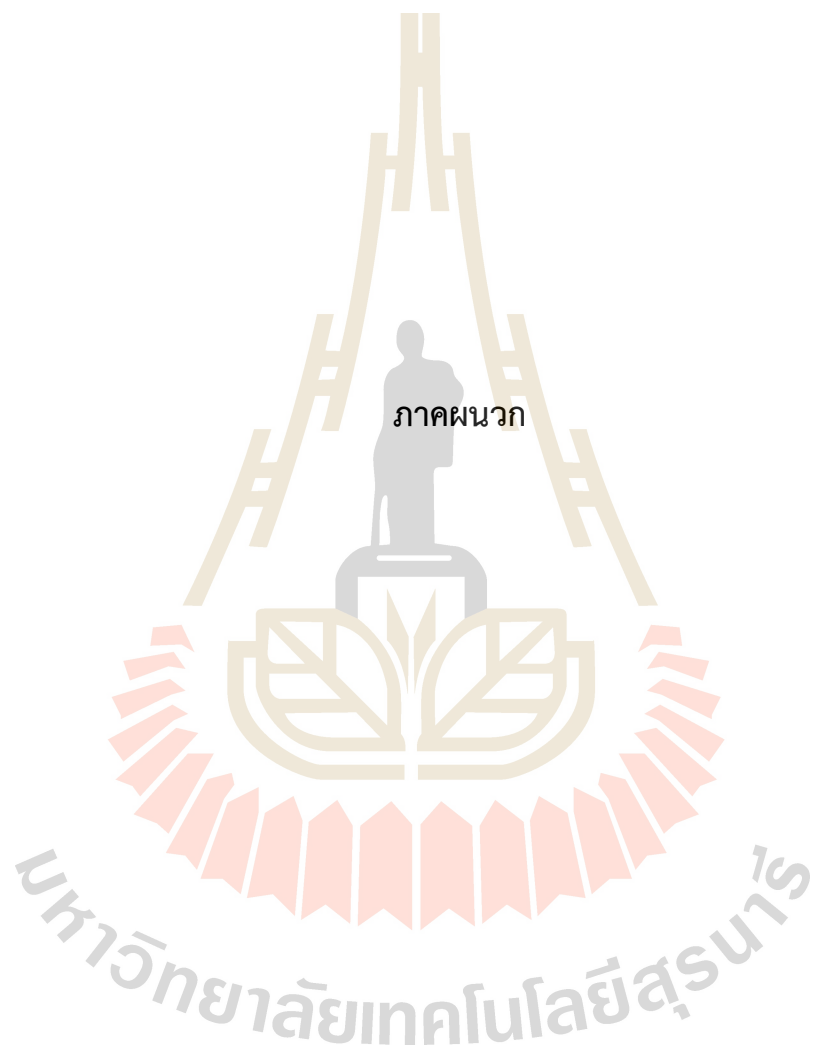
สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัตราค่าธรรมเนียมต่อภาคการศึกษา [ออนไลน์]. ได้จาก: http://www.regweb.registrar.ku.ac.th/calendar/index/138?a_id=218

สำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับปริญญาตรี [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://web.reg.tu.ac.th/registrar/home.asp?pageid=31>

Alsalam (1996). The Cost of Higher Education. Finding from “Condition of Education, No. 1” [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://eric.ed.gov/?q=tution+fee&ff1=subTuition&pg=12&id=ED396617>

Bruce (2003). Cost Sharing in Higher Education: Tution, Financial Assistance, and Accessibility in a Comparative Perspective [ออนไลน์]. ได้จาก: http://sreview.soc.cas.cz/uploads/fb12ec3edf90cf183643fe7651da107f1d5dfd11_288_34john32.pdf

State Council of Higher Education for Virginia (2010). Tuition and Fees at Virginia's State-Supported Colleges and Universities, 2010-11 [ออนไลน์]. ได้จาก: <http://eric.ed.gov/?id=ED521788>

ภาคผนวก 1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ตารางค่าลงทะเบียนเรียน ของมหาวิทยาลัยกรณศึกษา ปีการศึกษา 25.....

ระดับการศึกษา.....

มหาวิทยาลัย/หลักสูตร	1.1 ระบบหน่วยกิต					1.2 ระบบเก็บ แบบเหมาจ่าย	1.3 จำนวนปี การศึกษา	1.4 จำนวน ภาค การศึกษา	1.5 จำนวน หน่วยกิต ตลอดหลักสูตร	1.6 ค่าใช้จ่าย ตลอดหลักสูตร	1.7 ค่าใช้จ่าย ต่อปีการศึกษา
	ภาคปกติ		ภาคฤดูร้อน		ค่าบำรุง การศึกษา						
	บรรยาย	ปฏิบัติ	บรรยาย	ปฏิบัติ							
มหาวิทยาลัย.....											
1. วิทยาศาสตร์สุขภาพ											
1.1 แพทยศาสตร์											
1.2 พยาบาลศาสตร์											
2. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี											
2.1 วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขา.....											
2.2 วิทยาการสารสนเทศบัณฑิต สาขา.....											
3. วิศวกรรมศาสตร์											

ประเด็นการสัมภาษณ์_มหาวิทยาลัยตัวอย่าง

ส่วนที่ 1 การเตรียมความพร้อม/ความเป็นมาของค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย)

1.1 ใครเป็นผู้กำหนดนโยบายการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยท่าน

.....

.....

1.2 ระยะเวลาการขึ้นอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ใช้ปัจจัยใดกำหนด

.....

.....

1.3 กรณีที่มีคณะแพทยศาสตร์ ได้แยกการบริหารจัดการการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน
ของนักศึกษาแพทย์ ออกไปหรือไม่ (ถ้ามี) มีการบริหารจัดการอย่างไร

.....

.....

1.4 วิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยของท่าน (ระบบหน่วยกิต/
ระบบเหมาจ่าย) จุดเด่นของระบบดังกล่าวคืออะไร จุดที่ควรพัฒนาคืออะไร

.....

.....

ส่วนที่ 2 แนวทางการทำความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้อง ก่อน-หลังการเปลี่ยนแปลง

(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย)

2.1 ในกรณีที่มหาวิทยาลัยท่านมีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมการลงทะเบียนเรียน มีแนวทางการประชาสัมพันธ์ก่อน และหลังการเปลี่ยนแปลง อย่างไร

.....

.....

ส่วนที่ 3 การกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย)

3.1 มีวิธีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน อย่างไร

.....

.....

3.2 อัตราการเปลี่ยนแปลงของคณะแพทยศาสตร์มีวิธีการเปลี่ยนแปลง เหมือนหรือแตกต่าง
อย่างไร

.....

.....

3.3 กรณีของบัณฑิตศึกษา มีวิธีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน เหมือนหรือ
ต่างกัน อย่างไร

.....

.....

3.4 มหาวิทยาลัยมีหลักเกณฑ์แบ่งประเภทอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนตามคณะ/
หลักสูตร / ระดับการศึกษา (ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา) อย่างไร

กลุ่มหลัก	กลุ่มรอง	รายละเอียด

3.5 มหาวิทยาลัยท่านได้มีการนำแนวคิดทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วย หรือแนวความคิดใด
ประกอบการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนต่อนักศึกษา/ผู้ปกครอง และมหาวิทยาลัย
(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย)

4.1 คำถามสำหรับตัวแทนผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ในการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน มีเสียงสะท้อนจากนักศึกษา/ผู้ปกครอง/
ผู้เกี่ยวข้อง อย่างไรบ้าง

.....

.....

4.2 มีการศึกษาวิเคราะห์ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตในแต่ละหลักสูตร หรือไม่ ว่าภายหลังจาก
บัณฑิตจบและมีทำงานแล้ว มีระยะเวลาการคืนทุนจากการลงทุนด้านการศึกษา อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

ขอบคุณค่ะ จากคณะผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

แบบสัมภาษณ์นักศึกษา โครงการวิจัยสถาบัน

เรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสมของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรินทร์

.....
 นักศึกษาชั้นปีที่.....คณะ.....ภาค.....เพศ หญิง ชาย

ส่วนที่ 1 การตัดสินใจเลือกสถาบันเข้าศึกษา

(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนนักศึกษา)

1.1 ในความคิดเห็นของนักศึกษา ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยแห่งนี้

.....

1.2 นักศึกษาทราบอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของสถาบันมาก่อนเข้าศึกษา หรือไม่ หากทราบ ทราบจากแหล่งข้อมูลใด

.....

1.3 ในความคิดเห็นของนักศึกษา วิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร

.....

ส่วนที่ 2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนนักศึกษา)

2.1 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน นักศึกษาคิดว่ามีผลต่อตนเองหรือไม่ และจะส่งผลกระทบอย่างไรบ้าง

.....

แบบสัมภาษณ์นักศึกษา (นักศึกษาแพทยศาสตร์/ทันตแพทยศาสตร์)

โครงการวิจัยสถาบัน เรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสมของ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

.....
 นักศึกษาชั้นปีที่.....คณะ.....ภาค.....เพศ หญิง ชาย

ส่วนที่ 1 การตัดสินใจเลือกสถาบันเข้าศึกษา

(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนนักศึกษาแพทย์)

1.1 ในความคิดเห็นของนักศึกษา ปัจจัยอะไรบ้างที่มีผลต่อการตัดสินใจสมัครเข้ารับการศึกษามหาวิทยาลัยแห่งนี้

.....

1.4 นักศึกษาทราบอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาของสถาบันมาก่อนเข้าศึกษา หรือไม่ หากทราบ ทราบจากแหล่งข้อมูลใด

.....

1.5 ในความคิดเห็นของนักศึกษา วิธีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัย มีความเหมาะสมหรือไม่ เพราะอะไร

.....

1.6 นักศึกษาแพทย์มีความเห็นต่ออัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ซึ่งจ่ายแพงกว่าหลักสูตร

อื่นอย่างไร

.....

ส่วนที่ 2 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน

(กลุ่มผู้สัมภาษณ์ : ตัวแทนนักศึกษาแพทย์)

2.1 ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน นักศึกษาคิดว่ามีผลต่อตนเองหรือไม่ และจะส่งผลกระทบต่ออย่างไรบ้าง

.....

ภาคผนวก 2

สรุปผลการหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา

สรุปผลการหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (IOO : Item Objective Congruence Index)

จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

โครงการวิจัย เรื่อง การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา และการจัดการที่เหมาะสม

ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ความหมายการให้คะแนน

- + 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่ารายข้อคำถาม**สอดคล้อง**กับวัตถุประสงค์
- 0 หมายถึง ท่าน**ไม่แน่ใจ**ว่ารายข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 หมายถึง ท่านมีความคิดเห็นว่ารายข้อคำถาม**ไม่สอดคล้อง**กับวัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	รายข้อคำถาม	ผลการพิจารณา			
		+1	0	-1	IOC
<p>1. เพื่อศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม และเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีในสถานการณ์ปัจจุบัน</p> <p>คำถามของการวิจัย</p> <p>☐ อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ควรเป็นอย่างไร</p>	<p>หมายเหตุ ศึกษาในบริบทมทส.</p>	2	1		0.6
<p>2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง</p> <p>คำถามของการวิจัย</p> <p>☐ การจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน ควรจัดเก็บเหมือนกันทุกหลักสูตรหรือไม่</p>	<p>2.1 มหาวิทยาลัยของท่านมีการพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละหลักสูตร/คณะ อย่างไร</p>	3			1
	<p>2.2 หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการแบ่งประเภทอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนตามคณะ/หลักสูตร / ระดับการศึกษา (ระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา) เป็นอย่างไร</p>	3			1
	<p>2.3 กรณีคณะแพทยศาสตร์ มีวิธีการพิจารณาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน อย่างไร</p>	3			1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	รายชื่อคำถาม	ผลการพิจารณา			
		+1	0	-1	IOC
	2.4 ภาควิชาแพทยศาสตร์ ได้แยกการบริหารจัดการการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของนักศึกษาแพทย์ ออกไปหรือไม่ อย่างไรบ้าง	3			1
3. เพื่อศึกษาระบบการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง	3.1 ใครเป็นผู้กำหนดนโยบายการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนของมหาวิทยาลัยท่าน	3			1
☐ การเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษา ควรเป็นแบบระบบหน่วยกิต หรือแบบระบบเหมาจ่าย	3.2 วิธีการเก็บค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในมหาวิทยาลัยของท่าน (ระบบหน่วยกิต/ระบบเหมาจ่าย) จุดเด่นของระบบดังกล่าวคืออะไร จุดที่ควรพัฒนาคืออะไร	3			1
4. เพื่อศึกษาวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษามหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง	4.1 มหาวิทยาลัยของท่านใช้หลักการ/ปัจจัยใดบ้าง ประกอบการตัดสินใจช่วงระยะเวลาที่ใช้ขึ้นอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน	3			1
	4.2 มหาวิทยาลัยของท่านมีวิธีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน อย่างไรบ้าง	3			1
	4.3 ภาควิชาแพทยศาสตร์ มีวิธีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมือนหรือแตกต่างจากคณะอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไรบ้าง	3			1
	4.4 ภาควิชาแพทยศาสตร์ มีวิธีการกำหนดอัตราการเปลี่ยนแปลงค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมือนหรือแตกต่างจากระดับการศึกษาอื่น ๆ หรือไม่ อย่างไรบ้าง	3			1
	4.5 มหาวิทยาลัยของท่านได้มีการนำแนวคิดทฤษฎีต้นทุนต่อหน่วย หรือแนวความคิดใด	3			1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย	รายชื่อคำถาม	ผลการพิจารณา			
		+1	0	-1	IOC
	ประกอบการกำหนดอัตราการเรียนรู้ ค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน				

การหาค่าความสอดคล้อง : ดัชนีการตั้งชื่อคำถามตามสูตรการหาค่า IOC ดังนี้

$$IOQ = \frac{\sum \square}{n}$$

R = ผลคูณของคะแนนกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

n = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลสรุปการหาค่าความสอดคล้อง

รายชื่อคำถาม	ผลการพิจารณา			
	+1	0	-1	IOC
ข้อคำถามที่ 1	2	1		0.6
ข้อคำถามที่ 2.1	3			1
ข้อคำถามที่ 2.2	3			1
ข้อคำถามที่ 2.3	3			1
ข้อคำถามที่ 2.4	3			1
ข้อคำถามที่ 3.1	3			1
ข้อคำถามที่ 3.2	3			1
ข้อคำถามที่ 4.1	3			1
ข้อคำถามที่ 4.2	3			1
ข้อคำถามที่ 4.3	3			1
ข้อคำถามที่ 4.4	3			1
ข้อคำถามที่ 4.5	3			1

ภาคผนวก 3

การนำเสนอผลงาน แบบโปสเตอร์ ในการประชุมวิชาการวิจัยระดับชาติสำหรับบุคลากรสาย

สนับสนุนวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 7

“ปีทองวิชาการ 58 : 25 ปี มทส”

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

การทบทวนอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียน และการจัดการที่เหมาะสม ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

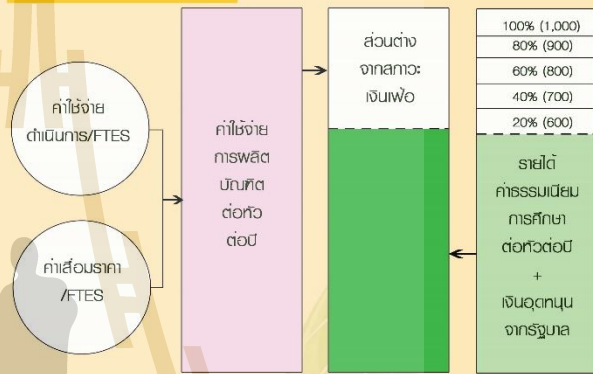
A Review on the Rate of Educational Credit Fee and Appropriate Management at Suranaree University of Technology (SUT)

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ในสถานการณ์ปัจจุบัน
- 2) เพื่อศึกษาความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง
- 3) เพื่อศึกษากระบวนการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง
- 4) เพื่อศึกษาวิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง

กรอบการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

เก็บรวบรวมข้อมูล โดยสำรวจข้อมูลเชิงเนื้อหา วิธีการสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

1. อัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนที่เหมาะสม โดยเน้นความเป็นธรรมต่อนักศึกษาและมหาวิทยาลัยในสถานการณ์ปัจจุบัน แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 2 หัวข้อประกอบด้วย
 - 1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนต่างระหว่างค่าใช้จ่ายในการพสดีบัณคัสต่อหัวต่อปีกับรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี แยกตามสาขาวิชา ในภาพรวมมีส่วนต่างที่เพิ่มขึ้นในทุกปี เมื่อพิจารณาส่วนต่างแยกตามสาขาวิชาและสาขาวิชา สาขาวิชาแพทยศาสตร์ มีส่วนต่างสูงสุด และต่ำสุดที่มีน้อยที่สุด ได้แก่ สาขาวิชาเทคโนโลยีสังคม และสาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์
 - 1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุดและต่ำสุดของแต่ละมหาวิทยาลัยระหว่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีกับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง จำนวน 14 สถาบัน พบว่า กรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตรา: 800 บาท เป็นอัตราใหม่ เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าธรรมเนียมการศึกษาสูงสุดและต่ำสุด กับมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ยังคงมีค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปีต่ำกว่า 8 สถาบัน และเมื่อพิจารณาในการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตรา: 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ พบว่า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังคงมีค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปีต่ำกว่า 6 สถาบัน
2. ความเหมาะสมในการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมลงทะเบียนเรียนในแต่ละสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยใช้พื้นฐานของอัตราเงินกู้ กยศ. และลักษณะการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง พบว่า เมื่อพิจารณากรณีการปรับอัตราค่าลงทะเบียนเรียนเป็นอัตรา: 800 บาท หรืออัตรา: 1,000 บาท เป็นอัตราใหม่ รายได้ค่าธรรมเนียมการศึกษาต่อหัวต่อปี แยกตามสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารียังต่ำกว่ากรอบเงินกู้ยืมในทุกสาขา เมื่อพิจารณา ลักษณะการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง พบว่า มีการเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่เท่ากันในแต่ละสาขา รวม 13 แห่ง และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาเท่ากันทุกสาขา 2 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยสยาม และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
3. ระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง พบว่า มีการจัดเก็บแบบระบบทบทวนจ่าย รวม 10 สถาบัน และจัดเก็บแบบระบบหน่วยกิต รวม 5 สถาบัน โดยการจัดเก็บแต่ละรูปแบบมีทั้งข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน โดยผลการประมทผลจากรณีศึกษา พบว่า มีความเห็นว่ระบบหน่วยกิตเป็นระบบที่มีความยุติธรรมตนเอง และมหาวิทยาลัย
4. วิธีการปรับขึ้นค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัยกรณีตัวอย่าง พบว่า มี 6 มหาวิทยาลัยทยอยขึ้น และ 3 มหาวิทยาลัยขึ้นในครั้งเดียว

นางประวีณา หอมตา และคณะ ส่วนแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
111 ถนนมหาวิทยาลัย ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000

ประวัติผู้วิจัย

1. นางประวีณา หอมตา (หัวหน้าโครงการ)

Mrs. Praweena Hormta

ระดับการศึกษา:

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ประสบการณ์การทำงาน:

- หัวหน้าหน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (26 พย. 2546 - 24 ธค. 2554)
- วิทยากร เรื่อง การบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) และสหกรณ์ออมทรัพย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
- วิทยากร เรื่อง ประสบการณ์ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ คณะทำงานระบบติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่ประชุมอธิการบดี มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ
- คู่มือการตรวจสอบภายใน หน่วยตรวจสอบภายใน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2550

ผลงานที่ตีพิมพ์เผยแพร่:

1. คู่มือการบริหารความเสี่ยง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2553
2. คู่มือการบริหารความเสี่ยง สหกรณ์ออมทรัพย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2556

สถานที่ติดต่อ: ส่วนแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โทรศัพท์ 0-4422-4069 โทรสาร 0-4422-4050

2. นางสาวภฤศมน วิสัยดี (ผู้ร่วมวิจัย)

Ms. Phruesamon Wisaidee

ระดับการศึกษา:

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน

ประสบการณ์ด้านการวิจัย:

1. ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้ (ทุนวิจัย สกว.)
2. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาและอาจารย์ที่ปรึกษาของบัณฑิตมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี รุ่นปีการศึกษา 2547 (ทุนวิจัยสถาบัน มทส.)
3. ธรรมนูญการศึกษาด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นกรณีศึกษา เทศบาลนครนครราชสีมา (ทุนวิจัย สสส.)
4. การประเมินคุณภาพบริการของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (ทุนวิจัยสถาบัน มทส.)
5. ความเหมาะสมของอัตราค่าบำรุงการศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีปีการศึกษา 2554 (2555) (ทุนวิจัยสถาบัน มทส.)
6. บทบาทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี (2556) (ทุนวิจัยสถาบัน มทส.)
7. การวิเคราะห์องค์ประกอบของสาเหตุการผันสภาพของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี(2556) (ทุนวิจัยสถาบัน มทส.)

ผลงานตีพิมพ์:

ศักยภาพและความพร้อมของผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดอีสานใต้

สถานที่ติดต่อ:

ส่วนแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โทรศัพท์ 0-4422-4053 โทรสาร 0-4422-4050

3. นางสาวจงชญา วีระชัย (ผู้ร่วมวิจัย)

Miss.Chongchaya Werachai

ระดับการศึกษา:

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประสบการณ์ในการทำงาน :

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ส่วนแผนงาน

ประสบการณ์ด้านการวิจัย:

ความเหมาะสมของอัตราค่าบำรุงมหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2554

สถานที่ติดต่อ:

ส่วนแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โทรศัพท์ 0-4422-4053 โทรสาร 0-4422-4050

4. นายวัลลพ ล้อมตะคุ (ผู้ร่วมวิจัย)

Mr. Wanlop Lomtaku

ระดับการศึกษา:

การจัดการมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขา การเงิน มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประสบการณ์ในการทำงาน :

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ส่วนแผนงาน

สถานที่ติดต่อ:

ส่วนแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

โทรศัพท์ 0-4422-4057 โทรสาร 0-4422-4050